POLIROM

Georges

SIMENON

Cîinele galben

Maigret

Georges Simenon

Câinele galben

Seria MAIGRET

Georges Simenon, Le Chien jaune, 1931

Traducere de Nicolae Constantinescu

POLIROM
2005

Capitolul 1

Câinele fără stăpân

Vineri, 7 noiembrie, noaptea. Concarneau e pustiu. Orologiul luminos din oraşul vechi, ce poate fi zărit pe deasupra zidurilor de apărare, arată ora unsprezece fără cinci.

Mareea e în toi şi o furtună venită dinspre sud-vest face să se izbească între ele bărcile din port. Vântul dă năvală pe străzi, unde poţi vedea din când în când bucăţi de hârtie zburând la nivelul caldarâmului.

Pe cheiul Aiguillon nu e nici o lumină. Totul e închis. Toată lumea doarme. Doar cele trei ferestre de la *Hôtel de l'Amiral,* situat la intersecţia cheiului cu piaţa, mai sunt luminate.

Nu au jaluzele, dar abia dacă ghiceşti siluetele prin geamurile verzui. Iar vameşul de pază, ghemuit în ghereta lui, aflată la mai puţin de o sută de metri distanţă, se uită cu invidie spre întârziaţii din cafenea. În faţa lui, în rada portului, se leagănă un cabotier care a venit după-amiază să se pună la adăpost. Nu e nimeni pe punte. Scripeţii scârţâie şi o velă triunghiulară de la prova, prost strânsă, flutură zgomotos în bătaia vântului. Apoi, se aud vacarmul continuu al valurilor lovindu-se de ţărm şi un declic al orologiului, care trebuie să bată de unsprezece.

Uşa de la *Hôtel de l'Amiral* se deschide. Îşi face apariţia un bărbat, care continuă să vorbească un moment, prin uşa întredeschisă, unor oameni rămaşi înăuntru. Furtuna îl înşfacă, îi flutură pulpanele hainei, îi ridică melonul, pe care îl prinde la timp şi îl ţine pe cap în timp ce merge.

Chiar şi de departe, se vede bine că e vesel, nu se ţine bine pe picioare şi fredonează. Vameşul îl

urmăreşte cu privirea şi zâmbeşte când bărbatul vrea să-şi aprindă o ţigară de foi. Pentru că se porneşte o luptă comică între beţiv, haina pe care vântul i-o smulge şi pălăria ce i se rostogoleşte pe trotuar. Zece chibrituri se sting.

Iar bărbatul cu pălărie melon observă o uşă cu două trepte, se adăposteşte acolo şi se apleacă în faţă. Pâlpâie o lumină slabă. Fumătorul se clatină, se agaţă de clanţa uşii.

Oare vameşul n-a auzit un zgomot străin de furtună? Nu e sigur. Întâi râde, văzându-l pe noctambul cum îşi pierde echilibrul şi face câţiva paşi în spate, atât de aplecat, încât poziţia e de-a dreptul incredibilă.

Apoi cade la marginea trotuarului, cu capul în noroiul din rigolă. Vameşul se bate cu mâinile peste şolduri ca să le încălzească şi se uită iritat la vela rebelă.

Trece un minut, trec două. Vameşul aruncă din nou o privire spre beţiv, care nu s-a mişcat. În schimb, un câine, venit de nu se ştie unde, a ajuns lângă el şi îl adulmecă.

— Abia în acel moment am avut senzaţia că s-a întâmplat ceva! Va spune vameşul în cursul anchetei.

Deplasările oamenilor care au avut loc după această scenă sunt mai greu de stabilit într-o ordine cronologică riguroasă. Vameşul se apropie de bărbatul prăbuşit, cam temător din pricina prezenţei câinelui, un animal mare, galben, care mârâie. Un felinar se află la o distanţă de opt metri. La început, vameşul nu vede nimic anormal. Apoi observă o gaură în pardesiul beţivului din care iese un lichid gros.

Atunci dă fuga la *Hôtel de l'Amiral.* Cafeneaua e aproape pustie. O chelneriţă stă cu coatele sprijinite de casa de marcat. Lângă o masă din marmură, doi bărbaţi îşi sfârşesc ţigara de foi, rezemaţi de speteaza scaunului, cu picioarele întinse.

— Repede! O crimă! Nu ştiu...

Vameşul întoarce capul. Câinele galben a intrat în urma lui şi s-a culcat la picioarele chelneriţei.

În aer se simte o ezitare, o spaimă vagă.

— Prietenul dumneavoastră, care a ieşit adineauri...

După câteva clipe, trei oameni se apleacă peste corpul prăbuşit, care nu s-a mişcat din loc. Primăria, unde se află postul de poliţie, e la doi paşi. Vameşul preferă să se agite. Se repede spre Primărie, gâfâind, apoi sună la uşa unui medic.

Şi repetă, fără să poată scăpa de această viziune:

— S-a clătinat pe spate, ca un beţiv, şi a făcut cel puţin trei paşi în felul ăsta.

Cinci oameni... şase... şapte. Ferestrele se deschid aproape peste tot, se aud şuşoteli...

Medicul, îngenuncheat în noroi, spune:

— Un glonţ tras de aproape în abdomen. Trebuie operat de urgenţă. Daţi telefon la spital.

Toată lumea l-a recunoscut pe rănit. Domnul Mostaguen, principalul angrosist de vinuri din Concarneau, un grăsan cumsecade care are numai prieteni.

Cei doi poliţişti în uniformă – unul dintre ei nu şi-a găsit chipiul – nu ştiu de unde să înceapă ancheta.

Cineva vorbeşte, domnul Le Pommeret, pe care îl recunoşti imediat ca fiind o persoană importantă după voce şi înfăţişare.

— Am făcut împreună o partidă de cărţi, la *Café de l'Amiral,* cu Servières şi cu doctorul Michoux. Doctorul a plecat primul, acum o jumătate de oră. Mostaguen, căruia îi e teamă de nevastă-sa, a plecat pe la unsprezece.

Incident tragicomic. Toţi îl ascultă pe domnul Le Pommeret. Uită de rănit. Iar acesta deschide ochii, încearcă să se ridice şi murmură cu o voce mirată, atât de suavă, de subţire, încât chelneriţa izbucneşte într-un râs nervos:

— Ce s-a întâmplat?

Dar e scuturat de un spasm. Buzele îi tremură. Muşchii feţei se contractă, în timp ce medicul îşi pregăteşte seringa pentru o injecţie.

Câinele galben umblă printre picioarele oamenilor. Cineva întreabă, mirat:

— Cunoaşteţi animalul ăsta?

— Nu l-am văzut niciodată.

— Probabil e un câine de pe un vas.

În atmosfera dramatică, acel câine are ceva neliniştitor. Poate culoarea, un galben murdar? Are picioarele lungi, e foarte slab şi capul său mare aminteşte deopotrivă de dulău şi de dogul german.

La cinci metri de grup, poliţiştii îl interoghează pe vameş, singurul martor al evenimentului.

E cercetată uşa cu două trepte. E uşa unei case mari, burgheze, care are obloanele închise, în dreapta uşii, un afiş anunţă vânzarea publică a imobilului în ziua de 18 noiembrie.

Scoasă la vânzare: 80 de franci...

Un agent de poliţie se căzneşte îndelung, fără să reuşească, să forţeze broasca, pe care o sparge cu o şurubelniţă patronul unui garaj vecin.

Vine ambulanţa. Domnul Mostaguen e aşezat pe o targă. Curioşii nu mai au altceva de făcut decât să contemple casa pustie.

E nelocuită de un an. Pe coridor domneşte un miros greu de praf de puşcă şi de tutun. O lanternă luminează, pe dalele pardoselii, scrum de ţigări şi urme de noroi, care dovedesc că cineva a stat destul de mult timp la pândă în spatele uşii.

Un bărbat, doar cu un pardesiu peste pijama, îi spune soţiei sale:

— Hai! Nu mai e nimic de văzut. Vom afla restul mâine din ziar. E aici şi domnul Servières.

Servières e un mic personaj grăsuliu, în palton de culoarea fisticului, care se afla împreună cu domnul Le Pommeret la *Hôtel de l'Amiral.* E redactor la ziarul *Phare de Brest,* unde publică, printre altele, în fiecare duminică, o cronică umoristică.

Ia notiţe, dă indicaţii, dacă nu chiar ordine, celor doi poliţişti.

Uşile care se deschid spre coridor sunt încuiate. Cea din fund, care dă spre o grădină, e deschisă. Grădina e înconjurată de un zid ce nu are nici un metru şi jumătate înălţime. De cealaltă parte a zidului trece o uliţă care duce pe cheiul Aiguillon.

— Pe aici a plecat asasinul! anunţă Jean Servières.

Maigret a stabilit a doua zi, de bine de rău, acest rezumat al evenimentelor. De o lună de zile era detaşat la Brigada Mobilă din Rennes, unde trebuiau reorganizate unele servicii. Primarul din Concarneau îl sunase alarmat.

Şi ajunsese în acest oraş împreună cu Leroy, un inspector cu care nu mai lucrase.

Furtuna nu se oprise. Un vânt vijelios făcea să se reverse, din norii negri de deasupra oraşului, o ploaie rece ca gheaţa. Nici o ambarcaţiune nu ieşea din port şi se vorbea despre un vapor aflat în dificultate în largul insulelor Glénan.

Maigret se instală în mod firesc la *Hôtel de l'Amiral,* care e cel mai bun din oraş. Era cinci după-amiaza şi tocmai se înnoptase când intră în cafenea, o sală lungă şi destul de mohorâtă, cu podeaua cenuşie presărată cu rumeguş, cu mese de marmură, şi mai posomorite din pricina geamurilor verzi de la ferestre.

Înăuntru erau ocupate câteva mese. Dar, de la primă privire, o recunoşteai pe cea a obişnuiţilor localului, clienţi serioşi, a căror conversaţie ceilalţi încercau să o audă.

De altfel, de la acea masă se ridică un bărbat rumen la faţă, cu ochii mari şi gura zâmbitoare.

— Domnul comisar Maigret? Bunul meu prieten, primarul, mi-a anunţat sosirea dumneavoastră. Am auzit adesea vorbindu-se de dumneavoastră. Daţi-mi voie să mă prezint. Jean Servières. Hm! Sunteţi de la Paris, nu-i aşa? Şi eu! Am condus mult timp *La Vache Rousse,* în

Montmartre. Am colaborat la *Petit Parisien, Excelsior, La Dépêche...* L-am cunoscut bine pe unul dintre şefii dumneavoastră, pe vajnicul Bertrand, care s-a pensionat anul trecut ca să se retragă în Nievre. Şi am făcut ca el! Ca să spun aşa, m-am retras din viaţa publică. Dar colaborez, de distracţie, la *Phare de Brest.*

Jurnalistul se sprijinea când pe un picior, când pe celălalt, gesticula.

— Veniţi să vi-i prezint pe cei de la masa noastră. Ultimul careu de flăcăi veseli din Concarneau... Iată-l pe Le Pommeret, fustangiu înrăit, rentier de felul lui şi viceconsul al Danemarcei.

Bărbatul care se ridică şi întinse mâna era în ţinuta unui gentilom de ţară: pantaloni de călărie în carouri, ghetre mulate pe picior, fără un strop de noroi, cravată-plastron din pichet alb. Avea o mustaţă frumoasă, căruntă, părul bine netezit, un ten deschis la culoare şi obrajii atinşi de cuperoză.

— Încântat, domnule comisar.

Şi Jean Servières continuă:

— Doctorul Michoux, fiul fostului deputat... De altfel, nu-i medic decât pe hârtie, pentru că n-a practicat niciodată. Veţi vedea că, până la urmă, o să vă vândă un teren. E proprietarul celor mai frumoase loturi din Concarneau şi poate chiar din Bretania.

O mina rece, o faţă ascuţită ca lama de cuţit, cu nasul strâmb; un păr roşcat deja rar, deşi doctorul nu împlinise treizeci şi cinci de ani.

— Ce beţi?

În acest timp, inspectorul Leroy se dusese să ia legătura cu Primăria şi cu jandarmeria.

Atmosfera din cafenea avea ceva cenuşiu, tern, fără să se poată preciza ce anume. Printr-o uşă deschisă se zărea o sală, unde chelneriţe în costum breton pregăteau mesele pentru cină.

Maigret dădu cu ochii peste un câine galben, culcat lângă casă. Ridică privirea, zări o fustă

neagră, un şort alb, un chip lipsit de graţie şi totuşi atât de atrăgător, încât îl cercetă tot timpul cât dură conversaţia.

De altfel, de fiecare dată când comisarul întorcea capul în altă parte, chelneriţa îşi aţintea asupra lui privirea febrilă.

— Dacă bietul Mostaguen, care e cel mai bun om de pe pământ, chiar dacă tremură de teama neveste-şi, n-ar fi fost cât pe ce să dea ortul popii, aş jura că e o farsă de prost gust.

Vorbea Jean Servières.

— Emma! Strigă Le Pommeret cu familiaritate.

Chelneriţa se apropie.

— Ce beţi?

Pe masă erau sticle de bere goale.

— E ora aperitivului! Remarcă jurnalistul. Cu alte cuvinte, ora când se bea pernod[1]. Adu-ne pernod, Emma! Nu-i aşa, domnule comisar?

Doctorul Michoux îşi privea foarte absorbit butonul de la manşetă.

— Cine ar fi putut să prevadă că Mostaguen se va opri în uşă ca să-şi aprindă ţigara de foi? Continuă Servières, cu vocea lui sonoră. Nimeni, nu-i aşa? Or, eu şi Le Pommeret locuim la celălalt capăt al oraşului! Nu trecem prin faţa casei pustii! La ora aceea, numai noi trei umblam pe străzi. Mostaguen nu e omul care să aibă duşmani. E ceea ce se numeşte un băiat de zahăr! Singura lui ambiţie e să primească într-o zi Legiunea de Onoare...

— Operaţia a reuşit?

— O să scape. Partea cea mai caraghioasă e că nevastă-sa i-a făcut o scenă la spital, fiindcă e convinsă că e vorba de o poveste de amor! Vă închipuiţi? Bietul de el n-ar îndrăzni nici să-şi mângâie dactilografa, de teama complicaţiilor!

— Porţie dublă! Îi spuse Le Pommeret chelneriţei, care turna imitaţia de absint. Adu şi gheaţă, Emma!

Unii clienţi ieşeau, pentru că era ora mesei de seară. O pală de vânt pătrunse pe uşa deschisă şi făcu să fâlfâie feţele de masă din sala vecină.

— O să citiţi articolul pe care l-am scris despre asta şi unde cred că am studiat toate ipotezele. Una singură e plauzibilă: ne aflăm în prezenţa unui nebun. De exemplu, noi, care cunoaştem întregul oraş, nu vedem deloc cine şi-ar fi putut pierde judecata... Suntem aici în fiecare seară. Primarul vine şi el uneori să joace o partidă cu noi... Sau Mostaguen... Sau ne ducem noi să-l luăm la o partidă de bridge pe ceasornicar, care stă la câteva case mai încolo.

— Şi câinele?

Jurnalistul făcu un gest care sugera neştiinţa.

— Nimeni nu ştie de unde a apărut. S-a crezut pentru scurt timp că e al cabotierului care a sosit ieri, *Sainte-Marie,* dar se pare că nu. Au un câine la bord, dar e un Terra Nova, iar eu mă îndoiesc că cineva ar putea să spună de ce rasă e acest animal îngrozitor.

În timp ce vorbea, apucă o carafă cu apă şi turnă în paharul lui Maigret.

— Chelneriţa e de mult aici? întrebă comisarul cu glas şoptit.

— De ani de zile.

— N-a ieşit ieri-seară?

— Nu s-a mişcat de-aici. Aştepta să plecăm ca să se culce. Eu şi Le Pommeret depănam vechi amintiri, din vremurile bune, când eram destul de frumoşi ca să avem femei fără bani... Nu-i aşa, Le Pommeret? Nu zice nimic! După ce-o să-l cunoaşteţi mai bine, o să înţelegeţi că, atunci când e vorba de femei, face faţă o noapte întreagă. Ştiţi cum îi spunem casei în care locuieşte, în faţa halei de peşte? Casa neruşinărilor... Hm!

— Noroc, domnule comisar! Făcu, nu fără o oarecare jenă, cel despre care se vorbea.

Maigret remarcă în acelaşi moment că doctorul Michoux, care abia dacă îşi descleştase gura, se

aplecă, privind prin transparenţa paharului. Fruntea îi era încreţită. Faţa, palidă de felul ei, exprima o îngrijorare impresionantă.

— O clipă! Interveni el deodată, după ce şovăise îndelung.

Îşi apropie paharul de nări şi îşi înmuie în el un deget, pe care îl atinse uşor cu vârful limbii. Servières izbucni într-un râs zgomotos.

— Bun! Acum se lasă terorizat de păţania lui Mostaguen.

— Ce-i? întrebă Maigret.

— Cred că e mai bine să nu bem. Emma! Du-te şi spune-i farmacistului de alături să dea fugă încoace. Chiar dacă e la masă!

Asta răci atmosfera. Sala păru chiar mai pustie şi mai mohorâtă. Le Pommeret se trăgea uşor de mustaţă cu nervozitate. Jurnalistul însuşi se foia pe scaun.

— Ce crezi?

Doctoral era încruntat. Se uita ţintă la pahar. Se ridică şi luă el însuşi din dulap sticla cu pernod, o agită în lumină, iar Maigret zări două-trei bobiţe albe care pluteau deasupra lichidului.

Chelneriţa se întoarse, urmată de farmacist, care avea gura plină.

— Auzi, Kerdivon... Trebuie să ne analizezi imediat conţinutul acestei sticle şi al paharelor.

— Azi?

— Pe loc!

— Ce reacţie trebuie să încerc? La ce te gândeşti?

Maigret nu mai văzuse niciodată ivindu-se atât de repede umbra palidă a spaimei. Câteva clipe fuseseră de ajuns. Toată căldura dispăruse din priviri şi cuperoza părea artificială pe obrajii lui Le Pommeret.

Chelneriţa se sprijinise cu coatele de casă şi umezea mâna unui creion ca să înşire cifre într-un carnet cu coperta din muşama.

— Eşti nebun! Încercă Servières.

Dar exclamaţia lui sună fals. Farmacistul avea sticla într-o mână şi un pahar în cealaltă.

— Stricnină, şopti doctorul.

Şi îl împinse pe celălalt afară, apoi reveni, cu capul în jos, palid la faţă.

— Ce vă face să credeţi...? Începu Maigret.

— Nu ştiu. O întâmplare... Am văzut un grăunte de praf alb în paharul meu. Mirosul mi s-a părut ciudat.

— Autosugestie colectivă! Spuse jurnalistul. Dacă povestesc asta mâine în gazeta mea, bag în faliment toate bistrourile din Finistere.

— Beţi întotdeauna pernod?

— În fiecare seară înainte de cină... Emma e atât de obişnuită cu asta, încât îl aduce cum vede că am golit paharul cu bere. Avem micile noastre tabieturi. Seara bem calvados.

Maigret se duse în faţa dulapului cu lichioruri şi zări o sticlă de calvados.

— Nu aceea! Sticla aia borţoasă...

Maigret o luă, o ridică în lumină şi zări câteva grăunţe de praf alb. Dar nu spuse nimic. Nu era necesar. Ceilalţi înţeleseseră.

Inspectorul Leroy intră şi spuse cu o voce indiferentă:

— Jandarmeria n-a remarcat nimic suspect. În ţinut nu există vagabonzi. Nimeni nu înţelege...

Leroy se miră de tăcerea care domnea în local, de angoasa compactă care îi gâtuia pe ceilalţi.

Fumul de tutun plutea în jurul becurilor. Biliardul îşi arăta pânza verzuie ca un gazon năpârlit. Se vedeau chiştoace de ţigări pe jos şi câteva flegme în rumeguş.

—... Şapte şi ţin unu, îngâna Emma, umezind vârful creionului.

Şi, ridicând capul, strigă:

— Vin, doamnă!

Maigret îşi umplea pipa. Doctorul Michoux se uita cu încăpăţânare în jos şi nasul lui părea şi mai strâmb decât înainte. Pantofii lui Le Pommeret

erau lucitori ca şi cum n-ar fi mers niciodată cu ei. Jean Servières dădea din umeri din când în când, vorbind cu el însuşi.

Toate privirile se îndreptară spre farmacist când acesta se înapoie cu sticla şi un pahar gol.

Venise în fugă şi gâfâia. La uşă, lovi cu piciorul în gol ca să alunge ceva şi bombăni:

— Câine afurisit!

Şi, imediat ce intră:

— E o glumă, nu-i aşa? Nimeni n-a băut?

— Spune odată!

— Da, e stricnină! Probabil că a fost pusă în sticlă cu o jumătate de oră în urmă.

Se uită înspăimântat spre paharele încă pline şi la cei cinci bărbaţi tăcuţi.

— Ce înseamnă asta? E nemaipomenit! Am dreptul să ştiu! Astă-noapte, un om a fost împuşcat lângă casa mea... Iar azi...

Maigret îi luă sticla din mină. Emma se întoarse, indiferentă, arătându-şi deasupra casei de marcat faţa prelungă cu ochii încercănaţi, cu buzele subţiri, şi părul mai mult nepieptănat, pe care boneta bretonă aluneca mereu spre stânga, cu toate că o îndrepta tot timpul.

Le Pommeret se plimba cu paşi mari, contemplându-şi luciul pantofilor. Jean Servières, nemişcat, se uita ţintă la pahare, apoi izbucni brusc, cu o voce înăbuşită de groază:

— Fir-ar dracu' al dracului!

Doctorul lăsă să-i cadă umerii a neputinţă.

Capitolul 2

Doctorul în papuci

Inspectorul Leroy, care avea douăzeci şi cinci de ani, semăna mai mult cu ceea ce se numeşte un tânăr bine-crescut decât cu un inspector de poliţie.

Tocmai terminase şcoala. Era primul lui caz şi, de câteva clipe, îl observă pe Maigret cu un aer întristat, încercând să-i atragă atenţia în mod discret. În cele din urmă, îi şopti, roşind:

— Scuzaţi-mă, domnule comisar. Dar... amprentele...

Îşi spuse probabil că şeful lui făcea parte din vechea şcoală şi nu cunoştea valoarea investigaţiilor ştiinţifice, deoarece Maigret, trăgând din pipă, răspunse:

— Dacă vrei... După care nu-l mai văzură pe inspectorul Leroy, care duse cu precauţie în camera lui sticla şi paharele şi petrecu seara confecţionând un ambalaj model, a cărui schemă o cunoştea pe de rost, potrivit pentru transportarea obiectelor fără să se şteargă amprentele de pe ele.

Maigret se aşezase într-un colţ al cafenelei. Patronul, cu halat alb şi bonetă de bucătar, îşi privea casă ca şi cum ar fi fost devastată de ciclon.

Farmacistul nu-şi ţinuse gura. Se auzeau oameni şuşotind afară. Jean Servières îţi puse primul pălăria pe cap.

— Mai avem şi altele de făcut! Eu sunt căsătorit şi mă aşteaptă doamna Servières! Ne vedem mai târziu, domnule comisar.

Le Pommeret îşi întrerupse plimbarea.

— Aşteaptă-mă! Merg şi eu la masă. Tu rămâi, Michoux?

Doctorul dădu din umeri. Farmacistul voia neapărat să joace un rol de prim-plan. Maigret îl auzi spunându-i patronului:

— ... şi că e necesar, bineînţeles, să fie analizat conţinutul tuturor sticlelor! Dacă tot e aici cineva de la poliţie, e de ajuns să-mi dea ordin...

În dulap erau peste şaizeci de sticle de aperitive şi lichioruri diferite.

— Ce ziceţi, domnule comisar?

— E o idee. Da, poate că ar fi prudent...

Farmacistul era scund, slab şi nervos. Se agita de trei ori mai mult decât era necesar. Trebuiră să-i caute un coş pentru sticle. Apoi telefonă la o cafenea din oraşul vechi ca să-l anunţe cineva pe ajutorul lui că avea nevoie de el.

Cu capul descoperit, făcu de cinci-şase ori drumul de la *Hôtel de l'Amiral* la farmacie, grăbit, găsind timp să adreseze câteva cuvinte curioşilor adunaţi pe trotuar.

— Ce o să mă fac dacă or să-mi ia toată băutura? Se plânse patronul. Şi nimeni nu se mai gândeşte să mănânce! Nu vă aşezaţi la masă, domnule comisar? Dar dumneata, doctore? Te duci acasă?

— Nu. Mama e la Paris. Servitoarea e liberă.

— Atunci dormi aici?

Ploua. Străzile erau pline de noroi negru. Vântul agita jaluzelele de la primul etaj. Maigret cinase nu departe de masă la care doctorul se aşezase cu un aer funebru.

Afară, se puteau ghici capetele curioşilor care, uneori, se lipeau de geamurile verzi. Chelneriţa lipsi o jumătate de oră, cât să ia şi ea cina. Apoi îşi reluă locul obişnuit în dreapta casei de marcat, de care se sprijinea cu cotul, ţinând în cealaltă mână un ştergar.

— Dă-mi o sticlă de bere! zise Maigret. Simţi foarte clar că doctorul îl observa în timp ce bea şi după aceea, ca şi cum ar fi vrut să surprindă simptomele otrăvirii.

Jean Servières nu mai veni, după cum anunţase. Nici Le Pommeret. Astfel încât cafeneaua rămase pustie, deoarece oamenii preferau să nu intre şi mai ales să nu bea. Cei de afară spuneau că toate sticlele erau otrăvite.

— Ar putea ucide tot oraşul!

Primarul, din vila lui de la Sables Blancs, telefonă ca să afle ce se petrecuse exact. Apoi se aşternu o tăcere posomorită. Într-un colţ, doctorul Michoux răsfoia ziarele fără să le citească. Chelneriţa nu făcea nici o mişcare. Maigret fuma, apatic, iar patronul venea din când în când să arunce o privire, ca să se asigure că nu se petrecuse o nouă dramă.

Orologiul din oraşul vechi se auzea bătând la fix şi la jumătate de oră. Tropăiturile şi discuţiile şuşotite de pe trotuar încetară. Nu se mai auzeau decât vaietul monoton al vântului şi ploaia care bătea în geamuri.

— Dormiţi aici? Îl întrebă Maigret pe doctor.

Tăcerea era atât de adâncă, încât vorbele rostite cu glas tare fură de ajuns ca să stârnească tulburare.

— Da. Mi se mai întâmpla uneori... Locuiesc cu mama la trei kilometri de oraş. Într-o vilă enormă... Mama s-a dus câteva zile la Paris şi servitoarea mi-a cerut liber ca să meargă la căsătoria fratelui ei.

Se ridică, şovăi, apoi zise destul de repede:

— Bună seara.

Şi dispăru pe scară. Maigret îl auzi cum îşi scotea pantofii, la primul etaj, exact deasupra capului său. În cafenea nu rămaseră decât chelneriţa şi comisarul.

— Vino aici! Îi spuse el, lăsându-se pe speteaza scaunului.

Şi adăugă, văzând-o că stătea în picioare într-o atitudine ţeapănă:

— Stai jos! Câţi ani ai?

— Douăzeci şi patru...

Avea o umilinţă exagerată. Ochii încercănaţi, felul ei de a se strecura fără zgomot, fără să lovească nimic, de a se înfiora neliniştită la cel mai mic cuvânt se potriveau destul de bine cu ideea pe care ne-o facem despre servitoarea îngălată obişnuită cu toate vorbele grele. Şi totuşi, simţeai sub aceste aparenţe o fărâmă de mândrie pe care se străduia s-o ţină ascunsă.

Era anemică. Pieptul plat nu era făcut să stârnească senzualitatea. Cu toate acestea, atrăgea prin ceea ce era tulbure în ea, deznădăjduit şi maladiv.

— Ce făceai înainte de a lucra aici?

— Sunt orfană. Tata şi fratele meu au pierit pe mare, cu vasul *Trois Mages.* Mama murise deja de mult timp. Am fost întâi vânzătoare la papetărie, în Piaţa Poştei.

Oare ce căuta privirea ei neliniştită?

— Ai un amant?

Ea îşi feri privirea fără să răspundă şi Maigret, cu ochii ţintă la chipul ei, trase mai alene din pipă şi bău o gură de bere.

— Probabil că îţi fac curte mulţi clienţi! Cei care se aflau adineauri aici sunt obişnuiţii cafenelei. Vin în fiecare seară. Le plac fetele frumoase. Haide! Care dintre ei?

Mai palidă, tânăra rosti, cu o expresie de lehamite:

— Mai ales doctorul...

— Eşti amanta lui?

Ea îl privi cu o umbră de încredere.

— Are şi altele. Uneori, când îi vine... Doarme aici... îmi spune să vin în camera lui.

Rareori culesese Maigret o destăinuire atât de plată.

— Îţi dă ceva?

— Da. Nu întotdeauna... De două sau trei ori, în ziua mea liberă, m-a dus la el acasă. Nu mai departe de alaltăieri... Profită că mama lui e plecată. Dar are şi alte femei...

— Şi domnul Le Pommeret?

— La fel... Doar că la el acasă am fost o singură dată, e mult de-atunci. Era acolo o muncitoare de la fabrica de conserve şi... şi n-am vrut! Au amante noi în fiecare săptămână...

— Şi domnul Servières tot aşa?

— Nu-i acelaşi lucru... El e căsătorit. Se pare că îşi face de cap la Brest. Aici se mulţumeşte să glumească, să mă ciupească în treacăt...

Ploua întruna. Foarte departe, răsuna sirena de ceaţă a unui vas care căuta probabil intrarea portului.

— Şi aşa e tot anul?

— Nu tot anul. Iarna, sunt singuri. Câteodată, beau o sticlă împreună cu un comis-voiajor. Dar vara e lume multă. Hotelul e plin. Seara, întotdeauna zece-cincisprezece care beau şampanie sau chefuiesc la vile. Vin maşini, femei frumoase... Noi avem treabă. Vara nu servesc eu, ci chelnerii. Atunci, eu stau jos, la spălatul vaselor...

Ce anume căuta în jurul ei? Stătea într-un echilibru precar pe marginea scaunului şi părea gata să zvâcnească în picioare.

Răsună o sonerie subţire. Emma se uită la Maigret, apoi la tabloul electric, aflat în spatele casei de marcat.

— Îmi daţi voie?

Urcă. Comisarul auzi paşi şi un zvon confuz de voci la primul etaj, în camera doctorului.

Farmacistul intră, puţin cherchelit.

— Am terminat, domnule comisar! Am analizat patruzeci şi opt de sticle! Şi în mod serios, jur! N-am găsit nici o urmă de otravă decât în pernod şi calvados. Patronul poate să şi le ia înapoi. Auziţi, între noi, ce părere aveţi? Anarhişti, nu-i aşa?

Tânăra se întoarse, ieşi în stradă să închidă obloanele şi aşteptă să poată încuia uşa.

— Deci? Făcu Maigret, după ce rămaseră din nou singuri.

Ea întoarse capul în altă parte fără să răspundă, cu o pudoare neaşteptată, iar comisarul avu impresia că, dacă ar fi insistat puţin, Emma ar fi izbucnit în lacrimi.

— Noapte bună, drăguţo! Îi zise el.

Când coborî, comisarul crezu că se trezise primul, atât de întunecat era cerul din cauza norilor. Zărise de la fereastră portul pustiu, unde o macara solitară descărca un vas cu nisip. Pe străzi, câţiva oameni, cu umbrele, cu impermeabile, mergeau repede pe lângă case.

La mijlocul scării, se intersectă cu un comis-voiajor care sosea, însoţit de un hamal cu valiza.

Emma mătura sala de jos. Pe o masă de marmură se afla o ceaşcă cu un rest de cafea pe fund.

— A fost inspectorul meu? întrebă Maigret.

— E mult de când m-a întrebat cum ajunge la gară ca să ducă un pachet mare.

— Doctorul?

— I-am dus în cameră micul dejun. Nu se simte bine. Nu vrea să iasă.

Şi mătura ei continuă să ridice praful amestecat cu rumeguş.

— Ce beţi?

— Cafea simplă.

Tânăra trebui să treacă foarte aproape de el ca să ajungă la bucătărie. În acel moment, Maigret o prinse de umeri cu palmele lui mari şi o privi în ochi, ursuz şi prietenos totodată.

— Spune-mi, Emma...

Ea încercă doar o mişcare timidă ca să se desprindă din mâinile lui, apoi rămase locului, tremurând, făcându-se cât putea de mică.

— Între noi doi, ce ştii? Taci! O să minţi! Eşti o biată copilă şi n-am chef să-ţi fac necazuri. Uită-te la mine! Sticla... Da? Acum vorbeşte...

— Jur...

— Nu-i nevoie să juri.

— Nu eu!

— Păi, ştiu bine că nu tu! Dar cine?

Pleoapele i se umflară brusc şi începură să-i curgă lacrimile. Buza de jos i se ridică spasmodic şi chelneriţa arăta atât de înduioşător, încât Maigret îi dădu drumul.

— Doctorul... astă noapte?

— Nu! Nu m-a chemat pentru ce credeţi...

— Ce voia?

— M-a întrebat acelaşi lucru ca dumneavoastră. M-a ameninţat. Voia să-i spun cine s-a atins de sticlă. Aproape că m-a bătut. Şi nu ştiu! Pe viaţa mamei mele, jur că...

— Adu-mi cafeaua.

Era opt dimineaţa. Maigret se duse să cumpere tutun şi făcu un tur prin oraş. Când se înapoie, pe la zece, doctorul era în cafenea, în papuci şi cu fular la gât. Era tras la faţă şi părul roşcat îi stătea vâlvoi.

— Nu păreţi în apele dumneavoastră.

— Mă simt rău. Ar fi trebuit să mă aştept la asta. Din cauza rinichilor... La cel mai mic lucru, o supărare, o emoţie, aşa păţesc întotdeauna. N-am închis ochii toată noaptea...

Nu-şi lua ochii de la uşă.

— Nu vă duceţi acasă?

— Acolo nu e nimeni. Aici sunt mai bine îngrijit. Trimisese după toate ziarele de dimineaţă şi le avea pe masă.

— Nu i-aţi văzut pe prietenii mei? Servières?

Le Pommeret? E ciudat că n-au venit după veşti...

— Aş! Probabil că dorm! Răspunse Maigret. Apropo! N-am zărit câinele ăla galben îngrozitor. Emma! Tu ai mai văzut câinele? Nu? Uite-l pe Leroy! Poate l-a întâlnit el pe stradă... Noutăţi, Leroy?

— Sticlele şi paharele au fost expediate la laborator. Am trecut pe la jandarmerie şi pe la Primărie. Vorbeaţi de câine? Se pare că un ţăran l-a văzut dimineaţă în grădina domnului Michoux.

— În grădina mea?

Doctorul se ridicase. Mâinile palide îi tremurau.

— Ce făcea în grădina mea?

— După câte mi s-a spus, stătea culcat în uşa vilei şi, când ţăranul s-a apropiat, a mârâit atât de furios, încât omul a preferat s-o şteargă.

Maigret observa feţele cu coada ochiului.

— Ce-ar fi, domnule doctor, dacă am merge împreună până la dumneavoastră acasă?

Doctorul zâmbi forţat.

— Pe ploaia asta? Cu criza mea? Ar însemna pentru mine cel puţin opt zile la pat. Ce importanţă are animalul ăsta? Probabil că e un banal câine vagabond...

Maigret îşi puse pălăria şi pardesiul.

— Unde vă duceţi?

— Nu ştiu. Să iau aer. Vii cu mine, Leroy? Când ajunseră afară, putură să vadă mutra doctorului deformată de geamuri, mai lungă chiar decât în realitate şi cu o tentă verzuie.

— Unde mergem? întrebă inspectorul.

Maigret dădu din umeri şi rătăci un sfert de oră în jurul docurilor, ca un om interesat de ambarcaţiuni. Ajuns lingă dig, făcu la dreapta, apucând pe un drum pe care o tăbliţă îl desemnă ca fiind cel ce ducea la Sables Blancs.

— Dacă s-ar fi analizat scrumul de ţigări găsit pe coridorul casei nelocuite..., începu Leroy, după ce tuşi uşor.

— Ce crezi despre Emma? Îl întrebă Maigret, întrerupându-l.

— Păi... cred... După părerea mea, într-un ţinut ca ăsta, unde toată lumea se cunoaşte, trebuie să fie foarte greu să-ţi procuri o asemenea cantitate de stricnină.

— Nu te-am întrebat asta. Să zicem, ai deveni cu plăcere amantul ei?

Bietul inspector nu ştiu ce să răspundă. Iar Maigret îl obligă să se oprească şi să-şi descheie

pardesiul ca să-şi poată aprinde pipa la adăpost de vânt.

Plajă de la Sables Blancs, mărginită de câteva vile şi, printre altele, de o locuinţă somptuoasă care merită numele de castel şi aparţinea primarului oraşului, se întindea între două promontorii stâncoase, la trei kilometri de Concarneau. Maigret şi însoţitorul lui păşiră pe nisipul acoperit de alge şi abia dacă se uitară la casele pustii, cu obloanele închise.

Dincolo de plajă, terenul se înălţa. Stânci abrupte, cu brazi în vârf, coborau vertical până în mare.

Pe un panou mare scria: *Loturile de la Sables Blancs*. Un plan indica, în nuanţe diferite, parcelele deja vândute şi cele disponibile. Pe un chioşc din lemn scria *Birou de vânzare a terenurilor.*

Şi se menţiona:

Dacă nu e nimeni, adresaţi-vă domnului Ernest Michoux, administrator.

Probabil că vara toate astea aveau un aer vesel, proaspăt vopsite. Dar, în ploaie şi noroi, în vacarmul valurilor, arătau mai curînd sinistru.

În centru se vedea o vilă mare şi nouă, din piatră cenuşie, cu terasă, bazin ornamental şi straturi de flori încă neînflorite.

Mai departe, alte vile începute: câteva porţiuni de ziduri răsăreau din pământ şi conturau deja încăperile.

Chioşcul nu avea toate geamurile. Grămezi de nisip aşteptau să fie întinse pe noul drum, barat pe jumătate de un motocompresor. În vârful falezei: un hotel sau, mai curînd, un viitor hotel, neterminat, cu ziduri de un alb intens, cu ferestrele acoperite cu scânduri şi cartoane.

Maigret se apropie fără grabă şi împinse bariera care oprea accesul la vila doctorului Michoux. Când ajunse la uşă şi întinse mâna spre clanţă, inspectorul Leroy murmură:

— Nu avem mandat! Nu credeţi că...?

Comisarul dădu iar din umeri. Pe alei, se puteau vedea urmele adânci lăsate de labele câinelui galben. Mai erau şi altele: cele ale unor încălţări enorme, pantofi cu ţinte. Cel puţin numărul 46!

Clanţa se lăsă în jos. Uşa se deschise ca prin farmec şi pe covor se putură vedea aceleaşi urme noroioase: cele ale câinelui şi ale faimoşilor pantofi.

Vila, cu o arhitectură complicată, era mobilată într-un mod pretenţios. Peste tot erau unghere cu divane, biblioteci joase, paturi bretone închise ca nişte dulapuri, transformate în vitrine, măsuţe turceşti sau chinezeşti. Multe covoare şi draperii!

Se vedea bine că proprietarul, folosind lucruri vechi, dorise să realizeze un ansamblu rustico-modern.

Pe pereţi erau agăţate câteva peisaje bretone şi nuduri semnate, cu dedicaţie: *Bunului prieten Michoux...* Ba chiar: *Prietenului artiştilor...*

Comisarul se uita la adunătura aceea de vechituri cu un aer ursuz, în timp ce inspectorul Leroy era impresionat de acea distincţie falsă.

Maigret deschidea uşile şi arunca o privire în camere. Unele nu erau mobilate. Tencuiala de pe pereţi abia se uscase.

În cele din urmă, deschise o uşă cu piciorul şi murmură satisfăcut zărind bucătăria. Pe masa din lemn alb se aflau două sticle de vin goale.

Vreo zece cutii de conserve fuseseră deschise grosolan, cu un cuţit oarecare. Masa era murdară, unsuroasă. Cineva mâncase direct din cutii heringi în sos de vin alb, iahnie de fasole rece, ciuperci şi caise.

Podeaua era şi ea murdară. Pe jos zăceau resturi de carne. O sticlă de şampanie fină se spărsese şi mirosul de alcool se amesteca cu cel al alimentelor.

Maigret se uită la însoţitorul lui, zâmbind ciudat.

— Crezi, Leroy, că doctorul a mâncat aici ca porcul?

Şi cum acesta, uluit, nu răspundea, comisarul continuă:

— Sper că nici mama lui! Nici măcar servitoarea! Ia uite! Ţie, care îţi plac amprentele... Ar fi nişte cruste de noroi care conturează o talpă. Mărimea 45 sau 46. Şi urmele câinelui!

Îşi umplu din nou pipa şi luă chibrituri de pe o etajeră.

— Scoate tot ce poţi de-aici! O să ai de muncă, slavă Domnului! Ne vedem mai târziu!

Şi plecă, cu mâinile în buzunare, cu gulerul pardesiului ridicat, de-a lungul plajei de la Sables Blancs.

Când intră la *Hôtel de l'Amiral,* prima persoană pe care o zări fu, în colţul lui, doctorul Michoux, tot în papuci, nebărbierit, cu fularul la gât.

Le Pommeret, îmbrăcat la fel de corect ca în ajun, stătea lângă el şi cei doi îl lăsară pe comisar să se apropie fără să rostească nici un cuvânt.

În sfârşit, doctorul zise cu o voce cu timbrul alterat:

— Ştiţi ce am aflat? Servières a dispărut. Soţia lui aproape că şi-a pierdut minţile. Nimeni nu l-a mai văzut de ieri-seară, când a plecat de aici...

Maigret avu o tresărire, dar nu din pricina veştii, ci pentru că zărise câinele galben culcat la picioarele Emmei.

Capitolul 3

Teama domneşte la Concarneau

Le Pommeret simţea nevoia să confirme, din plăcerea de a se auzi vorbind:

— A venit la mine adineauri, implorându-mă să-l caut. Servières, pe numele lui adevărat Goyard, e un vechi camarad...

De la câinele galben, privirea lui Maigret se deplasă la uşa care se deschidea, la vânzătorul de ziare care intra ca o vijelie şi, în sfxrşit, la manşeta scrisă cu litere groase ce se putea citi de departe:

Teama domneşte la Concarneau

Urmau subtitlurile:

O dramă în fiecare zi
Dispariţia colaboratorului nostru Jean Servières
Pete de sânge în maşina lui
Cine urmează?

Maigret îl prinse de mânecă pe băiatul cu ziare.

— Ai vândut multe?

— De zece ori mai multe decât zilele trecute. Trei inşi alergăm de la gară...

Eliberat, puştanul îşi relua cursa de-a lungul cheiului, strigând:

— *Le Phare de Brest...* Număr de senzaţie...

Comisarul nu avu timp să înceapă articolul, pentru că Emma îl anunţă:

— Sunteţi chemat la telefon.

În receptor se auzi o voce furioasă, cea a primarului:

— Alo! Dumneata, domnule comisar, ai inspirat articolul ăsta stupid? Şi eu nu ştiu nimic! Vreau să fiu informat primul despre ce se petrece în oraşul în care sunt primar! Ce mai e şi povestea asta cu maşina? Şi omul cu picioare mari? De o jumătate de oră, am primit mai bine de douăzeci de telefoane de la oameni înspăimântaţi care mă întreabă dacă veştile astea sunt adevărate. Vă repet că, de acum înainte, vreau...

Maigret închise fără să răspundă, se întoarse în cafenea, se aşeză şi începu să citească. Michoux şi Le Pommeret citeau din acelaşi ziar aşezat pe masa de marmură.

Distinsul nostru colaborator Jean Servières a povestit chiar aici evenimentele care s-au petrecut recent la Concarneau. S-a întâmplat vineri. Un onorabil angrosist din oraş, domnul Mostaguen, a ieşit de la Hôtel de l'Amiral, *s-a oprit la adăpostul unei uşi ca să-şi aprindă ţigara de foi şi a primit în pântece un glonţ tras prin cutia de scrisori a casei, o casă nelocuită.*

Sâmbăta, comisarul Maigret, recent detaşat de la Paris şi numit în fruntea Brigăzii Mobile din Rennes, a sosit la faţa locului, ceea ce nu a împiedicat producerea unei noi drame.

Într-adevăr, seara, am fost anunţaţi la telefon că, în momentul în care se pregăteau să-şi bea aperitivul, trei notabili din oraş, domnii Le Pommeret, Jean Servières şi doctorul Michoux, cărora li se alăturaseră anchetatorii, au observat că băutura care le era servită conţinea o doză mare de stricnină.

Or, duminică dimineaţă, maşina lui Jean Servières a fost găsită lângă râul Saint-Jacques, fără proprietarul ei, care nu a mai fost văzut de sâmbătă seara.

Scaunul din faţă era mânjit de sânge. Un geam era spart şi totul lasă să se presupună că a avut loc o luptă.

Trei zile: trei drame! E lesne de înţeles că, la Concarneau, a început să domnească teroarea, locuitorii întrebându-se cu spaimă cine va fi nouă victimă. Tulburarea este stârnita în rândul populaţiei îndeosebi de prezenţa misterioasă a unui câine galben, pe care nimeni nu-l cunoaşte, care nu pare să aibă stăpân şi este întâlnit de fiecare dată când se petrece o nouă nenorocire.

Oare câinele nu a condus deja poliţia spre o pistă serioasă? Şi nu este căutat un individ încă neidentificat, dar care a lăsat în diferite locuri urme ciudate, cele ale unor picioare depăşind cu mult mărimea medie?

Un nebun? Un vagabond? El să fie autorul acestor acte criminale? Pe cine va ataca diseară?

Probabil că îşi va găsi naşul, pentru că locuitorii, înspăimântaţi, vor avea grijă să se înarmeze şi să tragă asupra lui la cea mai mică alertă.

Între timp, duminica asta oraşul pare mort, iar atmosfera aminteşte de oraşele din nord când, în timpul războiului, era anunţat un bombardament aerian.

Maigret se uită pe geam. Ploaia se oprise, dar străzile erau pline de noroi negru şi vântul încă bătea cu putere. Cerul era de un cenuşiu livid.

Oamenii se înapoiau de la biserică. Aproape toţi aveau în mina *Le Phare de Brest.* Şi toate feţele se întorceau spre *Hôtel de l'Amiral,* în timp ce mulţi trecători grăbeau pasul.

Desigur, ceva părea mort în oraş. Dar nu aşa era în fiecare duminică dimineaţă? Se auzi din nou soneria telefonului. Apoi Emma răspunse:

— Nu ştiu, domnule... Nu cunosc... Vreţi să-l chem pe comisar?... Alo! Alo!... S-a întrerupt.

— Ce-i? Bombăni Maigret?

— Cred că un ziar din Paris. Întreba dacă au apărut noi victime. Au rezervat o cameră.

— Cere legătura cu redacţia ziarului *Le Phare de Brest!*

Între timp, se plimbă de colo-colo, fără să arunce vreo privire spre doctorul prăvălit pe scaun, nici spre Le Pommeret, care îşi contempla degetele pline de inele.

— Alo... *Le Phare de Brest?...* Comisarul Maigret... Cu directorul, vă rog!... Alo!... El e? Bine. Vrei să-mi spui la ce oră a ieşit fiţuica dumitale de sub tipar?... Ce?... Nouă şi jumătate?... Şi cine a scris articolul despre dramele din Concarneau? A, nu! Fără poveşti de-astea!... Cum?... Ai primit articolul în plic?... Fără semnătură? Şi publici, aşa, orice informaţie anonimă care vă parvine? Salut!...

Vru să iasă pe uşa care se deschidea direct spre chei şi o găsi încuiată.

— Ce înseamnă asta? O întrebă el pe Emma, privind-o în ochi.

— Doctorul...

Comisarul se uită la Michoux, care ţinea capul mai pieziş ca niciodată, dădu din umeri şi ieşi pe cealaltă uşă, a hotelului. Cele mai multe magazine aveau obloanele trase. Oamenii, în haine de duminică, mergeau grăbiţi.

Dincolo de radă, unde ambarcaţiunile se legănau la ancoră, Maigret găsi vărsarea râului Saint-Jacques, tocmai la capătul oraşului, acolo unde casele se răreau ca să facă loc unor şantiere navale. Pe chei se vedeau ambarcaţiuni neterminate. Bărci vechi putrezeau în nămol.

În locul unde un pod din piatră traversa râul ce se vărsa în port, câţiva curioşi se strânseseră în jurul unei maşini mici.

Trebuia să faci un ocol ca să ajungi acolo, deoarece cheiul era blocat de lucrări. Maigret îşi dădu seama, după privirile oamenilor, că toţi îl cunoşteau. Şi, în pragul prăvăliilor închise, zări oameni îngrijoraţi care vorbeau pe şoptite.

În sfârşit, ajunse la maşina abandonată pe marginea drumului, deschise portiera cu un gest brusc, făcu să cadă cioburi de geam şi nu trebui să

caute ca să găsească pete maronii pe pânza scaunului.

În jurul lui se înghesuiau mai ales puştani şi tineri fluşturatici.

— Unde e casa domnului Servières?

Zece îl conduseră până acolo. Era la trei sute de metri distanţă, puţin retrasă, o casă burgheză înconjurată de o grădină. Escorta se opri la poarta de fier, în timp ce Maigret suna şi era poftit să intre de o slujnicuţă foarte tulburată.

— Doamna Servières e acasă?

Femeia deschidea deja uşa sufrageriei.

— Auziţi, domnule comisar! Credeţi că a fost omorât? Mi-am pierdut minţile... Am...

Maigret avea în faţa lui o femeie cumsecade, la vreo patruzeci de ani, cu purtarea unei bune gospodine, confirmată de curăţenia interiorului.

— De când nu l-aţi mai văzut pe soţul dumneavoastră?

— A venit ieri-seară la masă. Am observat că era preocupat, dar n-a vrut să-mi spună nimic. Lăsase maşina în faţa casei, ceea ce însemna că va ieşi seara. Ştiam că ieşea ca să facă o partidă de cărţi la *Café de l'Amiral.* L-am întrebat dacă se va întoarce târziu. La zece, m-am culcat. Am stat mult timp trează. Am auzit bătând de unsprezece, apoi de unsprezece şi jumătate. Dar i se întâmplă deseori să vină foarte târziu. Probabil că m-a luat somnul... M-am trezit la mijlocul nopţii. Am fost mirată că nu l-am simţit lângă mine. Atunci, mi-am zis că cineva l-o fi luat la Brest. Nu-i foarte vesel pe-aici. Aşa că, uneori... N-am mai putut să adorm.

Încă de la cinci dimineaţa, eram în picioare, pândind la fereastră. Nu-i place să las impresia că îl aştept, cu atât mai puţin să cer informaţii despre el. La nouă, am alergat la domnul Le Pommeret. Întorcându-mă pe alt drum, am văzut lume în jurul maşinii... Spuneţi! De ce l-ar fi ucis? E cel mai bun om de pe pământ. Sunt sigură că n-are duşmani...

Un grup stătea în faţa porţii.

— S-ar părea că s-au găsit pete de sânge... Am văzut oameni citind un ziar, dar nimeni n-a vrut să mi-l arate.

— Soţul dumneavoastră avea bani mulţi asupra lui?

— Nu cred. Ca întotdeauna! Trei-patru sute de franci...

Maigret îi promise că o va ţine la curent cu evenimentele, ba chiar îşi dădu osteneala s-o liniştească cu fraze vagi. Dinspre bucătărie venea miros de friptură. Servitoarea cu şorţ alb îl conduse până la uşă.

Comisarul nu făcuse însă nici o sută de metri, când un trecător se apropie în grabă de el.

— Scuzaţi-mă, domnule comisar... Sunt domnul Dujardin, institutor. De o oră, oamenii, majoritatea părinţi ai elevilor mei, vin să mă întrebe dacă e ceva adevărat din ce se spune în ziar. Unii vor să ştie dacă au dreptul să tragă, în cazul în care l-ar vedea pe omul cu picioare mari.

Maigret nu era un înger al răbdării. Mormăi, băgându-şi mâinile în buzunare:

— Ia slăbeşte-mă!

Şi o porni spre centrul oraşului.

Ce idioţenie! Nu mai văzuse niciodată aşa ceva. Asta amintea de furtunile din filme. Se arată o stradă plină de veselie, un cer senin. Apoi se iveşte un nor şi ascunde soarele. Un vânt puternic mătură strada. Lumina devine lugubră. Obloane se trântesc. Vârtejuri de praf. Picături mari de apă.

Şi peste stradă cade o ploaie torenţială, sub un cer plin de dramatism!

Concarneau se schimba văzând cu ochii. Articolul din *Le Phare de Brest* fusese doar un punct de pornire. De mult timp, comentariile verbale depăşeau în mod clar versiunea scrisă.

Şi mai era şi duminică! Locuitorii nu aveau nimic de făcut! Îi vedeai alegându-şi ca ţintă a plimbării maşina lui Jean Servières, unde, până la urmă, trebuiră să fie postaţi doi agenţi. Curioşii

stăteau acolo un ceas, ascultând explicaţiile date de cei mai bine informaţi.

Când Maigret se întoarse la *Hôtel de l'Amiral,* patronul cu bonetă albă, cuprins de o nervozitate neobişnuită, îl prinse de mânecă.

— Trebuie să vă vorbesc, domnule comisar. Devine insuportabil...

— Mai întâi o să iau masa.

— Dar...

Maigret se aşeză într-un colţ, furios, şi comandă:

— O bere! Nu mi-aţi văzut inspectorul?

— A ieşit. Cred că a fost chemat la domnul primar. Tocmai am primit un telefon de la Paris. Un ziar a reţinut două camere, pentru un reporter şi un fotograf.

— Şi doctorul?

— E sus. A cerut să nu las pe nimeni să urce la el.

— Şi domnul Le Pommeret?

— A plecat adineauri.

Câinele galben nu mai era acolo. Câţiva tineri, cu floare la butonieră şi părul întărit de pomadă, stăteau la masă, dar nu beau limonada pe care o comandaseră. Veniseră să vadă şi erau foarte mândri că avuseseră curajul ăsta.

— Vino încoace, Emma!

Între chelneriţă şi comisar era un fel de simpatie înnăscută. Tânăra se apropie de el fără reticenţă şi se lăsă dusă într-un colţ.

— Eşti sigură că doctorul n-a ieşit azi-noapte?

— Jur că n-am dormit în camera lui.

— A putut să iasă?

— Nu cred. Îi e teamă. El m-a pus, dimineaţă, să încui uşa care dă spre chei.

— Cum de te cunoaşte câinele ăla galben?

— Nu ştiu. Nu l-am văzut niciodată. Vine, pleacă... Chiar mă întreb cine îi dă de mâncare.

— Acum a plecat de mult timp?

— N-am fost atentă.

Inspectorul Leroy intră nervos.

— Să ştiţi, domnule comisar, că primarul e furios. Şi e o persoană importantă!... Mi-a spus că e văr cu ministrul Justiţiei. Pretinde că bâjbâim, că nu suntem buni decât să stârnim panică în oraş. Vrea să arestăm pe cineva, pe oricine, ca să liniştim populaţia. I-am promis că o să vă spun. Mi-a repetat că niciodată cariera noastră, a amândurora, nu a fost atât de compromisă.

Maigret îşi curăţa calm pipa.

— Ce-o să faceţi?

— Absolut nimic.

— Totuşi...

— Eşti tânăr, Leroy! Ai găsit amprente interesante în vila doctorului?

— Am trimis tot la laborator. Paharele, cutiile de conserve, cuţitul... Ba chiar am făcut un mulaj din ipsos după urmele omului şi ale câinelui. N-a fost uşor, pentru că ipsosul de aici e de calitate proastă. Aveţi vreo idee?

Drept răspuns, Maigret scoase un carnet din buzunar şi inspectorul citi, din ce în ce mai uimit: *Ernest Michoux* (zis *doctorul).*

— Fiul unui mic industriaş din Seine-et-Oise care a fost deputat o legislatură şi apoi a dat faliment. Tatăl a murit. Mama se ocupă cu tot felul de manevre. A încercat, împreună cu fiul ei, să exploateze un teren pentru construcţii la Juan-les-Pins. Eşec complet. A reînceput la Concarneau. A înfiinţat o societate anonimă, graţie numelui defunctului soţ. Nu a făcut aport de capitaluri. Încearcă actualmente să obţină de la comună şi departament plata cheltuielilor de amenajare a terenului parcelat.

Ernest Michoux a fost căsătorit, apoi a divorţat. Fosta nevastă a devenit soţia unui notar din Lille. Tip de degenerat. Face faţă cu greu scadenţelor". Inspectorul se uită la şeful lui ca şi cum ar fi spus: „Ei, şi? ".

Maigret îi arătă rândurile următoare: *„Yves Le Pommeret.*

— Familia Le Pommeret. Fratele lui, Arthur, conduce cea mai mare fabrică de conserve din Concarneau. Se trage din mica nobilime. Yves Le Pommeret e băiatul frumos al familiei. N-a muncit niciodată. Şi-a tocat, cu mult timp în urmă, cea mai mare parte a moştenirii la Paris. A venit să se instaleze la Concarneau când a rămas doar cu o rentă de douăzeci de mii de franci. Reuşeşte să facă figură de notabil totuşi, văcsuindu-şi singur pantofii. Multe aventuri cu tinere muncitoare. Câteva scandaluri care au trebuit să fie înăbuşite. Vânează pe domeniile tuturor castelelor din împrejurimi. Se ţine bine. A reuşit, prin relaţii, să fie numit viceconsul al Danemarcei. Doreşte foarte mult să obţină Legiunea de Onoare. Uneori îşi tapează de bani fratele ca să-şi plătească datoriile.

Jean Servières (pseudonimul lui Jean Goyard). – Născut în Morbihan. Mult timp jurnalist la Paris, secretar general al unor mici teatre etc. A beneficiat de o moştenire modestă şi s-a instalat la Concarneau. S-a căsătorit cu o fostă plasatoare, care era amanta lui de cincisprezece ani. Duce o viaţă de burghez. Câteva aventuri la Brest şi la Nantes. Trăieşte mai curînd din mici rente decât din jurnalismul de care e foarte mândru. Decoraţie academică".

— Nu înţeleg! Bâigui inspectorul.

— Zău! Ia dă-mi notele tale!

— Păi... cine v-a spus că...?

— Dă-mi-le!

Carnetul comisarului era un carneţel ieftin, cu foile în pătrăţele şi coperta din muşama. Cel al inspectorului Leroy era o agendă cu pagini detaşabile, cu arc metalic.

Maigret citi, cu un aer patern:

„1. CAZUL MOSTAGUEN. Glonţul care l-a nimerit pe angrosistul de vinuri era destinat cu siguranţă altuia. Cum nu se putea prevedea că

cineva se va opri în uşă, *probabil că acolo i se dăduse întâlnire adevăratei victime, care n-a venit sau a venit prea târziu.*

Dacă nu cumva scopul e terorizarea populaţiei. *Asasinul cunoaşte la perfecţie Concarneau.* (S-a omis analizarea scrumului de ţigări găsit pe coridor.)

2. CAZUL BĂUTURII OTRĂVITE. Iarna, *Café de VAmiral* e pustie aproape toată ziua. Cineva care cunoştea acest detaliu a putut să intre şi să toarne otrava în sticle. În două sticle. Aşadar, erau vizaţi îndeosebi consumatorii de pernod şi de calvados. (De notat totuşi că doctorul a observat la timp şi cu uşurinţă grăunţele de praf alb în lichid.)

3. CAZUL CÂINELUI GALBEN. Cunoaşte *Café de VAmiral.* Are un stăpân. Dar cine e acesta? Pare să aibă cel puţin cinci ani.

4. CAZUL SERVIÈRES. De descoperit prin expertizarea scrisului cine a trimis articolul la *Phare de Brest".*

Maigret zâmbi, îi înapoie agenda însoţitorului şi zise:

— Foarte bine, puiule.

Apoi adăugă, privind posac siluetele curioşilor ce se zăreau tot timpul prin geamurile verzi:

— Hai să mâncăm!

Emma avea să-i anunţe puţin mai târziu, pe când se aflau în sala de mese numai ei doi şi comis-voiajorul sosit dimineaţă, că doctorul Michoux, a cărui stare se înrăutăţise, cerea să-i fie servit în cameră ceva uşor.

După-amiaza, *Café de l'Amiral,* cu ochiurile sale de geam verzui, a fost ca o cuşcă din Jardin des Plantes prin faţa căreia se perindă curioşii în haine de duminică. Şi puteau fi văzuţi apoi îndreptându-se spre capătul portului, unde maşina lui Servières, păzită de doi poliţişti, constituia o a doua atracţie.

Primarul telefonă de trei ori din vila lui somptuoasă de la Sables Blancs.

— Aţi făcut vreo arestare?

Maigret abia dacă îşi dădea osteneala să răspundă. Tinerii între optsprezece şi douăzeci şi cinci de ani invadau cafeneaua. Grupuri zgomotoase, care puneau stăpânire pe o masă şi comandau de băut fără să bea. Nici bine nu treceau cinci minute de când intrau în cafenea, că replicile se răreau, hohotele de râs se stingeau, iar bluful lăsa locul jenei. Şi plecau unul după altul.

Diferenţa se dovedi mai sensibilă când veni timpul să se aprindă lumina. Era ora patru. De obicei, mulţimea continua să circule.

Dar, în seara aceea, totul era pustiu şi se aşternuse o tăcere de moarte. S-ar fi zis că toţi oamenii ieşiţi la plimbare se înţeleseseră între ei. Străzile se goliră în mai puţin de un sfert de oră, iar când se mai auzeau paşi, erau paşii grăbiţi ai unui trecător nerăbdător să ajungă acasă, la adăpost.

Emma stătea cu coatele sprijinite de casă. Patronul se deplasă din bucătărie în cafenea, unde Maigret se încăpăţâna să nu-i asculte doleanţele.

Ernest Michoux coborî pe la patru şi jumătate, tot în papuci. Îi crescuse barba. Fularul de mătase crem era pătat de sudoare.

— Sunteţi aici, domnule comisar? Asta păru să-l liniştească.

— Şi inspectorul?

— L-am trimis să dea o raită prin oraş.

— Şi câinele?

— Nu l-a mai văzut nimeni de dimineaţă. Podeaua era cenuşie, iar marmura meselor, de un alb intens cu vinişoare albastre. Prin ochiurile de geam, se ghicea orologiul luminos din oraşul vechi, care arăta ora cinci fără zece.

— Tot nu s-a aflat cine a scris articolul?

Ziarul era pe masă. Nu se mai puteau vedea decât cuvintele:

Cine urmează?

Deodată, se auzi soneria telefonului. Emma răspunse:

— Nu... Nimic... Nu ştiu nimic...

— Cine e? întrebă Maigret.

— Alt ziar din Paris. Se pare că redactorii sosesc cu maşina.

Dar nici nu terminase bine de vorbit, că telefonul sună din nou.

— Pe dumneavoastră vă caută, domnule comisar.

Doctorul, foarte palid, îl urmări pe Maigret cu privirea.

— Alo! Cine e la telefon?

— Leroy. Sunt în oraşul vechi, lingă pod. S-a tras un foc de armă. Un cizmar, care a zărit de la fereastră câinele galben...

— L-a omorât?

— L-a rănit! L-a nimerit în spate. Animalul abia se mai poate târî. Oamenii nu îndrăznesc să se apropie de el. Vă sun dintr-o cafenea. Câinele e în mijlocul străzii. II văd prin geam. Urlă. Ce să fac?

Iar vocea, pe care inspectorul ar fi dorit-o calmă, era temătoare, ca şi cum acel câine galben ar fi fost o fiinţă supranaturală.

— Au ieşit oameni la toate ferestrele. Spuneţi, domnule comisar, să-l omor?

Doctorul, cu tenul cenuşiu, stătea în picioare în spatele lui Maigret şi îl întrebă cu timiditate:

— Ce s-a întâmplat? Ce spune?

Iar comisarul o vedea pe Emma, cu coatele sprijinite de tejghea şi privind în gol.

Capitolul 4

Postul de comandă

Maigret traversă podul mobil, trecu de linia zidurilor de apărare şi intră pe o stradă neregulată şi prost luminată. Ceea ce locuitorii din Concarneau numesc oraşul închis, adică vechiul cartier înconjurat încă de ziduri, este una dintre părţile cele mai populate ale oraşului.

Şi totuşi, în timp ce comisarul înainta, pătrundea într-o zonă de tăcere din ce în ce mai echivocă. Tăcerea unei mulţimi hipnotizate de un spectacol şi care se înfioară, se teme sau îşi pierde răbdarea.

Se auzeau doar câteva voci de adolescenţi decişi să facă pe grozavii.

După următoarea cotitură a drumului, comisarul descoperi scenă: străduţa îngustă, cu oameni la toate ferestrele; camere luminate cu petrol lampant; paturi întrezărite; un grup barând trecerea şi, dincolo de acest grup, un mare gol de unde se auzea un horcăit. Maigret îi dădu la o parte pe spectatori, majoritatea tineri, surprinşi de sosirea lui. Doi dintre ei încă mai aruncau cu pietre spre câine. Tovarăşii lor vrură să le oprească gestul. Auziră sau, mai curînd, ghiciră:

— Atenţie!

Iar unul dintre cei care aruncau cu pietre roşi până în vârful urechilor, în timp ce Maigret îl împingea în stânga şi se apropia de animalul rănit. Tăcerea devenise deja alta. Era evident că, cu câteva clipe înainte, o patimă nesănătoasă îi însufleţea pe spectatori, cu excepţia unei bătrâne, care striga de la fereastră:

— E ruşinos! Ar trebui să le faceţi proces-verbal, domnule comisar! S-au înverşunat cu toţii

împotriva bietului animal. Şi ştiu eu de ce! Pentru că le e teamă.

Cizmarul care trăsese se înapoie jenat în prăvălia lui. Maigret se aplecă să mângâie capul câinelui, care îi aruncă o privire mirată, însă nu recunoscătoare. Inspectorul Leroy ieşi din cafeneaua de unde telefonase. Oamenii se îndepărtau cu regret.

— Să fie adus un căruţ...

Ferestrele se închideau una după alta, dar în spatele perdelelor se ghiceau umbre curioase. Câinele era murdar, iar părul des îi era pătat de sânge. Avea abdomenul plin de noroi, botul uscat şi fierbinte şi în jurul lui se aflau vreo douăzeci de bolovani. Acum, când cineva se ocupa de el, îşi recăpăta încrederea, nu mai încerca să se târască.

— Unde să-l ducem, domnule comisar?

— La hotel. Uşurel. Puneţi paie în căruţ.

Cortegiul ar fi putut să pară ridicol. Dar se dovedi impresionant prin magia angoasei, care, începând de dimineaţă, sporise continuu. Căruţul, împins de un bătrân, sălta pe pavaj, înaintând pe stradă cu multe cotituri, trecu podul mobil şi nimeni nu îndrăzni să-l urmeze. Câinele galben, care răsufla zgomotos, îşi întinse toate cele patru labe deodată într-un spasm.

Maigret observă o maşină pe care încă nu o văzuse în faţă la *Hôtel de l'Amiral.* Când deschise uşa cafenelei, constată că atmosfera se schimbase.

Un bărbat îl împinse, văzu câinele ridicat pe braţe, îndreptă spre el un aparat de fotografiat şi declanşă bliţul. Altul, în pantaloni de golf şi pulover roşu, cu un carnet în mină, duse două degete la şapcă.

— Domnul comisar Maigret? Vasco, de la *Journal.* Chiar acum am sosit şi am avut norocul să-l întâlnesc pe domnul...

Arătă spre Michoux aşezat într-un colţ, sprijinit cu spatele de bancheta de muşama.

— În urma noastră vine maşina celor de la *Petit Parisien.* A avut o pană la vreo zece kilometri de-aici.

Emma îl întrebă pe comisar:

— Unde vreţi să-l punem?

— Nu-i loc pentru el înăuntru?

— Ba da. Lângă curte. O cămăruţă unde înghesuim sticlele goale...

— Leroy! Sună la un veterinar!

În urmă cu o oră, era pustiu şi domnea o tăcere plină de reticenţe. Acum, fotograful în trenci aproape alb împingea mesele şi scaunele, strigând:

— O clipă! Nu mişcaţi, vă rog! Întoarceţi capul câinelui spre mine!

Şi bliţul fulgeră.

— Le Pommeret? întrebă Maigret, adresându-se doctorului.

— A ieşit la puţin timp după dumneavoastră. Primarul a telefonat din nou. Cred că va veni aici.

La nouă seara, hotelul devenise un fel de cartier general. Sosiseră alţi doi reporteri. Unul dintre ei scria un articol la o masă din fund. Din când în când, un fotograf cobora din camera lui.

— N-aveţi cumva alcool de 90 de grade? Am neapărat nevoie ca să usuc filmul. Câinele e nemaipomenit! Ziceţi că e o farmacie alături? Închisă? N-are importanţă...

Pe coridor, unde se afla telefonul, un jurnalist îşi dicta articolul cu o voce indiferentă.

— Da, Maigret... M de la Maurice... A de la Arthur... Da... I de la Isidor... Scrie toate numele... Michoux... M... I... choux... Stai puţin... îţi dau titlurile. O să apară pe prima pagină?... Ba da!... Spune-i şefului că trebuie să intre pe prima pagină...

Derutat, inspectorul Leroy îl căuta tot timpul pe Maigret cu privirea, vrând parcă să se agaţe de el. Într-un colţ, singurul comis-voiajor îşi pregătea traseul de a doua zi cu ajutorul cărţii de telefon. Din când în când, o chema pe Emma.

— Chauffier... E o feronerie importantă? Mulţumesc.

Veterinarul extrăsese glonţul şi bandajase strâns partea din spate a câinelui.

— Ce viaţă grea au şi animalele astea!

Puseseră o cuvertură veche peste paie, în cămăruţa pardosită cu granit albastru care se deschidea atât spre curte, cât şi spre scara pivniţei. Câinele era culcat acolo, singur, la zece centimetri de o bucată de carne de care nu se atingea.

Primarul venise cu maşina. Un bătrân cu bărbuţă albă, foarte îngrijit, cu gesturi energice. Se încruntase când intrase în acea atmosferă de corp de gardă sau, mai curînd, de post de comandă de companie.

— Cine sunt domnii?

— Jurnalişti de la Paris...

Primarul era exasperat.

— Splendid! În felul ăsta, mâine se va vorbi în toată Franţa despre povestea asta idioată! Tot n-aţi găsit nimic?

— Ancheta, continuă! Bombăni Maigret, pe acelaşi ton cu care ar fi declarat: „Asta nu vă priveşte!".

Irascibilitatea plutea în aer. Fiecare avea nervii întinşi la maximum.

— Şi dumneata, Michoux, nu te duci acasă? Privirea primarului era dispreţuitoare, îl acuză pe doctor de laşitate.

— În felul ăsta, în douăzeci şi patru de ore va fi panică generală. Ar fi nevoie, cum am spus, să fie arestat cineva, nu contează cine.

Şi însoţi aceste cuvinte cu o privire spre Emma.

— Ştiu că n-am dreptul să vă dau ordine... Poliţiei locale i-aţi lăsat un rol neînsemnat. Dar eu vă spun că, dacă va mai avea loc o dramă, una singură, va fi o adevărată catastrofă. Oamenii se aşteaptă la ceva. Prăvălii care, în celelalte duminici, rămâneau deschise până la nouă au tras

obloanele. Articolul ăla stupid din *Phare de Brest* a înspăimântat populaţia.

Primarul nu-şi scosese pălăria şi o trase şi mai mult pe cap la plecare, după ce recomandă:

— V-aş rămâne îndatorat dacă m-aţi ţine la curent cu mersul anchetei, domnule comisar. Şi vă amintesc că sunteţi răspunzător de tot ce se face în acest moment.

— O bere, Emma! Comandă Maigret.

Jurnaliştii nu puteau fi împiedicaţi să stea la *Hôtel de l'Amiral,* nici să se instaleze în cafenea, să telefoneze, să umple clădirea cu agitaţia lor zgomotoasă. Cereau cerneală, hârtie. Îi puneau întrebări Emmei, care îi privea cu o expresie năucă.

Bezna de afară era străpunsă de o rază de lună, care sublinia romantismul unui cer acoperit de nori groşi în loc să-l lumineze. Iar noroiul se lipea de toate încălţările, pentru că la Concarneau încă nu erau străzi pavate!

— Le Pommeret v-a spus că se întoarce? Îl întrebă Maigret pe Michoux.

— Da. S-a dus acasă să ia masa.

— Ce adresă are? întrebă un jurnalist, care nu mai avea nimic de făcut.

Doctorul i-o spuse, în timp ce comisarul dădu din umeri şi îl trase pe Leroy într-un colţ.

— Ai originalul articolului apărut în dimineaţa asta?

— L-am primit adineauri. E în camera mea. Textul a fost scris cu mâna stângă de cineva care a vrut să nu i se recunoască scrisul.

— N-are timbru?

— Nu! Plicul a fost aruncat în cutia de scrisori a ziarului. Pe el apare menţiunea: *extremă urgenţă.*

— Astfel încât, cel târziu la opt dimineaţa, cineva era la curent cu dispariţia lui Jean Servières, ştia că maşina era sau va fi abandonată lângă râul Saint-Jacques şi că pe scaun vor fi găsite urme de sânge. Iar acest cineva ştia şi că vor

fi descoperite undeva urmele unui necunoscut cu picioare mari.

— E incredibil! Spuse inspectorul, oftând. Amprentele le-am expediat la Poliţia Judiciară prin belinograf. Au consultat deja fişierele. Am primit răspunsul: nu corespund cu fişa nici unui răufăcător.

Se vedea bine că Leroy se lăsa şi el cuprins de teama care plutea în aer. Dar cel mai intoxicat de acest virus, dacă se poate spune aşa, se dovedea Ernest Michoux, a cărui siluetă era cu atât mai ridicolă, cu cât contrasta cu ţinuta sportivă, gesturile dezinvolte şi siguranţa jurnaliştilor.

Nu-şi mai găsea locul. Maigret îl întrebă:

— Nu vă culcaţi?

— Încă nu. Nu adorm niciodată înainte de unu dimineaţa.

Se străduia zadarnic să schiţeze un zâmbet, lăsând vederii doi dinţi de aur.

— Sincer, ce credeţi?

Orologiul luminos din oraşul vechi bătu de zece ori. Comisarul fu chemat la telefon. Era primarul.

— Încă nimic?

Se aştepta şi el la o dramă?

Dar, la drept vorbind, oare nu la asta se aştepta şi Maigret? Încruntat, îi făcu o vizită câinelui galben, care aţipise şi, fără teamă, deschise un ochi şi îl privi cum se apropia. Comisarul îl mângâie pe cap şi împinse ceva paie sub labele lui.

Îl zări pe patron în spatele său.

— Credeţi că domnii de la presă vor sta mult? Pentru că ar trebui atunci să mă gândesc la provizii. Mâine, la şase, se deschide piaţa.

Când nu erai obişnuit cu Maigret, era derutant, în astfel de cazuri, să-i vezi ochii mari fixându-te direct parcă fără să te vadă, apoi să-l auzi mormăind ceva de neînţeles în timp ce se îndepărta, cu aerul că te consideră o cantitate neglijabilă.

Chiar atunci intră reporterul de la *Petit Parisien,* scuturându-şi impermeabilul ce şiroia de apă.

— Ia uite! Plouă? Ce mai e nou, Groslin?

0 luminiţă pâlpâia în pupilele tânărului, care îi şopti câteva cuvinte fotografului ce îl însoţea, apoi ridică receptorul telefonului.

— *Petit Parisien,* domnişoară. Serviciul de Presă... Prioritate!... Ce?... Aveţi fir direct cu Parisul? Atunci, fă-mi repede legătura!... Alo... Alo! *Petit Parisien?...* Domnişoara Germaine? Daţi-mi stenografa de serviciu... Aici Groslin!

1 se simţea nerăbdarea în glas, iar privirea lui părea să-i sfideze pe confraţii care îl ascultau. Maigret, care trecea prin spatele lui, se opri să asculte.

— Alo!... Domnişoara Jeanne? Repede, da? Mai e încă timp pentru câteva ediţii de provincie. Ceilalţi o vor avea doar în ediţia de Paris. Îi spuneţi secretarului de redacţie să scrie articolul. Eu n-am timp... Cazul de la Concarneau... Previziunile noastre au fost îndreptăţite. O nouă crimă... Alo! Da, *crimă*! Un om a fost ucis, dacă preferaţi aşa...

Toată lumea amuţise. Doctorul, captivat, se apropie de jurnalist, care continuă, înfrigurat, triumfător, agitat:

— După domnul Mostaguen, după jurnalistul Jean Servières, domnul Le Pommeret!... Da... V-am spus mai devreme numele lui pe litere. A fost găsit mort în camera lui. La el acasă!... Nici o rană. Muşchii sunt încordaţi şi totul lasă să se creadă că a fost otrăvit... O clipă... încheiaţi cu: *Domneşte teroarea...* Da!... Daţi fuga la. Secretarul de redacţie. O să vă dictez puţin mai târziu un articol pentru ediţia de Paris, dar informaţia trebuie să apară în ediţiile de provincie.

Închise, se şterse de sudoare şi aruncă în jur o privire de adâncă satisfacţie.

Telefonul sună din nou.

— Alo! Domnul comisar? Încercăm de un sfert de oră să vă prindem la telefon. Aici casa domnului Le Pommeret. Repede! E mort!

Şi vocea repetă ca un ecou:

— Mort!...

Maigret se uită înjur. Pe aproape toate mesele se aflau pahare goale. Emma, palidă, îl urmărea pe poliţist cu privirea.

— Nimeni să nu se atingă de vreun pahar sau de vreo sticlă! Ceru el... Ai auzit, Leroy? Să nu te mişti de-aici!

Doctorul, cu fruntea plină de sudoare, îşi smulsese fularul, lăsând să i se vadă gâtul slab şi cămaşa încheiată cu un buton de guler.

Când Maigret ajunse în apartamentul lui Le Pommeret, un medic care locuia în casa vecină făcuse deja primele constatări. Mai era acolo şi o femeie la vreo cincizeci de ani, proprietăreasa imobilului, chiar cea care telefonase.

O casă drăguţă din piatră cenuşie, cu faţa spre mare. La fiecare douăzeci de secunde, fasciculul farului incendia ferestrele.

Un balcon, o prăjină de drapel şi un ecuson cu stema Danemarcei.

Cadavrul era întins pe covorul roşiatic al unei camere pline de bibelouri fără valoare. Afară, cinci persoane se uitară cum trecea comisarul fără să rostească un cuvânt.

Pe pereţi erau agăţate fotografii de actriţe, desene decupate din gazetele galante şi puse sub sticlă, precum şi câteva dedicaţii din partea unor femei.

Le Pommeret avea cămaşa smulsă. Pantofii îi erau încă plini de noroi.

— Stricnină! Spuse medicul. Aş putea să jur. Priviţi-i ochii! Şi constataţi mai cu seamă rigiditatea corpului. Agonia a durat aproape o jumătate de oră. Poate chiar mai mult.

— Unde vă aflaţi? O întrebă Maigret pe proprietăreasă.

— Jos. Tot etajul unu era închiriat domnului Le Pommeret, care lua masa la mine. A venit la cină pe la ora opt. N-a mâncat aproape nimic. Îmi amintesc că a spus că sunt probleme cu electricitatea, deşi becurile luminau normal. M-a anunţat că va ieşi, dar că mai întâi va lua o aspirină, pentru că îşi simţea capul greu.

Comisarul se uită la medic întrebător.

— Aşa se manifestă! Astea sunt primele simptome.

— Care apar la cât timp după ingerarea otrăvii?

— Depinde de doză şi de constituţia omului. Uneori, la o jumătate de oră. Alteori, la două ore.

— Şi moartea?

— ... nu survine decât în urma unei paralizii generale. Dar, înainte, se manifestă paralizii locale. Astfel, probabil că a încercat să strige. Era culcat pe acest divan.

Divanul care făcuse ca locuinţa lui Le Pommeret să fie numită casa neruşinărilor! Gravurile galante erau mai numeroase în jurul acestei mobile. O veioză răspândea în jur o lumină roz.

— S-a zvârcolit, ca într-o criză de *delirium tremens.* Moartea l-a surprins pe covor.

Maigret se duse la uşa pe care voia să intre un fotograf şi i-o închise în nas.

Calculă în şoaptă:

— Le Pommeret a plecat de la *Café de l'Amiral* puţin după ora şapte. Băuse un coniac cu apă.

Aici, uri sfert de oră mai târziu, a băut şi a mâncat. După câte îmi spuneţi despre efectele stricninei, a putut foarte bine să înghită otrava atât acolo, cât şi aici.

Coborî brusc la parter, unde proprietăreasa plângea, alături de trei vecine.

— Farfuriile, paharele de la cină...?

Ea nu înţelese pe moment. Şi, când vru să răspundă, Maigret zărise deja în bucătărie un

lighean cu apă caldă încă, farfurii curate în dreapta, murdare în stânga şi pahare.

— Tocmai spălam vasele când...

Sosi un agent.

— Păzeşte casa. Dă-i pe toţi afară, în afară de proprietăreasă. Şi să nu văd nici un jurnalist, nici un fotograf! Nimeni să nu se atingă de pahare sau de farfurii.

Ca să ajungă la hotel, trebuia să străbată cinci sute de metri prin vijelia de afară. Oraşul era cufundat în întuneric. Abia dacă mai rămăseseră două-trei ferestre luminate, la distanţă mare una de alta.

Dimpotrivă, în piaţă, la colţul cheiului, cele trei ferestre verzui de la *Hôtel de l'Amiral* erau luminate, dar, din pricina culorii, dădeau mai curînd impresia unui acvariu monstruos.

Când te apropiai, percepeai zvon de glasuri, soneria telefonului, duduitul unei maşini pornite.

— Unde te duci? întrebă Maigret.

Se adresase unui jurnalist.

— Linia e ocupată! Mă duc să telefonez din altă parte. Peste zece minute, va fi prea târziu pentru ediţia de Paris.

Inspectorul Leroy, în picioare în mijlocul cafenelei, avea aerul unui pedagog care supraveghea studiul de seară. Cineva scria fără oprire. Comis-voiajorul era năucit, dar pasionat de tot ce se întâmpla în acea atmosferă nouă pentru el.

Toate paharele rămăseseră pe mese. Erau pahare cu picior în care fuseseră aperitive, pahare mari de bere încă murdare de spumă, precum şi păhărele de lichior.

— La ce oră au fost debarasate mesele?

Emma se gândi.

— N-aş putea să spun. Am luat unele pahare pe măsură ce au fost golite. Altele sunt aici de după-amiază.

— Şi paharul domnului Le Pommeret?

— Ce a băut, domnule Michoux?

Îi răspunse Maigret:

— Un coniac cu apă.

Ea privi farfurioarele una după alta.

— Şase franci. Dar i-am servit un whisky unuia dintre aceşti domni şi costă tot atât. Poate că e paharul ăsta, poate că nu...

Fotograful, care nu se lăsa impresionat, poza toate acele pahare lugubre înşirate pe mesele de marmură.

— Du-te după farmacist! Îi ceru comisarul lui Leroy.

Şi a urmat într-adevăr o noapte a paharelor şi a farfuriilor. Au fost aduse şi cele din casa viceconsulului Danemarcei. Reporterii intrau în laboratorul farmacistului ca la ei acasă, iar unul dintre ei, fost student la medicină, chiar participă la analize.

Primarul telefonă şi se mulţumi să spună, cu voce tăioasă:

— Dumneata răspunzi de toate!

Nu descoperiră nimic. În schimb, patronul îşi făcu brusc apariţia şi întrebă:

— Ce-aţi făcut cu câinele?

Cămăruţa unde fusese culcat pe paie era pustie. Câinele galben, care nu putea să meargă şi nici măcar să se târască, din cauza pansamentului care îi strângea partea din spate, dispăruse.

Nu descoperiră nimic nici pe pahare.

— Cel al domnului Pommeret poate că a fost spălat. Nu mai ştiu. În zăpăceala asta!... zise Emma.

La proprietara apartamentului, la fel, jumătate din veselă fusese spălată cu apă caldă.

Ernest Michoux, pământiu la faţă, se interesa mai ales de dispariţia câinelui.

— Dinspre curte a venit cineva să-l ia! Se poate intra de pe chei. Un fel de fundătură. Uşa ar trebui încuiată, domnule comisar. Altfel... Gândiţi-vă că cineva a putut să intre aici fără să-l observe nimeni! Şi a plecat pe urmă cu animalul în braţe!

S-ar fi zis că nu voia să plece din fundul sălii, că stătea cât putea de departe de uşi.

Capitolul 5

Omul de la Cabélou

Era opt dimineaţa. Maigret, care nu se culcase, făcuse o baie şi acum isprăvea cu bărbieritul în faţa unei oglinzi agăţate de cremona ferestrei.

Afară era mai frig decât în zilele dinainte. Ploaia ambiguă semăna cu lapoviţa. Jos, un reporter pândea sosirea jurnaliştilor de la Paris. Se auzise şuierul trenului de şapte şi jumătate. În câteva clipe, aveau să apară vânzătorii de ediţii de senzaţie.

Comisarul văzu cum prindea viaţă piaţa săptămânală. Dar era lesne de ghicit că acea piaţă nu avea animaţia obişnuită. Oamenii vorbeau cu glas scăzut. Unii ţărani păreau îngrijoraţi de veştile pe care le aflau.

Pe platforma destinată lor, se aflau vreo cincizeci de tarabe cu turtiţe de unt, ouă, legume, bretele şi ciorapi de mătase. În dreapta, staţionau fel de fel de brişti şi, peste toate, domnea foşnetul „înaripat" al bonetelor albe cu dantele late. Maigret nu-şi dădu seama că se petrecea ceva decât atunci când văzu o întreagă parte de piaţă schimbându-şi înfăţişarea, oamenii adunându-se şi privind în aceeaşi direcţie. Fereastră era închisă. Nu auzea zgomotele sau, mai curînd, percepea doar o rumoare confuză.

Se uită mai în depărtare. În port, câţiva pescari încărcau coşuri goale şi năvoade în bărci. Dar încremeniră brusc, formând un fel de gard viu la trecerea celor doi agenţi din poliţia oraşului care duceau un prizonier spre primărie.

Unul dintre poliţişti era foarte tânăr, imberb. Chipul lui era plin de naivitate. Celălalt avea o mustaţă stufoasă, brun-roşcată, şi sprâncenele

groase aproape că reuşeau să-i dea un aer înspăimântător.

Discuţiile din piaţă încetaseră. Toţi se uitau la cei trei oameni care înaintau şi arătau spre cătuşele de la mâinile răufăcătorului.

Un colos! Mergea aplecat în faţă, ceea ce făcea ca umerii lui să pară de două ori mai laţi. Îşi tira picioarele prin noroi şi părea că îi trăgea pe agenţi după el.

Purta o haină veche banală. Capul descoperit lăsa să se vadă un păr des, foarte scurt şi foarte brunet.

Jurnalistul urcă în fugă scara, zgâlţâi o uşă şi strigă la fotograful lui adormit:

— Benoît! Benoît! Repede! Scularea! O poză senzaţională!

Nici nu-şi închipuia câtă dreptate avea! Pentru că, în timp ce Maigret îşi ştergea ultimele urme de săpun de pe obraji şi îşi căuta haina, fără să-şi ia ochii de la piaţă, se petrecu un lucru cu adevărat extraordinar.

Mulţimea nu întârziase să se îngrămădească în jurul agenţilor şi al arestatului. Iar acesta, care aştepta probabil de mult ocazia, îşi scutură brusc mâinile.

De departe, comisarul văzu jalnicele capete de lanţ atârnând de mâinile poliţiştilor, iar pe bărbat repezindu-se în mulţime. O femeie se rostogoli pe jos. Unii oameni o luară la sănătoasa. Până să-şi revină cineva din stupoare, arestatul ajunse într-o fundătură, la douăzeci de metri de *Hôtel de l'Amiral,* chiar lângă casa nelocuită prin a cărei cutie de scrisori fusese tras un glonţ de revolver cu câteva zile în urmă.

Un agent – cel mai tânăr – vru să tragă, ezită şi o luă la fugă, ţinându-şi arma în aşa fel încât Maigret se aştepta la un accident. O copertină din lemn alb cedă sub presiunea fugarilor şi pânza ei căzu peste turtiţele de unt.

Tânărul agent avu curajul să se repeadă singur în fundătură. Maigret, care cunoştea locul, îşi îmbrăcă haină fără să se grăbească.

Găsirea brutei ar fi fost de acum un adevărat miracol. Fundătura, lată de doi metri, cotea de două ori în unghi drept. Douăzeci de case care dădeau spre chei sau spre piaţă aveau o ieşire în fundătură. Şi, în afara şurilor, a magaziilor unui negustor de frânghii şi de articole pentru ambarcaţiuni şi a unui depozit de conserve, era acolo un talmeş-balmeş de construcţii neregulate, de cotloane şi unghere, de acoperişuri uşor accesibile, care făceau urmărirea aproape imposibilă.

Mulţimea stătea acum la distanţă. Femeia care fusese aruncată la pământ, roşie de indignare, întindea pumnul în toate direcţiile, în timp ce lacrimile îi tremurau sub bărbie.

Fotograful ieşi din hotel, cu un trenci peste pijama şi în picioarele goale.

La o jumătate de oră după aceea sosi şi primarul, cu puţin după locotenentul de jandarmi, ai cărui oameni începeau să scotocească casele vecine.

Primul magistrat al oraşului tremură de indignare când îl găsi pe Maigret stând la masă, în cafenea, în compania tânărului agent, şi devorând tartine.

— V-am prevenit, domnule comisar, că vă fac răspunzător de... de... Dar se pare că asta nu vă tulbură deloc! Voi trimite imediat o telegramă Ministerului de Interne ca să-i aduc la cunoştinţă ce... ce... şi să-i cer... Măcar aţi văzut ce se întâmpla afară? Lumea fuge din case. Un bătrân neputincios ţipă de spaimă pentru că e imobilizat la etajul doi. Oamenii cred că îl văd pe bandit peste tot...

Maigret întoarse capul şi îl zări pe Ernest Michoux care, asemenea unui copil speriat, stătea

cât mai aproape de el, fără să mişte mai mult aer decât o fantomă.

— Remarcaţi că a fost arestat de poliţia locală, adică de simpli agenţi, în timp ce...

— Ţineţi în continuare să fac o arestare?

— Ce vreţi să spuneţi? Pretindeţi că veţi pune mâna pe fugar?

— Mi-aţi cerut ieri să arestez pe cineva, nu avea importanţă pe cine.

Jurnaliştii erau afară, ajutându-i pe jandarmi în căutările lor. Cafeneaua era aproape pustie, în dezordine, fiindcă nu fusese timp pentru curăţenie. Te izbea un miros înţepător de tutun rece.

Căleai pe chiştoace de ţigară, scuipaţi, rumeguş şi pahare sparte.

Comisarul scoase din portofel un mandat de arestare în alb.

— Spuneţi un nume, domnule primar, şi...

— Aş fi curios să ştiu pe cine aţi aresta!

— Emma! Un condei şi cerneală, te rog.

Maigret trăgea scurt din pipă. Primarul bombăni, cu speranţa că va fi auzit:

— Se dă mare!

Dar Maigret nu se tulbură şi scrise cu litere mari şi turtite, cum îi era obiceiul:

... numitul Ernest Michoux, administrator al Societăţii Imobiliare de la Sables Blancs...

A fost mai mult comic decât tragic. Primarul citea invers. Maigret zise:

— Gata! Dacă ţineţi neapărat, îl arestez pe doctor.

Acesta se uită la amândoi şi schiţă un zâmbet forţat, ca unul care nu ştie cum să răspundă la o glumă. Dar comisarul o urmărea cu privirea pe Emma, care mergea spre casa de marcat şi se întoarse brusc, mai puţin palidă ca de obicei, fără să-şi poată stăpâni o tresărire de bucurie.

— Presupun, domnule comisar, că vă daţi seama de gravitatea...

— Asta e meseria mea, domnule primar.

— Şi nu găsiţi altceva de făcut, după cele întâmplate, decât să-l arestaţi pe unul dintre prietenii mei... dintre camarazii mei... mă rog, pe unul dintre notabilii din Concarneau, un om care...

— Aveţi o închisoare confortabilă?

În acest timp, Michoux nu părea preocupat decât de greutatea de a-şi înghiţi saliva.

— În afara postului de poliţie de la Primărie, nu-i decât jandarmeria, în oraşul vechi...

Atunci intră inspectorul Leroy. Şi i se tăie respiraţia când Maigret îi spuse cu vocea cea mai firească:

— Auzi, bătrâne! Fii drăguţ şi condu-l pe doctor la jandarmerie. Discret! N-are rost să-i pui cătuşele. Îl întemniţezi, având însă grijă să nu ducă lipsă de nimic.

— E curată nebunie! Bâigui doctorul. Nu pricep nimic... Nu... E nemaipomenit! E infam!

— Chiar aşa! Mormăi Maigret.

Şi, întorcându-se spre primar:

— Nu mă opun să se continue căutarea vagabondului. Asta distrează populaţia. Poate chiar e util. Dar să nu puneţi prea mare preţ pe capturarea lui. Liniştiţi oamenii...

— Ştiţi că azi-dimineaţă, când a fost prins, s-a găsit asupra lui un cuţit cu buton?

— Nu-i imposibil.

Maigret începea să-şi piardă răbdarea. Îşi îmbrăcă pardesiul gros cu guler de catifea şi îşi perie cu mâneca melonul.

— Mai vorbim, domnule primar. O să vă ţin la curent. Încă un sfat: să nu li se spună prea multe poveşti jurnaliştilor. În fond, nu s-a întâmplat mare lucru. Vii?

Ultimul cuvânt îi fusese adresat tânărului agent, care se uită la primar că şi cum ar fi vrut să spună: „Mă scuzaţi, dar sunt obligat să-l urmez".

Inspectorul Leroy se învârtea în jurul doctorului că un om foarte stânjenit de o povară incomodă.

Maigret o bătu uşurel pe obraz pe Emma, apoi traversă piaţa fără să acorde importanţă curiozităţii oamenilor.

— Pe aici?

— Da. Trebuie să dăm ocol docurilor. Facem vreo jumătate de oră.

Pescarii erau mai puţin tulburaţi decât restul populaţiei de drama care se juca la *Café de l'Amiral* şi vreo zece ambarcaţiuni, profitând de calmul relativ, se îndreptau la vâsla spre ieşirea din port, unde întindeau pânzele.

Agentul de poliţie îi arunca lui Maigret priviri de şcolar dornic să fie pe placul învăţătorului.

— Ştiţi... Domnul primar şi doctorul joacă cărţi cel puţin de două ori pe săptămâna. Probabil că a fost o lovitură pentru el.

— Ce spun oamenii din ţinut?

— Depinde de oameni. Cei de condiţie modestă, muncitorii, pescarii, nu se tulbură peste măsură. Ba chiar sunt aproape mulţumiţi de ce se întâmpla. Pentru că doctorul, domnul Le Pommeret şi domnul Servières nu aveau o reputaţie foarte bună. Erau nişte domni, evident... Nimeni nu îndrăznea să le spună nimic... Totuşi, cam abuzau când ademeneau toate puştoaicele din uzine. Vara, cu prietenii lor de la Paris, era şi mai rău. Beau, făceau tămbălău pe străzi la două dimineaţa, ca şi cum oraşul ar fi fost al lor. Am primit deseori plângeri. Mai ales în privinţa domnului Le Pommeret, care nu putea să vadă o fustă fără să se înfierbânte. E trist, dar uzinele nu mai lucrează, oamenii sunt în şomaj... Aşa că, în schimbul banilor... toate aceste tinere...

— Atunci cine sunt speriaţii?

— Ceilalţi! Burghezii! Şi comercianţii care frecventau grupul de la *Café de l'Amiral.* Era un fel de centru al oraşului, nu-i aşa? Chiar şi primarul se ducea acolo...

Agentul era măgulit de atenţia pe care i-o acorda Maigret.

— Unde suntem?

— Tocmai am ieşit din oraş. Începând de aici, coasta e aproape pustie. Sunt doar stânci, păduri de brazi, câteva vile locuite vara de. Proprietari veniţi de la Paris... Locul se numeşte Capul Cabélou.

— Cum ţi-a venit ideea să cauţi în partea asta?

— Când ne-aţi spus, mie şi colegului meu, să căutăm un vagabond care ar putea să fie stăpânul câinelui galben, am scotocit mai întâi vechile ambarcaţiuni din portul interior. Din când în când, mai găsim acolo câte un hoinar. Anul trecut, un cuter a ars pentru că un vagabond a uitat să stingă focul pe care îl aprinsese ca să se încălzească.

— N-ai găsit nimic?

— Nimic. Colegul meu şi-a amintit de vechiul post de veghe din Cabélou. Am şi ajuns. Vedeţi construcţia aceea pătrată, din piatră cioplită, de pe ultima extremitate a stâncilor? Datează din aceeaşi perioadă că fortificaţiile oraşului vechi. Veniţi pe aici. Fiţi atent la gunoaie! Cu mult timp în urmă, aici locuia un paznic, cum s-ar zice o strajă, a cărui misiune era să semnaleze trecerea vaselor. De aici vezi foarte departe. Eşti deasupra şenalului Glénan, singurul prin care se poate ajunge în radă. Dar a fost desfiinţat de vreo cincizeci de ani.

Maigret intră pe o uşă acum dispărută şi pătrunse într-o încăpere cu pământ bătătorit pe jos. Spre larg, deschizături înguste dădeau spre mare. De cealaltă parte, o singură fereastră, fără geamuri, fără toc.

Şi, pe zidurile din piatră, fuseseră făcute inscripţii cu cuţitul. Pe jos zăceau hârtii murdare şi nenumărate gunoaie.

— Asta e! Timp de aproape cincisprezece ani, un om a trăit aici singur. Un sărac cu duhul, un fel de sălbatic. Se culcă în colţul ăsta, fără să-i pese de frig, de umezeală, de furtunile care aruncau apă de mare prin deschizăturile din zid. Ajunsese o curiozitate. Parizienii veneau vara să-l vadă, îi dădeau bani. Un negustor de cărţi poştale a avut

ideea să-l fotografieze şi să-i vândă pozele la intrare. Până la urmă, omul a murit în timpul războiului. Nimeni nu s-a gândit să cureţe locul. Mi-am zis ieri că, dacă cineva se ascundea în ţinut, poate că era aici.

Maigret porni pe o scară îngustă din piatră săpată chiar în grosimea zidului şi ajunse într-o gheretă sau, mai curînd, într-un turn de granit deschis din toate patru părţile şi de unde puteai să admiri întreaga regiune.

— Aici era postul de veghe. Înainte de inventarea farurilor, se aprindea un foc pe terasă. Aşadar, în dimineaţa asta, devreme, am venit, eu şi colegul meu... Mergeam în vârful picioarelor. Jos, exact în locul unde dormea pe vremuri nebunul, am văzut un bărbat care sforăia. Un colos! Răsuflarea i se auzea de la cincisprezece metri. Şi am reuşit să-i punem cătuşele mai înainte să se trezească.

Coborâseră înapoi în încăperea pătrată, glacială din cauza curentului.

— S-a zbătut?

— Nici măcar! Colegul meu i-a cerut actele şi n-a răspuns. N-aţi putut să-l vedeţi. E mai puternic decât noi doi. Aşa că n-am dat drumul revolverului. Are nişte mâini! Ale dumneavoastră sunt mari, nu-i aşa? Ei bine, încercaţi să vă imaginaţi nişte mâini de două ori mai mari, cu tatuaje!

— Ai văzut ce reprezentau?

— Am văzut doar o ancoră pe mâna stingă şi literele SS într-o. Parte şi în alta. Dar erau şi nişte desene complicate. Poate un şarpe! Nu ne-am atins de ce zăcea pe jos. Uitaţi!

Erau acolo de toate: sticle de vin select, de alcool de lux, conserve goale şi vreo douăzeci nedesfăcute.

Mai mult: cenuşa unui foc care fusese aprins în mijlocul încăperii şi, foarte aproape, osul gol al

unei ciozvârte de miel. Bucăţi de pâine. Câteva oase de peşte. Cochilii de scoici şi cleşti de homar.

— Un adevărat chef, ce mai! Se extazie tânărul agent, care probabil că nu făcuse niciodată un asemenea festin. Aşa se explică plângerile primite în ultimul timp. Nu le-am dat atenţie, pentru că nu era vorba de cazuri importante. O pâine de şase livre furată de la brutar... Un coş cu peşte dispărut din barca unui pescar. Administratorul depozitului Prunier care pretindea că se şterpeliseră homari pe timpul nopţii...

Maigret făcea un calcul mental ciudat, încercând să stabilească în câte zile putuse să mănânce tot ce fusese consumat acolo un om cu un apetit mare.

— O săptămână..., murmură el. Da.. Inclusiv ciozvârta.

Apoi întrebă brusc:

— Şi câinele?

— Tocmai asta e! Nu l-am găsit. Sunt urme de labe pe sol, dar n-am văzut animalul. Cred că primarul e foc şi pară din cauza doctorului. M-aş mira să nu telegrafieze la Paris, cum a spus.

— Individul era înarmat?

— Nu! Eu i-am scotocit buzunarele, în timp ce colegul meu, Piedboeuf, care ţinea cătuşele, îl ameninţa cu arma cu cealaltă mână. Într-un buzunar de la pantaloni, am găsit castane coapte. Patru sau cinci... Probabil că le-a luat din cărucioara staţionată sâmbăta şi duminică seara în faţa cinematografului. În plus, câteva monede. Nici măcar zece franci. Un cuţit, dar nu unul nemaipomenit. Un cuţit ca acelea de care se folosesc marinarii să taie pâinea.

— N-a zis nimic?

— Nici o vorbă! Încât eu şi colegul meu am crezut că e sărac cu duhul, la fel ca fostul locatar. Se uita la noi ca un urs. Avea o barbă de opt zile şi doi dinţi rupţi chiar în mijlocul gurii.

— Hainele?

— N-aş putea să vă spun. Un costum vechi. Nici măcar nu ştiu dacă avea pe dedesubt cămaşă sau tricou. Ne-a urmat cuminte. Eram mândri de captura noastră. Ar fi putut să fugă de zece ori până să ajungem în oraş. De aceea, nu ne temeam de nimic când, dintr-o mişcare, a rupt cătuşele. Am crezut că mi-a smuls încheietura mâinii. Mai am şi acum semn. Apropo de doctorul Michoux...

— Ei?

— Ştiţi că mama lui trebuie să se întoarcă azi sau mâine. E văduva unui deputat. Se zice că are cunoştinţe sus-puse. E prietenă cu soţia primarului.

Maigret se uită la oceanul cenuşiu prin ferestruici. Vase mici cu pânze se strecurau între Capul Cabélou şi o stâncă submarină care se ghicea datorită valurilor, făceau volta şi îşi aruncau plasele la mai puţin de o milă.

— Chiar credeţi că doctorul e cel care...?

— Să plecăm! zise comisarul.

Era momentul fluxului. Când ieşiră, apa începea să ude platforma. Un puştan, la o sută de metri de ei, sărea din stânca în stâncă, în căutarea unor vârşe pe care le pusese în scobituri. Tânărul agent nu voia să tacă.

— Lucrul cel mai neobişnuit este că a fost atacat domnul Mostaguen, care e cel mai bun om din Concarneau. Era gata să fie făcut consilier general. Se pare că a scăpat, dar glonţul n-a putut fi scos. Aşa că va trăi tot restul vieţii cu o bucată de plumb în burtă! Când te gândeşti că, dacă nu i-ar fi trecut prin minte să-şi aprindă trabucul...

Nu mai ocoliră docurile, ci traversară o parte din port cu bacul care făcea naveta între şenal şi oraşul vechi.

La mică distanţă de locul unde, în ajun, tinerii aruncau cu pietre în câinele galben, Maigret zări un zid cu o poartă monumentală deasupra căreia se vedeau un drapel şi cuvintele *Jandarmeria Naţională.*

Traversă curtea unui imobil datând de pe vremea lui Colbert. Într-un birou, inspectorul Leroy discuta cu un brigadier.

— Doctorul? întrebă Maigret.

— Tocmai! Brigadierul nici nu vrea să audă de mâncare adusă din afară.

— Sau vă asumaţi dumneavoastră răspunderea! Îi zise brigadierul lui Maigret. Şi am să vă cer o hârtie scrisă ca să am justificare.

În curte era linişte ca la mănăstire. O fântână curgea cu un susur plăcut.

— Unde e?

— Acolo, în dreapta. Deschideţi uşa. Apoi, a doua uşă de pe culoar. Vreţi să vin să descui? Primarul a telefonat şi a recomandat ca deţinutul să fie tratat cu cea mai mare atenţie.

Maigret se scărpină în barbă. Inspectorul Leroy şi agentul de poliţie, care aveau aproape aceeaşi vârstă, îl priveau cu o curiozitate timidă.

După câteva clipe, comisarul intra singur în celulă cu pereţi văruiţi, care nu era mai tristă decât un dormitor de cazarmă.

Michoux, aşezat la o masă mică din lemn alb, se ridică la intrarea lui, ezită o clipă, apoi zise, privind în altă parte:

— Presupun, domnule comisar, că aţi jucat teatrul ăsta doar ca să evitaţi o nouă dramă, punându-mă la adăpost de... de loviturile...

Maigret observă că nu-i fuseseră luate nici bretelele, nici fularul, nici şireturile, cum cerea regulamentul. Trase cu vârful piciorului un scaun spre el, se aşeză, îşi umplu pipa şi mormăi, blajin:

— Chiar aşa! Dar, staţi jos, domnule doctor!

Capitolul 6

Un laş

— Sunteţi superstiţios, domnule comisar?

Maigret, călare pe scaun, cu coatele pe spetează, făcu o mutră care ar fi putut să însemne orice. Doctorul rămăsese în picioare.

— Cred că, în fond, toţi suntem la un moment dat sau, dacă preferaţi, în momentul în care suntem vizaţi.

Tuşi în batistă, se uită la ea cu îngrijorare, apoi continuă:

— Acum opt zile, v-aş fi răspuns că nu cred în oracole. Şi totuşi! Să fi trecut vreo cinci ani de atunci... Mă aflam, cu câţiva prieteni, la cină în casa unei actriţe din Paris. La cafea, cineva a propus să ghicim în cărţi. Şi ştiţi ce mi-a căzut mie? Vă atrag atenţia că am râs! Cu atât mai mult cu cât contrasta cu refrenul obişnuit: femeie blondă, domn în vârstă care vă vrea binele, scrisoare de departe etc. Mie mi s-a spus: „Vei avea o moarte urâtă. O moarte violentă. Fereşte-te de câinii galbeni".

Ernest Michoux încă nu se uitase la comisar, asupra căruia îşi opri o clipă privirea. Maigret era indiferent. Ba chiar, enorm pe scaunul lui, era o statuie a indiferenţei.

— Nu vă miră? Ani de zile, n-am auzit niciodată de un câine galben. Vineri se petrece o dramă, victima fiind unul dintre prietenii mei. Aş fi putut foarte bine să mă refugiez eu la adăpostul acelei uşi şi să fiu împuşcat. Şi iată că îşi face apariţia un câine galben! Alt prieten dispare în împrejurări uimitoare. Iar câinele galben continuă să dea târcoale! Ieri i-a venit rândul lui Le Pommeret. Şi iar câinele galben! Şi aţi vrea să nu fiu impresionat?

Nu mai rostise niciodată atât de multe cuvinte dintr-o răsuflare şi, pe măsură ce vorbea, îşi recăpăta tăria. Comisarul îl încurajă:

— Evident, evident..., zise el, oftând.

— Nu e tulburător? Îmi dau seama că probabil v-am făcut impresia unui laş. Ei bine, da! Mi-a fost teamă. O teamă vagă, care m-a cuprins de la prima dramă şi mai ales când a fost vorba de câinele galben...

Se plimba prin celulă cu paşi mici, privind în jos. Chipul i se însufleţea.

— Am fost gata să vă cer protecţia, dar mi-a fost teamă să nu vă văd zâmbind. Mi-e şi mai teamă de dispreţul dumneavoastră. Pentru că oamenii puternici îi dispreţuiesc pe laşi...

Vocea îi devenea stridentă.

— Şi mărturisesc, domnule comisar, că sunt un laş! De patru zile mi-e teamă, de patru zile sufăr de teamă. Nu e vina mea! Am făcut destulă medicină ca să-mi dau seama exact de cazul meu. Când m-am născut, puţin a lipsit să nu fiu pus într-un incubator. În copilărie, am făcut toate bolile acestei vârste. Iar când a izbucnit războiul, medici care examinau cinci sute de oameni pe zi m-au declarat apt pentru serviciul militar şi m-au trimis pe front. Or, nu numai că aveam o afecţiune pulmonară, cu cicatricele vechilor leziuni, dar, cu doi ani înainte, mi se mai scosese şi un rinichi.

Mi-a fost teamă! Teamă să nu-mi pierd minţile! Infirmierii m-au luat pe sus, după ce tocmai fusesem prăvălit într-o groapă de explozia unui obuz. Şi, în sfârşit, au băgat de seamă că nu eram apt pentru serviciul militar... Ceea ce vă povestesc poate că nu e foarte frumos. Dar v-am observat. Am impresia că sunteţi în stare să înţelegeţi. E uşor pentru cei puternici să-i dispreţuiască pe laşi. Dar ar trebui să ne preocupe să aflăm cauzele profunde ale laşităţii... Uitaţi! Am înţeles că nu priviţi cu simpatie grupul nostru de la *Café de l'Amiral.* Vi s-a spus că mă ocup de vânzarea unor

terenuri. Fiu de fost deputat, doctor în medicină... Şi serile petrecute la o masă de cafenea, cu alţi rataţi... Dar ce aş fi putut să fac? Părinţii mei cheltuiau mulţi bani, şi totuşi nu erau bogaţi. Nu e ceva rar la Paris. Am fost crescut în lux, marile oraşe balneare... Apoi tatăl meu a murit şi mama a început să facă speculaţii la Bursă şi tot felul de manevre, la fel de mare doamnă ca înainte, la fel de orgolioasă, dar hărţuită de creditori. Am ajutat-o! Era singurul lucru de care eram în stare! Acel teren parcelat. Nimic deosebit... Şi viaţa asta de aici. Notabilităţi! Dar cu o anumită lipsă de soliditate. De trei zile mă observaţi şi doresc să vă vorbesc cu inimă deschisă. Am fost căsătorit. Soţia mea a cerut divorţul pentru că dorea un bărbat însufleţit de ambiţii mai mari. Un rinichi în minus şi trei-patru zile pe săptămână în care mă târăsc, bolnav, obosit, de la pat la fotoliu...

Se aşează, dezgustat.

— Emma v-a spus probabil că am fost amantul ei. Prosteşte, nu-i aşa? Pentru că uneori ai nevoie de o femeie. Nu explici lucrurile astea la toată lumea... Poate că, la *Café de l'Amiral,* mi-aş fi pierdut minţile în cele din urmă. Câinele galben, Servières dispărut, petele de sânge din maşina lui... Şi mai ales moartea abjectă a lui Le Pommeret. De ce el? De ce nu eu? Eram împreună cu două ore înainte, la aceeaşi masă, în faţa aceloraşi pahare. Iar eu aveam presentimentul că, dacă aş ieşi din hotel, ar fi rândul meu. Apoi am simţit că cercul se strângea, că nici la hotel, chiar încuiat în camera mea, n-aş fi fost ferit de pericol. Am avut o tresărire de bucurie când v-am văzut semnând mandatul de arestare. Şi totuşi...

Se uită la zidurile din jurul lui, la fereastră cu trei gratii de fier care dădea spre curte.

— Va trebui să schimb locul patului, să-l împing în colţul ăsta... Cum, da, cum a fost posibil să mi se vorbească despre un câine galben acum cinci ani, când probabil acest câine nici nu era născut?

Mi-e teamă, domnule comisar! Vă mărturisesc, vă strig că mi-e teamă! Nu-mi pasă ce vor crede oamenii când vor afla că mă aflu la închisoare. Eu nu vreau să mor! Şi cineva mă pândeşte, cineva pe care nu-l cunosc, care l-a ucis deja pe Le Pommeret, care probabil că l-a ucis şi pe Goyard, care a tras în Mostaguen... De ce? Spuneţi-mi! De ce? Probabil că e un om nebun. Şi încă n-a putut fi doborât! E liber! Poate că ne dă târcoale. Ştie că sunt aici. Va veni cu câinele lui îngrozitor, care are o privire de om!

Maigret se ridică încet şi îşi bătu pipa de tocul pantofului. Iar doctorul repetă cu o voce jalnică:

— Ştiu că vă fac impresia unui laş. Uitaţi! Sunt sigur că în noaptea asta voi suferi cumplit, din cauza rinichiului...

Maigret stătea acolo ca antiteza deţinutului, a agitaţiei, a înfrigurării, a maladiei, antiteza acelei spaime nesănătoase şi dezgustătoare.

— Vreţi să vă trimit un medic?

— Nu! Dacă aş şti că trebuie să vină cineva, mi-ar fi şi mai frică. M-aş aştepta să vină *el,* omul cu câinele, nebunul, asasinul.

Încă puţin şi ar fi început să clănţăne din dinţi.

— Credeţi că îl veţi aresta sau îl veţi doborî ca pe un animal turbat? Pentru că e turbat! Nu poţi ucide aşa, fără motiv.

Încă trei minute şi ar fi urmat criza nervoasă.

Maigret preferă să iasă, în timp ce deţinutul îl urmărea cu privirea, cu capul tras între umeri şi pleoapele roşiatice.

— M-ai înţeles bine, brigadier? Nimeni să nu intre în celula lui în afară de dumneata, care îi vei duce personal mâncarea şi tot ce va cere. În schimb, să nu-i laşi nimic de care s-ar putea folosi ca de o armă ca să-şi ia viaţa. Să-i iei şireturile, cravata... Curtea să fie supravegheată zi şi noapte. Să fie tratat cu amabilitate! Cu multă amabilitate!

— Un om atât de distins! zise brigadierul, oftând. Credeţi că el e...?

— El e viitoarea victimă, da! Răspunzi de viaţa lui!

Şi Maigret porni pe strada îngustă, călcând prin băltoace. Acum îl cunoştea întreg oraşul. Perdelele tremurau la trecerea lui. Copiii se opreau din joacă ca să-l privească cu un respect temător.

Pe când traversă podul mobil care lega oraşul vechi de oraşul nou, îl întâlni pe inspectorul Leroy, plecat în căutarea lui.

— Ceva nou? Se pare că n-au pus mâna pe ursul meu?

— Care urs?

— Omul cu picioare mari.

— Nu! Primarul a dat ordin să fie oprite căutările, care stârneau populaţia. A lăsat câţiva jandarmi de pază în locuri strategice. Dar nu despre asta vreau să vă vorbesc, ci despre jurnalistul Goyard, zis Jean Servières. Un comis-voiajor care îl cunoaşte, venit mai adineauri, spune că l-ar fi întâlnit ieri la Brest. Goyard s-a prefăcut că nu-l vede şi a întors capul în altă parte.

Inspectorul se arătă mirat de calmul cu care Maigret primea această veste.

— Primarul e convins că omul s-a înşelat. Oameni scunzi şi graşi sunt mulţi în oraşe. Şi ştiţi ce l-am auzit spunându-i adjunctului său, în şoaptă, poate cu speranţa că îl voi auzi? Textual: „O să-l vedeţi pe comisar lansându-se pe pista asta falsă, plecând la Brest şi lăsându-ne pe cap adevăratul asasin!".

Maigret făcu vreo douăzeci de paşi în tăcere, în piaţă, barăcile negustorilor erau demontate.

— Era cât pe ce să-i răspund că...

— Că ce?

Leroy roşi şi întoarse capul în altă parte.

— Tocmai! Nu ştiu... Şi eu am avut impresia că nu acordaţi mare importanţă capturării vagabondului.

— Cum se simte Mostaguen?

— Mai bine. Nu-şi explică de ce a fost agresat. I-a cerut iertare soţiei sale... pentru că a stat atât de târziu la cafenea, pentru că era pe jumătate beat! A jurat, plângând, să nu mai pună picătură de alcool în gură.

Maigret se oprise cu faţa la port, la cincizeci de metri de *Hôtel de l'Amiral.* Ambarcaţiunile se întorceau, strângându-şi pânzele maronii în timp ce ocoleau digul, înaintând alene la visla.

Refluxul descoperea, la poalele zidurilor oraşului vechi, bancuri de mil în care erau prinse cratiţe vechi şi gunoaie de tot felul.

Dincolo de bolta uniformă a norilor se ghicea soarele.

— Care e impresia ta, Leroy?

Inspectorul se tulbură şi mai mult.

— Nu ştiu... Mi se pare că, dacă am pune mâna pe omul acela... Câinele galben, să nu uităm, a dispărut din nou. Ce putea să caute în vila doctorului? Acolo erau probabil otrăvuri. Deduc...

— Da, bineînţeles! Numai că eu nu deduc niciodată.

— Aş fi totuşi curios să-l văd de aproape pe vagabond. Urmele dovedesc că e un colos.

— Tocmai!

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nimic!

Maigret nu se mişca din loc. Părea să contemple cu încântare panorama micului port, Capul Cabélou, în stânga, cu pădurea de brazi şi ieşindurile stâncoase, baliză în roşu şi negru, geamandurile stacojii ce marcau şenalul până în insulele Glénan, care nu puteau fi zărite din cauza ceţii.

Inspectorul mai avea încă multe de spus.

— Am telefonat la Paris ca să aflu informaţii despre Goyard, care a locuit mult timp acolo.

Maigret îl privi cu o ironie afectuoasă şi Leroy, ofensat, rosti foarte repede:

— Informaţiile sunt foarte bune sau foarte rele. Am vorbit la telefon cu un fost brigadier de la Mondenă, care l-a cunoscut personal. Se pare că a trăit mult timp la marginea jurnalismului. La început redactor, apoi secretar general al unui mic teatru, pe urmă director al unui cabaret din Montmartre. Două falimente... Redactor-şef, timp de doi ani, al unei fiţuici de provincie, la Nevers parcă. În sfârşit, a ajuns la conducerea unui local de noapte... *Unul care ştie să se descurce...* Astea sunt cuvintele folosite de brigadier. E adevărat că a adăugat: *Un tip cumsecade; când a băgat de seamă că, până la urmă, nu va reuşi decât să-şi cheltuiască şi bruma de bani pe care o avea ori să-şi creeze necazuri, a preferat să se afunde din nou în provincie...*

— Şi?

— Şi mă întreb de ce a înscenat agresiunea. Revăd în minte maşina... Erau acolo pete de sânge adevărat. Şi, dacă a avut loc un atac, de ce nu dă nici un semn de viaţă, din moment ce acum se plimbă prin Brest?

— Foarte bine!

Inspectorul se uită prompt la Maigret, ca să vadă dacă glumea sau nu. Dar nu! Comisarul era grav, cu privirea ţintă la o pată de soare care apărea departe, pe mare.

— Cât despre Le Pommeret...

— Ai informaţii?

— Fratele lui a venit la hotel să vorbească cu dumneavoastră. Nu avea timp să aştepte. L-a vorbit de rău pe mort. Cel puţin, pentru el, e ceva grav: un trântor. Două pasiuni: femeile şi vânătoarea. Plus mânia să facă datorii şi să se dea mare senior. Un detaliu dintr-o sută. Fratele, care e aproape cel mai mare industriaş din partea locului, mi-a spus: „Eu mă mulţumesc să mă îmbrac de la Brest. Nu e vorba de lux, dar e ceva solid, confortabil. Yves se ducea la Paris să-şi comande hainele. Şi nu putea să poarte decât încălţări

semnate de un mare pantofar! Chiar şi soţia mea poartă pantofi de-a gata".

— Amuzant! Făcu Maigret, spre marea uimire, dacă nu indignare, a însoţitorului său.

— De ce?

— Splendid, dacă preferi! Ceea ce facem noi e, după propria-ţi expresie de adineauri, o adevărată cufundare în viaţa provincială! Şi e nespus de frumos! Să ştii dacă Le Pommeret purta pantofi de-a gata sau pantofi de comandă! Nu pare cine ştie ce. Ei bine, poţi să mă crezi sau nu, dar ăsta e punctul esenţial al dramei. Hai să bem aperitivul, Leroy! Aşa cum făceau oamenii ăştia în fiecare zi. La *Café de l'Amiral!*

Inspectorul se uită din nou la şeful lui, întrebându-se dacă nu cumva îşi bătea joc de el. Sperase să primească felicitări pentru activitatea din cursul dimineţii şi pentru iniţiativele lui.

Dar Maigret părea că lua toate astea în glumă!

Cei din cafenea se comportară la fel ca elevii dintr-o clasă de liceu la intrarea profesorului. Toţi amuţiră. Jurnaliştii se repeziră în întâmpinarea comisarului.

— Putem anunţa arestarea doctorului? A mărturisit?

— Nimic!

Maigret îi îndepărtă cu un gest şi spuse către Emma:

— Două pahare de pernod, drăguţo!

— Păi, dacă l-aţi arestat pe domnul Michoux...

— Vreţi să ştiţi adevărul?

Jurnaliştii aveau deja blocnotesurile în mina. Aşteptau, cu stilourile pregătite.

— Ei bine, încă nu există un adevăr! Poate că va exista într-o zi, poate că nu...

— Se afirmă că Jean Goyard...

—... e viu! Cu atât mai bine pentru el!

— Totuşi, există un om care se ascunde, care e vinat zadarnic...

— Ceea ce dovedeşte inferioritatea vânătorului fată de vânat!

Şi Maigret, prinzind-o pe Emma de mânecă, îi spuse cu blândeţe:

— Ai grijă să mi se servească masa în cameră.

Îşi bău aperitivul pe nerăsuflate şi se ridică.

— Un sfat bun, domnilor! Fără concluzii premature! Şi, mai ales, fără deducţii.

— Dar vinovatul?

Comisarul dădu din umeri şi şopti:

— Cine ştie?

Ajunsese deja la scară. Inspectorul Leroy îi aruncă o privire întrebătoare.

— Nu, bătrâne. Mănâncă la masa clienţilor. Simt nevoia să mă odihnesc.

Îl auziră urcând treptele cu paşi grei. Zece minute mai târziu, Emma urcă şi ea cu o tavă plină cu gustări.

Apoi o văzură ducând scoici, friptură de viţel şi spanac.

În sala de mese, conversaţia lâncezea. Unul dintre jurnalişti fu chemat la telefon şi zise:

— Da, pe la patru! Sper să vă trimit un articol senzaţional! Încă nu! Trebuie să aştept...

Singur la o masă, Leroy mânca şi el, ca un băiat bine-crescut, ştergându-şi mereu buzele cu colţul şervetului.

Oamenii din piaţă se uitau spre *Café de l'Amiral,* sperând vag că se va petrece ceva.

Un jandarm era postat în colţul străduţei pe unde dispăruse vagabondul.

— Domnul primar vrea să vorbească la telefon cu comisarul Maigret!

Lerqy fu cuprins de agitaţie şi îi ceru Emmei:

— Du-te sus şi anunţă-l.

Dar tânăra spuse când se întoarse:

— Nu mai e sus!

Inspectorul urcă scara în fugă, se întoarse palid şi apucă receptorul.

— Alo!... Da, domnule primar! Nu ştiu... Sunt... Sunt foarte îngrijorat. Comisarul nu mai e aici... Alo!... Nu! Nu pot să vă spun nimic... A luat masa în camera lui. Nu l-am văzut coborând. O să vă telefonez puţin mai târziu.

Şi Leroy, care nu lăsase încă şervetul din mină, îşi şterse cu el fruntea de sudoare.

Capitolul 7

Un cuplu la lumânare

Inspectorul urcă în camera lui abia după o jumătate de oră. Pe masă găsi un bilet scris în codul Morse:

Urcă diseară pe la unsprezece pe acoperiş, fără să te vadă cineva. O să mă găseşti acolo. Fără zgomot. Să fii înarmat. Spune că am plecat la Brest, de unde ţi-am telefonat. Nu părăsi hotelul.

Maigret

Cu puţin înainte de ora unsprezece, Leroy îşi scoase pantofii şi îşi puse papucii de pâslă pe care îi cumpărase după-amiază în vederea acestei expediţii, ce avea darul să-l impresioneze.

După al doilea etaj nu mai existau trepte, ci doar o scară fixă având deasupra o trapă în tavan. Dincolo de ea era un pod rece din cauza curentului, unde inspectorul riscă să aprindă un chibrit. După câteva clipe, ieşi prin lucarnă, dar nu îndrăzni să coboare imediat spre cornişă. Totul era rece. La contactul cu plăcile de zinc, degetele îţi îngheţau. Iar Leroy nu voise să se împovăreze cu un pardesiu.

După ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, i se păru că distinge o masă întunecată, scundă şi îndesată, ca un animal enorm stând la pândă. Simţi miros de pipă. Fluieră încetişor.

În clipa următoare, stătea ghemuit pe cornişă lingă Maigret. Nu se vedea nici marea, nici oraşul. Se aflau pe partea acoperişului opusă cheiului, la marginea unui şanţ negru care nu era altceva decât faimoasa străduţă pe care fugise vagabondul cu picioare mari.

Toate planurile erau neregulate. Unele acoperişuri erau joase, iar altele la înălţimea celor doi bărbaţi. Ici, colo, se vedeau ferestre luminate. Câteva aveau storurile lăsate şi ai fi zis că în spatele lor se jucau un fel de piese de teatru cu umbre chinezeşti. Într-o cameră, destul de departe, o femeie spăla un bebeluş într-un lighean emailat.

Comisarul se mişcă, se târî mai curînd, până ajunse cu gura la urechea tovarăşului său.

— Atenţie! Fără mişcări bruşte! Cornişa nu-i solidă şi sub noi e o streaşina care stă să cadă cu zgomot. Jurnaliştii?

— Sunt jos, în afară de unul, care vă caută la Brest, convins că urmăriţi pista Goyard.

— Emma?

— Nu ştiu. N-am fost atent la ea. Mi-a servit cafeaua după cină.

Era derutant să te afli aşa, fără ştirea nimănui, deasupra unei case pline de viaţă, de oameni care circulau în căldură, în lumină, fără să fie nevoiţi să vorbească pe şoptite.

— Bun. Întoarce-te încetişor spre imobilul de vânzare. Încet!

Era a doua casă din dreapta, una dintre puţinele care egala hotelul în înălţime. Clădirea era învăluită într-un întuneric complet, şi totuşi inspectorul avu impresia că un licăr de lumină se reflecta într-un geam fără perdea de la etajul doi.

Treptat, îşi dădu seama că nu era un reflex venit din afară, ci o lumină slabă din interior. Pe măsură ce fixa acelaşi punct, începea să vadă diferite lucruri.

O podea ceruită... O lumânare pe jumătate arsă, a cărei flacără era perfect dreaptă, înconjurată de un halou...

— E acolo! zise el deodată, ridicând tonul fără să vrea.

— Sst! Da!

Cineva era culcat direct pe podea, jumătate în partea luminată de lumânare, jumătate în

penumbră. Se vedeau un pantof enorm şi un tors lat pe care se mula un tricou de marinar.

Leroy ştia că la capătul străduţei se afla un jandarm, altul în piaţă şi încă unul patrula pe chei.

— Vreţi să-l arestaţi?

— Habar n-am... Doarme de trei ore.

— E înarmat?

— Nu era dimineaţă...

Cuvintele, şoptite, abia se puteau desluşi. Era un murmur indistinct, amestecat cu suflul respiraţiilor.

— Ce aşteptăm?

— Nu ştiu. Tare aş vrea să ştiu de ce, deşi e căutat şi doarme, a aprins o lumânare. Atenţie!

Un pătrat galben se ivise brusc pe un zid.

— S-a aprins lumina în camera Emmei, sub noi. E reflexul...

— N-aţi mâncat în seara asta, domnule comisar?

— Am luat cu mine pâine şi mezel. Nu ţi-e frig?

Erau îngheţaţi amândoi. Pe cer, raza luminoasă a farului trecea la intervale regulate.

— A stins...

— Da. Sst!

Urmară cinci minute de tăcere, de aşteptare mohorâtă. Apoi, mina lui Leroy o căută pe cea a lui Maigret şi o strânse într-un mod semnificativ.

— Jos...

— Am văzut.

O umbră pe zidul văruit care despărţea grădina casei nelocuite de străduţă.

— Se duce la el, şopti Leroy, care nu se putea abţine să nu vorbească.

Sus, bărbatul dormea încă, lingă lumânare. Un coacăz foşni în grădină. O pisică o luă la sănătoasa de-a lungul unei streşini.

— N-ai o brichetă?

Maigret nu îndrăznea să-şi aprindă pipa. Ezită îndelung. Până la urmă, făcu apărătoare din haina inspectorului şi aprinse repede un chibrit, în timp ce însoţitorul lui adulmeca din nou mirosul cald de tutun.

— Priviţi!

Nu mai spuseră nimic. Bărbatul se ridică cu o mişcare atât de bruscă, încât puţin lipsi să nu răstoarne lumânarea. Se retrase spre umbră, în timp ce uşa se deschise şi Emma apăru în lumină, şovăitoare, atât de jalnică, încât dădea impresia unui om vinovat.

Avea ceva sub braţ: o sticlă şi un pachet pe care le puse pe podea. Hârtia se desfăcu în parte, lăsând să se vadă un pui fript.

Tânăra vorbea. Buzele i se mişcau. Spunea doar câteva cuvinte, cu umilinţă, cu tristeţe. Dar poliţiştii nu-l puteau vedea pe bărbat.

Oare Emma plângea? Purta rochia ei neagră de chelneriţă şi boneta bretonă. Îşi scosese doar şorţul alb şi asta îi conferea o înfăţişare mai neîngrijită decât de obicei.

Da! Probabil că plângea în timp ce vorbea, rostind cuvinte răzleţe. Dovadă că se sprijini deodată de tocul uşii, ascunzându-şi faţa în braţul îndoit. Spatele îi sălta într-o cadenţă neregulată.

Bărbatul, ivindu-se brusc, întunecă aproape întreg dreptunghiul ferestrei, apoi lăsă vizibilă perspectiva înaintând spre fundul încăperii. Mâna lui mare se lăsă pe umărul tinerei, zdruncinând-o atât de tare încât o întoarse pe Emma complet spre el, gata să cadă, dând la iveală un jalnic chip palid, cu buzele umflate de plâns.

Dar totul era la fel de neclar, la fel de vag că un film la cinema atunci când luminile sunt aprinse în sală. Şi mai lipsea ceva: zgomotele, vocile...

Tot ca la film: un film fără sonor.

Şi totuşi, bărbatul vorbea. Probabil că vorbea tare. Era un urs. Cu capul tras între umeri, cu tricoul care îi scotea în evidenţă pectoralii, cu părul foarte scurt ca al unui ocnaş, cu mâinile în şolduri, bărbatul striga reproşuri, sau injurii, sau ameninţări.

Probabil că era gata să lovească. Iar Leroy căută un contact şi mai concret cu Maigret, ca şi cum ar

fi vrut să se liniştească.

Emma plângea în continuare. Boneta îi stătea acum strâmb. Cocul avea să i se desfacă. Se auzi o fereastră închizându-se undeva, creând o diversiune de o secundă.

— Domnule comisar... n-ar trebui...

Mirosul de tutun îi învăluia pe cei doi poliţişti, dându-le o iluzie de aer călduţ.

De ce Emma îşi împreuna mâinile? Vorbea din nou. Avea faţa deformată de o expresie tulbure de spaimă, de implorare, de durere, iar inspectorul Leroy îl auzi pe Maigret armându-şi revolverul.

Între cele două grupuri nu erau mai mult de cincisprezece-douăzeci de metri. Un pocnet scurt, un geam spart şi colosul n-ar mai fi putut să facă nici un rău.

Acum, când se plimba prin încăpere, cu mâinile la spate, părea mai scund, mai lat în spate. Lovi cu piciorul puiul, fu cât pe ce să alunece şi îi trase un şut, făcându-l să se rostogolească în penumbră.

Emma privi în acea direcţie.

Oare ce-şi puteau spune? Care era *laitmotivul* acelui dialog patetic?

Bărbatul părea să repete aceleaşi cuvinte! Dar oare nu le repeta mai domol?

Emma căzu în genunchi sau, mai curînd, i se aruncă în cale şi întinse braţele spre dânsul. El se prefăcu că nu o vede, o evită, iar ea, din genunchi cum era, ajunse acum aproape lungită pe jos, cu un braţ întins implorator.

Bărbatul când se arăta, când dispărea în umbră. Apoi reveni în lumină, se proţăpi în faţa tinerei care îl imploră şi o privi de sus în jos.

Începu să se plimbe din nou, apropiindu-se, depărtându-se, iar ea nu mai avu forţa sau curajul să întindă braţul spre el, să-l implore. Se lăsă de tot pe podea. Sticla de vin se afla la mai puţin de douăzeci de centimetri de mâna ei.

Atunci se petrecu ceva neaşteptat. Vagabondul se aplecă, sau mai curînd lăsă în jos una dintre

mâinile lui mari, apucă rochia de umeri şi, dintr-o singură mişcare, o ridică pe Emma în picioare. Totul fu atât de brusc, încât ea se clătină când îi dădu drumul.

Şi totuşi, faţa ei tulburată nu trăda o speranţă? Cocul i se desfăcuse. Boneta albă zăcea pe jos.

Bărbatul se plimba prin încăpere. De două ori o evită pe tânăra descumpănită.

A treia oară, o prinse în braţe, o strânse la pieptul lui şi îi dădu capul pe spate. Apoi îşi lipi cu sete buzele de gura ei.

Nu se mai vedea decât spatele lui, un spate neomenesc, cu o mâna mică de femeie crispată pe umărul lui. Cu degetele-i groase, bruta simţea nevoia, fără să-şi dezlipească buzele de ale Emmei, să mângâie părul care atârnă, să-l mângâie ca şi cum ar fi vrut s-o distrugă pe tânără, s-o strivească sau, mai exact, să se contopească cu ea.

— Ca să vezi! Se auzi vocea tulburată a inspectorului.

Iar Maigret se simţise atât de impresionat, încât, printr-o reacţie contrară, fu cât pe ce să izbucnească în râs.

Trecuse un sfert de oră de când Emma era acolo? Îmbrăţişarea încetase. Lumânarea n-ar mai fi ars decât cinci minute. Iar atmosfera se destinsese vizibil.

Oare chelneriţa nu râdea acum? Probabil găsise undeva o bucată de oglindă. În plină lumină, îşi aranja părul lung, îl fixa cu o agrafă, căuta pe jos o altă care îi căzuse, o ţinea între dinţi în timp ce îşi punea boneta.

Era aproape frumoasă. Era frumoasă! Totul era emoţionant, chiar şi talia ei plată, rochia neagră, pleoapele înroşite. Bărbatul luase de jos puiul. Şi, fără s-o piardă din ochi, muşca din el cu poftă, făcând să trosnească oasele, smulgând fâşii de carne.

Căută un cuţit în buzunar, nu găsi, apoi sparse gâtul sticlei lovind-o de tocul pantofului. Bău. Vru

să-i dea şi Emmei să bea, iar ea încercă să refuze, râzând. Poate că sticla spartă o speria? Dar el o obligă să deschidă gura şi turnă încetişor lichidul.

Emma se înecă, tuşi. Atunci el o prinse de umeri şi o sărută iar, dar nu pe buze. Vesel, o săruta scurt pe obraji, pe ochi, pe frunte şi chiar pe boneta de dantelă.

Ea era gata. Bărbatul îşi lipi faţa de fereastră şi, încă o dată, aproape că umplu în întregime dreptunghiul luminos. Se întoarse apoi şi stinse lumânarea.

Inspectorul Leroy era crispat.

— Pleacă împreună...

— Da.

— Vor fi prinşi.

Coacăzul din grădină tremură. Apoi o formă fu ridicată pe culmea zidului. Emma ajunse în fundătură, unde îşi aşteptă iubitul.

— Îi urmăreşti de departe. Să nu te zărească nici un moment! Îmi dai de ştire când poţi.

Aşa cum făcuse şi vagabondul cu iubita lui, Maigret îl ajută pe inspector să se caţăre pe ţigle până la lucarnă. Apoi se aplecă şi privi fundătura, unde celor două personaje nu li se mai vedeau decât capetele.

Ezitau. Şuşoteau. Chelneriţa îl trase pe bărbat spre un fel de remiză, unde dispărură, deoarece uşa era închisă doar cu un zăvor.

Era remiza negustorului de parâme. Comunică cu prăvălia, unde, la acea oră, nu se afla nimeni. Nu le rămânea decât să forţeze o broască ca să ajungă pe chei.

Dar Leroy va fi acolo înaintea lor.

Îndată ce coborî scara podului, comisarul înţelese că se întâmpla ceva anormal. Auzea o rumoare în hotel. Jos, se vorbea la telefon, în mijlocul unei larme de glasuri.

Maigret desluşi vocea lui Leroy, care probabil avea receptorul la ureche, pentru că ridicase considerabil tonul.

Coborî repede scara, ajunse la parter şi se lovi de un jurnalist.

— Ce-i?

— Un nou atentat. Acum un sfert de oră... în oraş... Rănitul a fost transportat la farmacie.

Comisarul se repezi întâi pe chei şi văzu un jandarm care alerga cu revolverul în mina. Rareori cerul fusese atât de negru. Maigret ajunse la jandarm.

— Ce s-a întâmplat?

— Un bărbat şi o femeie au ieşit din prăvălie. Eu mă plimbam prin faţă. Bărbatul aproape că a nimerit în braţele mele. Nu mai are rost să alerg. Probabil că acum sunt departe!

— Lămureşte-mă!

— Am auzit zgomot în prăvălie, unde nu era lumină. Am pândit, cu arma în mina. Uşa s-a deschis. A ieşit un tip. Dar n-am avut timp să ridic arma. Mi-a tras un pumn în faţă de m-am rostogolit la pământ. Am dat drumul revolverului. Mi-a fost teamă să nu-l ia. Dar nu! S-a dus după femeia care aştepta în prag. Ea nu putea să alerge. A luat-o în braţe. Până să mă ridic de jos, domnule comisar... Ce pumn mi-a dat! Vedeţi! Sângerez... Au luat-o pe chei. Probabil că au ocolit radă. Pe acolo, sunt o mulţime de străduţe, pe urmă câmpul...

Jandarmul îşi ştergea nasul cu batista.

— Ar fi putut pur şi simplu să mă omoare! Are un pumn ca un baros...

Dinspre hotel, unde ferestrele erau luminate, se auzea încă zvon de voci. Maigret îl părăsi pe jandarm, dădu colţul şi văzu farmacia cu obloanele trase, dar pe a cărei uşă deschisă ieşea un val de lumină.

Vreo douăzeci de persoane stăteau ciorchine în faţa acestei uşi. Comisarul le îndepărtă cu coatele.

În laboratorul farmaciei, un bărbat întins direct pe pardoseală scotea gemete ritmice, cu privirea pironită în tavan.

Soţia farmacistului, în cămaşă de noapte, făcea singură mai mult zgomot decât toţi ceilalţi la un loc.

Iar farmacistul, care îmbrăcase o haină peste pijama, se agită, scutura fiole, rupea pachete mari de vată.

— Cine e? întrebă Maigret.

Nu aşteptă răspunsul, deoarece recunoscu uniforma vameşului, care avea spintecat un crac al pantalonilor. Şi acum recunoştea şi faţa.

Era acel vameş care, vinerea trecută, era de gardă în port şi asistase de departe la dramă a cărei victimă fusese Mostaguen.

Sosi şi un doctor în mare grabă, se uită la rănit, apoi la Maigret şi izbucni:

— Ce mai e?

Pe podea cursese puţin sânge. Farmacistul îi spălase vameşului piciorul cu apă oxigenată, care forma dâre de spumă roz.

Afară, un bărbat povestea, poate pentru a zecea oară, cu o voce la fel de gâfâită:

— Dormeam lângă nevastă-mea când am auzit un zgomot care semăna cu o împuşcătură, pe urmă un strigăt. Apoi, nimic, poate preţ de cinci minute! Nu îndrăzneam să mă culc la loc. Nevastă-mea voia să mă duc să văd. Atunci, s-au auzit gemete care păreau să vină dinspre trotuar, chiar de lângă uşa noastră. Am deschis-o. Eram înarmat. Am văzut o formă întunecată. Am recunoscut uniforma. Am început să strig, ca să trezesc vecinii, iar negustorul de fructe, care are o maşină, m-a ajutat să-l aduc pe rănit aici...

— La ce oră aţi auzit împuşcătura?

— Exact acum o jumătate de oră.

Adică în momentul cel mai emoţionant al scenei dintre Emma şi colos!

— Unde locuiţi?

— Sunt negustorul de vele. Aţi trecut de zece ori prin faţa prăvăliei mele. În dreapta portului. Puţin mai departe de hala de peşte. Casa mea se află

exact în colţul format de chei cu o străduţă. Pe urmă, construcţiile se răresc şi nu prea mai sunt decât vile.

Patru oameni îl transportară pe rănit într-o încăpere din fund, unde îl întinseră pe o canapea. Doctorul dădea ordine. Afară se auzi glasul primarului, care întreba:

— Comisarul e aici?

Maigret veni înaintea lui, cu mâinile în buzunare.

— Trebuie să recunoaşteţi, domnule comisar... Dar privirea interlocutorului său era atât de rece, încât primarul îşi pierdu o clipă siguranţa.

— Omul nostru a făcut-o, nu-i aşa?

— Nu!

— De unde ştiţi?

— Ştiu pentru că, în momentul în care a fost comis atentatul, îl vedeam aproape la fel de bine cum vă văd.

— Şi nu l-aţi arestat?

— Nu!

— Mi s-a spus şi de un jandarm agresat...

— Exact.

— Vă daţi seama de repercusiunile pe care le pot avea astfel de drame? În fine! De când vă aflaţi aici a...

Maigret ridică receptorul telefonului.

— Dă-mi jandarmeria, domnişoară... Da... Mulţumesc... Alo! Jandarmeria?... Chiar brigadierul?... Alo! Aici comisarul Maigret... Doctorul Michoux e tot acolo, nu-i aşa?... Ce spui?... Da. Du-te totuşi să te convingi... Cum? E un om de pază în curte?... Foarte bine. Aştept...

— Credeţi că doctorul a...?

— Nici vorbă! Nu cred niciodată nimic, domnule primar! Alo!... Da!... Nu s-a mişcat?... Mulţumesc... Zici că doarme? Foarte bine. Alo! Nu! Nimic deosebit.

Dinspre încăperea din fund se auzeau gemete şi o voce strigă:

— Domnule comisar...

Era medicul, care îşi ştergea mâinile cu un prosop.

— Îl puteţi interoga. Glonţul a atins doar uşor pulpa piciorului. A fost mai mult sperietură. Trebuie totuşi spus că hemoragia a fost destul de puternică.

Vameşul avea lacrimi în ochi. Roşi când doctorul continuă:

— Era speriat rău de tot, credea că i se va tăia piciorul. Dar, în opt zile, n-o să se mai cunoască nimic!

Primarul stătea în cadrul uşii.

— Povesteşte-mi cum s-a întâmplat! zise cu blândeţe Maigret, aşezându-se pe marginea canapelei. Nu-ţi fie teamă. Ai auzit ce-a spus doctorul.

— Nu ştiu...

— Totuşi?

— Azi, ieşeam din post la ora zece. Locuiesc puţin mai departe de locul unde am fost rănit.

— Înseamnă că nu te-ai dus direct acasă?

— Nu! Am văzut că mai era lumină la *Café de l'Amiral.* Am vrut să aflu cum mai stau lucrurile. Vă jur că mă arde piciorul!

— Ba nu! Ba nu! Îl linişti medicul.

— Dacă vă spun... în fine! Din moment ce nu-i nimic!... Am băut o bere la cafenea. Erau acolo numai jurnalişti şi nici măcar n-am îndrăznit să-i întreb ceva.

— Cine te-a servit?

— Cred că o cameristă. N-am văzut-o pe Emma.

— Pe urmă?

— Am vrut să mă duc acasă. Am trecut prin faţa corpului de gardă, unde mi-am aprins ţigara de la pipa colegului meu. Am mers mai departe pe chei. Am făcut la dreapta. Nu era nimeni. Marea era destul de frumoasă. Deodată, când abia trecusem de colţul unei străzi, am simţit o durere la picior chiar înainte de a auzi o detunătură. A fost ca şi

cum o piatră de pavaj m-ar fi lovit în pulpa piciorului. Am căzut. Am vrut să mă ridic. Cineva fugea... Am dat cu mâna de un lichid cald şi, nu ştiu cum, dar am dat ochii peste cap. Am crezut că am murit... Când mi-am venit în fire, negustorul de fructe din colţ îşi deschidea uşa şi nu îndrăznea să se apropie. Asta e tot ce ştiu.

— N-ai văzut-o pe persoana care a tras?

— N-am văzut nimic. Lucrurile nu se petrec aşa cum s-ar crede. Până am căzut... Şi, mai ales, când am tras mână plină de sânge...

— Ştii să ai vreun duşman?

— Nu! Mă aflu aici doar de doi ani. Sunt din interiorul ţinutului. Şi n-am avut niciodată ocazia să văd contrabandişti.

— Te întorci întotdeauna acasă pe drumul ăsta?

— Nu! E cel mai lung. Dar nu aveam chibrituri şi m-am dus la corpul de gardă înadins ca să-mi aprind ţigara. Aşa că, în loc să tai prin oraş, am luat-o pe chei.

— Drumul e mai scurt prin oraş?

— Puţin mai scurt.

— Astfel încât cineva care te-ar fi văzut ieşind din cafenea şi luând-o pe chei ar fi avut timp să te aştepte la cotitură?

— Bineînţeles. Dar de ce? N-am niciodată bani la mine. N-a încercat să mă fure.

— Sunteţi sigur, domnule comisar, că l-aţi văzut toată seară pe vagabondul *dumneavoastră?*

Vocea primarului căpătase o tonalitate stridentă. Leroy intră cu o hârtie în mina.

— O telegramă, pe care poşta a transmis-o la hotel. E de la Paris.

Şi Maigret citi:

Siguranţa Generală către comisarul Maigret, Concarneau.

Jean Goyard, zis Servières, ale cărui semnalmente le-aţi trimis, arestat luni seară ora

opt Hôtel Bellevue, *strada Lepic, Paris, în momentul în care se instală în camera 15. A mărturisit că a sosit de la Brest cu trenul de 18:00. Pretinde că e nevinovat şi cere să fie interogat în prezenţa unui avocat. Aşteptăm instrucţiuni.*

Capitolul 8

Necunoscutul

— Poate veţi fi de acord, domnule comisar, că e timpul să avem o discuţie serioasă.

Primarul rostise aceste cuvinte cu o deferentă plină de răceală, iar inspectorul Leroy încă nu-l cunoştea îndeajuns pe Maigret ca să-i aprecieze emoţiile după felul în care sufla fumul pipei. Dintre buzele întredeschise ale comisarului ieşi alene un firicel cenuşiu, în timp ce pleoapele lui bătură de două-trei ori. Apoi, Maigret scoase carnetul din buzunar şi se uită în jur la farmacist, la doctor şi la curioşi.

— La ordinele dumneavoastră, domnule primar. Iată...

— Dacă vreţi să veniţi să beţi o ceaşcă de ceai la mine..., se grăbi să-l întrerupă primarul. Am maşina la uşă. Voi aştepta să terminaţi de dat ordinele necesare.

— Ce ordine?

— Păi..., asasinul, vagabondul, fata aceea...

— A, da! Ei bine, dacă jandarmeria nu are altceva mai bun de făcut, să supravegheze gările din împrejurimi.

Comisarul avea un aer cât se poate de naiv.

— Iar dumneata, Leroy, telegrafiază la Paris să ni-l trimită pe Goyard şi du-te la culcare.

Urcă în maşina primarului, condusă de un şofer în livrea neagră. Cu puţin înainte de a ajunge la Sables Blancs, se zări vila construită direct pe faleză, ceea ce o făcea să aducă puţin a castel feudal. Câteva ferestre erau luminate.

În timpul drumului, cei doi bărbaţi nu schimbaseră nici o vorbă.

— Îmi daţi voie să vă arăt drumul...

Primarul îşi lăsă şuba în mâinile majordomului.

— Doamna s-a culcat?

— Îl aşteaptă pe domnul primar în bibliotecă.

Într-adevăr, o găsiră acolo. Deşi avea vreo patruzeci de ani, părea foarte tânără în comparaţie cu soţul ei, care avea şaizeci şi cinci. Femeia îl salută pe comisar cu o mişcare uşoară a capului.

— Ei?

Om de lume, primarul îi sărută mâna, pe care i-o ţinu tot timpul cât îi vorbi:

— Fii liniştită! Un vameş uşor rănit. Şi sper că, după discuţia pe care o voi avea cu domnul comisar Maigret, acest coşmar inadmisibil va lua sfârşit.

Doamna ieşi în foşnet de mătase. În urma ei căzu o draperie albastră de catifea. Biblioteca era mare, pereţii acoperiţi cu lambriuri frumoase, iar plafonul avea grinzi aparente, ca în conacele englezeşti.

Se vedeau cărţi cu legături în piele destul de scumpe, dar probabil că cele mai valoroase se aflau într-o bibliotecă închisă, care ocupa o parte din perete.

Ansamblul era cu adevărat somptuos, cu gust şi de un confort perfect. Deşi vila avea încălzire centrală, câţiva butuci ardeau într-un şemineu monumental.

Nici o legătură cu luxul fals din vila doctorului. Primarul alese dintre cutiile cu ţigări de foi şi îi întinse una lui Maigret.

— Mulţumesc! Dacă îmi daţi voie, îmi voi fuma pipa.

— Luaţi loc, vă rog. Beţi un whisky? Primarul apăsă butonul unei sonerii şi aprinse o ţigară de foi. Majordomul veni să-i servească. Iar Maigret, poate voit, avea aerul stângaci al unui mic-burghez primit într-o locuinţă aristocratică. Trăsăturile sale păreau mai grosolane, iar privirea, mai vagă.

Gazda aşteptă plecarea servitorului.

— Trebuie să înţelegeţi, domnule comisar, că nu se poate ca această serie de crime să continue. Au trecut cinci zile de când sunteţi aici. Şi de cinci zile...

Maigret scoase din buzunar carnetul lui de spălătorească cu coperta din muşama.

— Îmi permiteţi? Îl întrerupse el. Vorbiţi de o serie de crime. Eu remarc însă că toate victimele sunt în viaţă, cu excepţia uneia singure. O singură moarte: cea a domnului Le Pommeret. În privinţa vameşului, trebuie să recunoaşteţi că, dacă cineva ar fi vrut cu adevărat să atenteze la viaţa lui, nu l-ar fi împuşcat în picior. Cunoaşteţi locul de unde a fost tras focul de armă. Agresorul era ascuns. Nu avea de ce să se grăbească. Doar dacă nu cumva n-a ţinut niciodată în mână un revolver!

Primarul îl privi cu mirare şi zise, apucând paharul:

— Astfel încât pretindeţi...?

— Că cineva a vrut să-l rănească la picior. Cel puţin până la proba contrară.

— Şi pe domnul Mostaguen a vrut cineva să-l atingă la picior?

Ironia era clară. Nările bătrânului fremătau. Voia să fie amabil, să-şi păstreze calmul, pentru că era în casa lui. Dar vocea sa avea un şuierat dezagreabil. Maigret, cu aerul unui bun funcţionar care îi raportează unui superior, continuă:

— Dacă vreţi, vom trece în revistă notele mele una câte una. Citesc la data de vineri 7 noiembrie: *Un glonţ este tras prin cutia de scrisori a unei case nelocuite în direcţia domnului Mostaguen.* Remarcaţi mai întâi că nimeni, nici măcar victima, nu putea să ştie că, la un moment dat, domnul Mostaguen va avea ideea să se adăpostească în intrândul acelei uşi ca să-şi aprindă trabucul. Dacă n-ar fi bătut vântul, atentatul n-ar fi avut loc! Nu este mai puţin adevărat că un om înarmat cu un revolver stătea în spatele uşii. Ori era nebun, ori aştepta *pe cineva care trebuia să vină.* Acum,

amintiţi-vă ora! Unsprezece noaptea. Întreg oraşul doarme, mai puţin micul grup de la *Café de l'Amiral.* Nu trag nici o concluzie. Să vedem posibilii vinovaţi. Domnii Le Pommeret şi Jean Servières, precum şi Emma sunt scoşi din cauză, pentru că se aflau în cafenea. Rămân doctorul Michoux, plecat cu un sfert de oră mai devreme, şi vagabondul cu picioare mari. Plus un necunoscut, pe care îl vom numi X. De acord? Să adăugăm că domnul Mostaguen n-a murit şi că, în cincisprezece zile, va fi pe picioare. Să trecem la a doua dramă. A *doua zi, sâmbăta, mă aflu la cafenea cu inspectorul Leroy. Urmează să bem aperitivul împreună cu domnii Michoux, Le Pommeret şi Jean Servières. Deodată, doctorul are o bănuială, uitându-se la paharul lui. Analiza dovedeşte că sticla de pernod este otrăvită.* Posibili vinovaţi: domnii Michoux, Le Pommeret, Servières, chelneriţa Emma, vagabondul – care a putut, în cursul zilei, să intre în cafenea fără să fie văzut – şi, în sfârşit, necunoscutul nostru, pe care l-am numit X. Să continuăm. *Duminică dimineaţă, Jean Servières a dispărut. Maşina i-a fost găsită, plină de sânge, nu departe de casă. Încă dinainte să fie descoperită, ziarul* Le Phare de Brest *a primit o relatare scrisă a evenimentelor făcută în aşa fel încât să provoace panică la Concarneau. Or, Servières a fost văzut întâi la Brest, apoi la Paris, unde părea că se ascunde şi unde se afla în mod evident din voia lui.* Un singur posibil vinovat: Servières însuşi. *În aceeaşi duminică, domnul Le Pommeret bea aperitivul cu doctorul, se duce acasă, ia cina şi moare la puţin timp după aceea în urma unei otrăviri cu stricnină.* Posibili vinovaţi: la cafenea, dacă acolo a fost otrăvit, doctorul, Emma şi, în sfârşit, X. Aici, vagabondul trebuie scos din cauză, deoarece sala n-a fost goală nici un moment şi nu sticla a fost otrăvită, ci un singur pahar. Dacă crima a fost comisă în casa lui Le Pommeret, posibili vinovaţi: proprietăreasa,

vagabondul şi veşnicul nostru X. Nu vă pierdeţi răbdarea. Ajungem la capăt. *În seara asta, un vameş a fost împuşcat în picior pe când trecea pe o stradă pustie. Doctorul n-a părăsit închisoarea, unde e bine supravegheat. Le Pommeret e mort. Servières e la Paris, arestat de cei de la Siguranţa Generală. Emma şi vagabondul, la aceeaşi oră, sunt ocupaţi, sub ochii mei, să se strângă în braţe, apoi să devoreze un pui fript...* Aşadar, un singur vinovat posibil: X. Adică un individ pe care încă nu l-am întâlnit în cursul evenimentelor. Un individ care poate a făcut totul sau poate a comis doar acest ultim atentat. Dar pe el nu-l cunoaştem. Nu avem semnalmentele lui. Un singur indiciu: avea interes, în noaptea asta, să provoace o dramă. Un interes puternic. Pentru că acest foc de armă n-a fost tras de un vagabond. Acum, să nu-mi cereţi să-l arestez. Pentru că trebuie să recunoaşteţi, domnule primar, că orice om din oraş şi, mai ales, toţi cei care cunosc principalele personaje amestecate în această poveste şi care, în particular, frecventează *Café de l'Amiral* pot să fie X. Chiar dumneavoastră...

Aceste ultime cuvinte fură rostite pe un ton lipsit de gravitate, în timp ce Maigret se lăsa pe spate în fotoliu şi îşi întindea picioarele spre şemineu.

Primarul avu numai o tresărire.

— Sper că e doar o mică răzbunare.

Atunci, Maigret se ridică brusc, îşi scutură pipa în vatra focului şi spuse, plimbându-se prin bibliotecă:

— Nici măcar! Doriţi concluzii? Ei bine, iată-le! Am vrut doar să vă arăt că un caz ca acesta nu-i o simplă operaţie de poliţie pe care o conduci din fotoliu prin telefon. Şi voi adăuga, domnule primar, cu tot respectul pe care vi-l datorez, că, atunci când îmi iau responsabilitatea unei anchete, ţin înainte de orice să nu mă bată nimeni la cap!

Fusese o replică bruscă, care se clocea de câteva zile. Maigret, poate ca să se calmeze, luă o gură de whisky, se uită la uşă ca unul care a zis ce avea de zis şi nu mai aşteaptă decât permisiunea să plece.

Interlocutorul său rămase ceva timp tăcut, contemplând scrumul ţigării de foi. Îl lăsă în cele din urmă să cadă într-un bol de porţelan albastru, apoi se ridică încet şi căută privirea lui Maigret.

— Ascultaţi-mă, domnule comisar...

Probabil că îşi cântărea bine cuvintele, pentru că erau urmate de tăceri.

— Poate că am greşit, în cursul scurtelor noastre relaţii, manifestând o oarecare nerăbdare...

Era destul de neaşteptat. Mai ales în acel cadru, unde bătrânul avea un aer mai rasat ca niciodată, cu părul lui alb, haina tivită cu mătase şi pantalonii gri cu dungă rigidă.

— Încep să vă apreciez la adevărata valoare, în câteva minute, cu ajutorul unui simplu rezumat al faptelor, m-aţi făcut să văd clar misterul alarmant, de o complexitate pe care nu o bănuiam, aflat la baza acestui caz... Mărturisesc că inerţia dumneavoastră în ceea ce-l priveşte pe vagabond m-a nemulţumit.

Se apropie de comisar şi îi atinse umărul.

— Vă cer să nu-mi purtaţi pică. Am şi eu mari responsabilităţi.

Ar fi fost imposibil să ghiceşti sentimentele lui Maigret, care îşi umplea pipa cu degetele lui groase. Pungă lui de tutun era uzată. Privirea îi rătăcea, printr-o fereastră mare, spre vastul orizont al mării.

— Ce este lumina aceea? întrebă el deodată.

— Farul.

— Nu! Întreb de luminiţa aceea din dreapta.

— Casa doctorului Michoux.

— S-a întors servitoarea?

— Nu! Doamna Michoux, mama doctorului, s-a întors în după-amiază asta.

— Aţi stat de vorbă cu ea?

Maigret avu impresia că detectează o oarecare jenă la gazda lui.

— Era mirată că nu-şi găseşte fiul. A venit aici să se informeze. I-am adus la cunoştinţă arestarea, explicându-i că era mai curînd o măsură de protecţie. Pentru că asta e, nu-i aşa? Mi-a cerut voie să-l viziteze la închisoare. La hotel, nimeni nu ştia unde sunteţi. Mi-am permis să-i îngădui să-l viziteze. Doamna Michoux a revenit cu puţin înainte de ora cinei să afle ultimele veşti. Soţia mea a primit-o şi a invitat-o la masă.

— Sunt prietene?

— Dacă vreţi! Mai exact, relaţii de bună vecinătate. Iarna e foarte puţină lume la Concarneau...

Maigret îşi reluă plimbarea prin bibliotecă.

— Aţi luat aşadar cina în trei?

— Da. Se întâmpla destul de des. Am liniştit-o cum am putut pe doamna Michoux, care era foarte impresionată de acest demers al jandarmeriei. Şi-a crescut cu greu fiul, care nu se bucură de o sănătate strălucită.

— N-aţi vorbit şi despre Le Pommeret şi Jean Servières?

— Nu l-a simpatizat niciodată pe Le Pommeret. II acuză că îi trage fiul la băutură. Adevărul e că...

— Şi Servières?

— Îl cunoştea şi mai puţin. Nu făceau parte din aceeaşi lume. Un mic jurnalist, o relaţie de cafenea, dacă vreţi, un băiat amuzant. Dar, de exemplu, n-o poţi primi pe soţia lui, care nu are un trecut ireproşabil. Aşa e în oraşele mici, domnule comisar! Trebuie să vă obişnuiţi cu aceste disocieri. Ele vă explică în parte pornirile mele. Nu ştiţi ce înseamnă să administrezi o populaţie de pescari, ţinând totodată cont de susceptibilităţile patronilor şi, în sfârşit, de o anumită burghezie care...

— La ce oră a plecat de aici doamna Michoux?

— Pe la zece. Soţia mea a dus-o acasă cu maşina.

— Lumina aceea ne dovedeşte că doamna Michoux încă nu s-a culcat.

— Aşa obişnuieşte. La fel şi eu! La o anumită vârstă, nu mai ai nevoie de mult somn. Noaptea, foarte târziu, încă mai stau aici şi citesc sau răsfoiesc dosare.

— Afacerile familiei Michoux sunt prospere?

O nouă jenă, abia perceptibilă.

— Încă nu. Trebuie aşteptat ca Sables Blancs să fie pus în valoare. Dar nu va dura mult, date fiind relaţiile doamnei Michoux la Paris. Multe loturi sunt deja vândute. În primăvară va începe să se construiască. În cursul călătoriei pe care a făcut-o, aproape că a convins un bancher, al cărui nume nu vi-l pot spune, să construiască o vilă splendidă în vârful coastei.

— Încă o întrebare, domnule primar. Cui aparţineau înainte terenurile care fac obiectul împărţirii în loturi?

Interlocutorul său nu ezită.

— Mie! E un bun al familiei, ca şi această vilă. Acolo creşteau doar buruieni când familia Michoux a avut ideea...

În acel moment, lumina din depărtare se stinse.

— Încă un pahar de whisky, domnule comisar? Bineînţeles, vă va duce cu maşina şoferul meu.

— Sunteţi foarte amabil. Dar îmi place la nebunie să merg pe jos, mai ales când trebuie să mă gândesc.

— Ce credeţi despre povestea cu câinele galben? Mărturisesc că asta mă derutează poate cel mai mult. Asta şi băutura otrăvită! Pentru că...

Dar Maigret îşi căuta deja pălăria şi pardesiul. Primarul se văzu nevoit să apese butonul soneriei.

— Hainele domnului comisar, Delphin! Tăcerea se aşternu, atât de desăvârşită, încât se auzi zgomotul înăbuşit, sacadat, al valurilor năvălind pe stâncile care serveau drept bază vilei.

— Sigur nu vreţi maşina?

— Sigur.

În atmosferă stăruiau parcă nişte fâşii de jenă care semănau cu şuviţele de fum de tutun ce se destrămau în jurul lămpilor.

— Mă întreb care va fi mâine starea de spirit a populaţiei. Dacă marea e liniştită, cel puţin vom avea mai puţini pescari pe străzi, pentru că vor profita să-şi aşeze vârşele.

Maigret îşi luă pardesiul de la majordom şi întinse mâna lui lată. Primarul mai avea întrebări de pus, dar ezită, din cauza prezenţei servitorului.

— De cât timp credeţi că mai e nevoie ca să...

Orologiul bătea de unu dimineaţa.

— Sper ca în seara asta să se sfârşească totul.

— Atât de repede? Cu tot ce mi-aţi spus adineauri? În cazul ăsta, contaţi pe Goyard? Doar dacă...

Era prea târziu. Maigret porni pe scară în jos. Primarul vru să mai rostească o frază, dar nu găsi nimic care să exprime ce simţea.

— Îmi pare rău că vă las să plecaţi pe jos... pe drumurile astea...

Uşa se închise. Maigret era pe drum, având deasupra capului un cer frumos cu nori groşi, care se jucau gonind prin faţa lunii.

Aerul era tare. Vântul bătea dinspre larg, mirosea a varec, care se putea ghici adunat în grămezi mari pe nisipul plajei.

Comisarul merse fără grabă, cu mâinile în buzunare şi pipa între dinţi. Văzu de departe, întorcând capul, cum luminile se stingeau în bibliotecă, apoi altele se aprindeau la etajul doi, estompate de perdele.

Nu vru să traverseze oraşul, ci merse de-a lungul coastei, aşa cum făcuse şi vameşul, şi se opri un moment în colţul unde omul fusese rănit. Totul era calm. Din loc în loc, câte un felinar. Concarneau dormea.

Când ajunse în piaţă, văzu ferestrele cafenelei încă luminate, tulburând pacea nopţii cu haloul lor veninos.

Deschise uşa. Un ziarist dicta la telefon:

—... nu mai ştii pe cine să bănuieşti. Oamenii se privesc pe străzi cu spaimă. Ăsta să fie asasinul? Sau celălalt? Niciodată o atmosferă de mister şi de teamă nu a fost mai adâncă...

Patronul, lugubru, stătea chiar el la casă. Când îl zări pe comisar, vru să vorbească. Îi ghici dinainte reproşurile.

Cafeneaua era în dezordine. Pe toate mesele erau ziare, pahare goale, iar un fotograf îşi usca clişeele pe radiator.

Inspectorul Leroy se apropie de şeful lui.

— E doamna Goyard, zise el pe şoptite, arătând spre o femeie grăsuţă prăvălită pe banchetă.

Femeia se ridică şi se frecă la ochi.

— Auziţi, domnule comisar! E adevărat? Nu ştiu ce să mai cred... Se pare că Jean e viu? Dar nu-i cu putinţă, nu-i aşa, să fi jucat comedia asta!

Nu mi-ar fi făcut el una ca asta! Nu m-ar fi lăsat să stau într-o asemenea îngrijorare! Am impresia că-mi pierd minţile! De ce s-ar fi dus la Paris? Spuneţi-mi! Şi fără mine!...

Plângea. Plângea aşa cum ştiu să plângă unele femei, cu lacrimi care îi curgeau şiroaie pe obraji, alunecând până în bărbie, în timp ce mâna îi apăsa sinul plin.

Apoi îşi trase nasul. Îşi căută batista. Şi voia să mai şi vorbească.

— Jur că nu e cu putinţă! Ştiu că era cam afemeiat. Dar n-ar fi făcut asta! Când se întorcea, îmi cerea iertare. Înţelegeţi? Ei spun...

Şi arătă spre jurnalişti.

— ... spun că el a făcut petele de sânge în maşină, ca să se creadă că a avut loc o crimă. Asta înseamnă că n-ar fi intenţionat să se mai întoarcă! Dar eu ştiu, înţelegeţi, sunt sigură că s-ar fi întors! Nu s-ar fi destrăbălat niciodată dacă ceilalţi nu l-ar

fi tras după ei. Domnul Le Pommeret... Doctorul... Şi primarul! Şi toţi ceilalţi care nici măcar nu mă salutau pe stradă, pentru că eram un nimic pentru ei! Mi s-a spus că a fost arestat. Refuz să cred. Ce rău ar fi făcut? Câştigă destul pentru viaţa pe care o duceam. Eram fericiţi, chiar dacă uneori trăgea câte un chef...

Maigret se uită la ea, oftă, luă un pahar de pe masă, îl goli pe nerăsuflate şi murmură:

— Mă scuzaţi, doamnă. Trebuie să mă duc la culcare.

— Şi dumneavoastră credeţi că e vinovat de ceva?

— Nu cred niciodată nimic. Faceţi ca mine, doamnă. E şi mâine zi.

Şi urcă scările cu paşi grei, în timp ce jurnalistul, care nu părăsise telefonul, se folosea de această ultimă frază.

— După ultimele ştiri, mâine comisarul Maigret intenţionează să elucideze definitiv misterul.

Şi adăugă cu alt glas:

— Asta e tot, domnişoară. Să-i spui şefului să nu schimbe nici un rând din articolul meu. Nu poate să înţeleagă. Trebuie să fii la faţa locului...

Apoi închise şi comandă, punându-şi blocnotesul în buzunar:

— Un grog, patroane! Mult rom şi un strop de apă caldă.

În acest timp, doamna Goyard accepta oferta unui reporter, care îi propunea s-o conducă acasă. Şi, mergând, reîncepu confidenţele:

— În afară că era puţin afemeiat... Dar înţelegeţi, domnule! Toţi bărbaţii sunt! EX

Capitolul 9

Cutia cu scoici

A doua zi dimineaţă, Maigret era atât de bine dispus, încât inspectorul Leroy îndrăzni să se ţină după el flecărind, ba chiar să-i pună întrebări.

De altfel, fără să se poată spune de ce, destinderea era generală. Poate că mulţumită timpului, care devenise brusc frumos. Cerul părea proaspăt spălat. Era albastru, de un albastru puţin pal, dar vibrând acolo unde scânteiau nişte nori străvezii. În consecinţă, orizontul era mai vast, ca şi cum cineva ar fi adâncit bolta cerului. Marea, netedă, scânteia, presărată cu vele mici, care păreau drapele înfipte într-o hartă de stat-major.

Adevărul e că o rază de soare este de ajuns ca să transforme Concarneau, pentru că, atunci, zidurile oraşului vechi, lugubre în bătaia ploii, devin de un alb vesel, strălucitor.

La parter, jurnaliştii, obosiţi de agitaţia din ultimele trei zile, stăteau la poveşti, bându-şi cafeaua, iar unul dintre ei coborâse în halat, cu picioarele goale în papuci.

Maigret intrase în camera unde locuia Emma, mai curînd o mansardă, a cărei fereastră, înclinată că acoperişul, dădea spre străduţă, şi al cărei tavan în pantă nu-ţi permitea să stai în picioare decât în jumătate din încăpere.

Fereastră era deschisă. Era răcoare, dar se simţea mângâierea soarelui. O femeie profitase ca să pună rufe la uscat la fereastră, de cealaltă parte a ulicioarei. Undeva, într-o curte de şcoală, vibra rumoarea unei recreaţii.

Iar Leroy, aşezat pe marginea micului pat de fier, remarcă:

— Încă nu vă înţeleg foarte bine metodele, domnule comisar, dar cred că încep să ghicesc.

Maigret îl privi cu ochii veseli şi suflă fumul pipei spre soare.

— Ai noroc, bătrâne! Mai ales în privinţa cazului ăsta, în care metoda mea a fost tocmai să n-am nici o metodă. Dacă vrei un sfat bun, dacă ţii să avansezi, să nu cumva să mă iei pe mine drept model, nici să încerci să tragi învăţăminte din ceea ce mă vezi că fac.

— Totuşi... constat că ajungeţi acum la indiciile materiale, după ce...

— Tocmai, după! După tot! Altfel spus, am luat ancheta invers, ceea ce nu mă va împiedica poate s-o iau pe următoarea aşa cum trebuie. Chestie de atmosferă. Chestie de persoane... Când am ajuns aici, am dat peste o persoană care m-a fascinat şi n-am mai slăbit-o.

Dar nu spuse cine era această. Ridică un cearceaf de pat care ascundea un mic spaţiu ce servea drept şifonier. Găsi un costum breton din catifea neagră pe care Emma îl îmbrăca probabil în zilele de sărbătoare.

Pe toaletă, un pieptene cu mulţi dinţi rupţi, agrafe de păr şi o cutie cu pudră de orez foarte roz. Într-un sertar găsi ceea ce părea să fi căutat: o cutie împodobită cu scoici lucitoare, aşa cum se vând în toate bazarurile de pe litoral. Pe aceasta, care dată poate de zece ani şi făcuse Dumnezeu ştie ce drum, scria: *Amintire de la Ostende.*

Cutia degaja un miros de carton vechi, de praf, de parfum şi de hârtie îngălbenită. Maigret, care se aşezase pe marginea patului, lingă însoţitorul lui, făcea cu degetele lui groase inventarul mărunţişurilor.

În cutie erau un şirag de mătănii din bile de sticlă albastră tăiate cu faţete, prinse pe un lănţişor subţire din argint, o medalie de la prima împărtăşanie, precum şi un flacon de parfum gol, pe care Emma îl păstrase probabil pentru forma lui

atrăgătoare şi pe care îl găsise poate în camera unei cliente.

O floare de hârtie, amintire de la un bal sau de la o sărbătoare, aducea o notă de un roşu aprins.

Lângă ea, o cruciuliţă din aur era singurul obiect cu o oarecare valoare.

Apoi, un teanc de cărţi poştale. Una reprezenta un mare hotel din Cannes. Pe spate, o femeie scrisese:

Ai făcea mai bine să vii aci decât să stai în văgăuna ta une plouă tot timpu. Şi se câştigă bine. Mânci cât vrei. Te sărut.

Louise

Maigret îi dădu ilustrata inspectorului şi se uită atent la una dintre acele fotografii de bâlci care se obţin trăgând un glonţ în centrul unei ţinte.

Pentru că ţintea cu carabina, cu un ochi închis, bărbatul abia se vedea. Dar avea umeri enormi şi o şapcă de marinar pe cap. Iar Emma, zâmbind spre obiectiv, îl ţinea făţiş de braţ. În partea de jos scria: *Quimper.*

Apoi o scrisoare, cu hârtia foarte şifonată, care fusese citită probabil de multe ori:

Draga mea,

S-a făcut, s-a semnat: am ambarcaţiunea mea. Se va numi Frumoasa Emma.

Preotul din Quimper mi-a promis că o va boteza săptămâna viitoare cu apă sfinţită, boabe de grâu, sare şi tot ce trebuie, şi vom avea şampanie adevărată, pentru că vreau să fie ceva de care să se vorbească mult timp în ţinut.

La început, va fi cam greu de plătit, pentru că trebuie să achit la bancă zece mii de franci pe an. Dar gândeşte-te că are 160 de metri pătraţi de pânză şi că va merge cu zece noduri. Se câştiga foarte bine transportând ceapă în Anglia. Vreau să-ţi spun cu asta că ne vom căsători curînd. Am

găsit deja marfă pentru prima călătorie, dar încearcă să mă tragă pe sfoară pentru că sunt nou.

Patroana ta ar putea să-ţi dea două zile libere pentru botez, fiindcă toată lumea va fi ameţită şi n-ai să te poţi întoarce la Concarneau. A trebuit deja să fac cinste în cafenele din cauza vasului care se află deja în port şi are un pavilion nou-nouţ.

O să mă fotografiez cu el şi îţi voi trimite poza. Te sărut şi te iubesc, aşteptând să fii soţia dragă a lui

Léon

Maigret puse scrisoarea în buzunar, privind cu un aer visător rufele întinse la uscat de cealaltă parte a fundăturii. În cutia cu scoici nu mai era nimic, doar un toc din os pe care se putea vedea, sub o lentilă rotundă, cripta de la Notre-Dame din Lourdes.

— E cineva în camera pe care o ocupa în mod obişnuit doctorul? întrebă el.

— Nu cred. Jurnaliştii stau la doi.

Comisarul mai scotoci un timp prin cameră, ca să fie cu conştiinţa împăcată, dar nu găsi nimic interesant. Puţin mai târziu, era la etajul întâi şi deschidea uşa de la camera 3, al cărei balcon domina portul şi radă.

Patul era făcut, podeaua dată cu ceară. Pe cană mare cu apă erau puse prosoape curate.

Inspectorul îşi urmărea cu privirea şeful cu o curiozitate amestecată cu scepticism. Maigret însă, fluierând uşor în timp ce privea în jur, zări o masă mică din stejar, aşezată în faţa ferestrei, pe care se găseau o mapă de birou şi o scrumieră.

În mapa de birou erau hârtie albă cu antetul hotelului şi un plic albastru, care purta aceleaşi menţiuni. Dar erau şi două sugative mari, una aproape neagră de cerneală, cealaltă pătată uşor cu caractere incomplete.

— Du-te de-mi caută o oglindă, bătrâne!

— Una mare?

— N-are importanţă! O oglindă pe care s-o pot pune pe masă.

Când inspectorul se înapoie în cameră, Maigret, ieşit în balcon, cu degetele în răscroiala vestei, îşi fuma pipa vădit satisfăcut.

— Asta e bună?

Maigret închise fereastra, aşeză oglinda în picioare pe masă şi, cu ajutorul a două sfeşnice pe care le luă de pe cămin, puse în faţă sugativa.

Textul din oglindă era departe de a se putea citi cu uşurinţă. Lipseau litere şi chiar cuvinte întregi. Altele, prea deformate, trebuiau ghicite.

— Am înţeles! zise Leroy, cu un aer complice.

— Bun! Atunci, du-te şi cere-i patronului carnetul de socoteli al Emmei sau orice altceva scris de mâna ei.

Maigret transcrise cuvintele cu creionul pe o foaie de hârtie.

... te văd... ora... nelocuită... neapărat...

Când inspectorul se întoarse, comisarul umplea cu aproximaţie golurile, reconstituind biletul următor:

Trebuie să te văd. Vino mâine la ora unsprezece în casa nelocuită care se află în piaţă, puţin mai departe decât hotelul. Vreau neapărat să te văd. Nu va trebui decât să baţi şi eu îţi voi deschide uşa.

— Uitaţi carnetul spălătoresei, pe care Emma îl ţinea la zi! Spuse Leroy.

— Nu mai am nevoie. Scrisoarea e semnată... Uite aici... *mma.* Adică: *Emma.* Şi biletul a fost scris în această cameră!

— Unde chelneriţa se întâlnea cu doctorul? întrebă inspectorul, înmărmurit.

Maigret îi înţelese reticenţa de a admite această ipoteză, mai ales după scena la care asistaseră în ajun de pe cornişă.

— În acest caz, ea ar fi cea care...?

— Încetişor! Încetişor, puiuţule! Fără concluzii pripite! Şi, mai ales, fără deducţii! La ce oră

soseşte trenul care ni-l aduce pe Jean Goyard?

— La unsprezece şi treizeci şi două.

— Uite ce-ai să faci, bătrâne! Le vei spune mai întâi celor doi colegi care îl însoţesc să mi-l ducă pe individ la jandarmerie. Va ajunge acolo pe la amiază. Îi vei telefona primarului că aş fi fericit să-l întâlnesc la aceeaşi oră, în acelaşi loc. O clipă! Acelaşi mesaj pentru doamna Michoux, căreia îi vei telefona la ea la vilă. În sfârşit, e probabil ca, dintr-un moment în altul, poliţiştii sau jandarmii să ţi-i aducă pe Emma şi pe amantul ei. Aceeaşi destinaţie, aceeaşi oră! N-am uitat pe nimeni? Bun! O recomandare! Emma să nu fie interogată în absenţa mea. Ba chiar împiedic-o să vorbească.

— Vameşul?

— N-am nevoie de el.

— Domnul Mostaguen?

— ĂăăL. Nu! Asta-i tot!

În cafenea, Maigret comandă un rachiu de drojdie din regiune, pe care îl degustă cu o plăcere vădită, spunându-le jurnaliştilor:

— Treaba e pe sfârşite, domnilor! Diseară veţi putea să vă întoarceţi la Paris.

Plimbarea pe străzile întortocheate ale oraşului vechi îi spori bună dispoziţie. Şi, când ajunse la poarta jandarmeriei, care avea deasupra drapelul francez, observă că atmosfera, prin magia soarelui, a celor trei culori, a zidului strălucind de lumină, părea că emană veselia de la 14 Iulie.

Un jandarm bătrân aşezat pe un scaun, de cealaltă parte a uşiţei din zid, citea un ziar amuzant. Curtea, cu pietrele mici din pavaj despărţite de muşchi verde, avea seninătatea unei curţi de mănăstire.

— Brigadierul?

— Toţi sunt plecaţi. Locotenentul, brigadierul şi majoritatea oamenilor au plecat în căutarea vagabondului pe care îl ştiţi.

— Doctorul nu s-a mişcat de-aici?

Omul zâmbi, privind, în dreapta, fereastra cu gratii a celulei.

— Nu-i nici un pericol!

— Deschide-mi, te rog, uşa!

Şi, îndată ce zăvoarele fură trase, strigă cu o voce veselă, cordială:

— Bun găsit, domnule doctor! Sper că măcar ai dormit bine?

Dar văzu doar o faţă palidă şi slabă care, în patul de campanie, se ivea de sub o cuvertură cenuşie. Avea ochii febrili, adânc înfundaţi în orbite.

— Ce? Nu vă simţiţi bine?

— Mi-e foarte rău, articulă Michoux, ridicându-se în pat şi oftând. Din cauza rinichiului.

— Sper că vi se dă tot ce aveţi nevoie?

— Da. Sunteţi foarte amabil.

Doctorul, care se culcase îmbrăcat, scoase picioarele de sub cuvertură, se sculă în capul oaselor şi îşi trecu mâna peste frunte. Iar Maigret, în acelaşi moment, se aşeză călare pe un scaun şi îşi sprijini coatele de spetează, plin de sănătate şi de antren.

— Ia uite! Văd că aţi comandat vin!

— Mama mi l-a adus ieri. Aş fi preferat să evit această vizită. Probabil că a aflat ceva la Paris. Şi s-a înapoiat...

Cearcănele ochilor acopereau aproape jumătate din obrajii nebărbieriţi, care păreau şi mai supţi. Iar absenţa cravatei şi costumul şifonat sporeau impresia de suferinţă pe care o degaja personajul.

Se oprea din vorbit ca să tuşească uşor. Ba chiar scuipă făţiş în batistă, uitându-se la ea ca unul care se teme de tuberculoză şi se observă cu îngrijorare.

— Ceva nou? întrebă el în silă.

— Probabil că aţi auzit de la jandarmi despre drama de azi-noapte?

— Nu. Ce s-a...? Cine a fost...?

Se lipise de perete, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie atacat.

— Mai nimic! Un trecător s-a pomenit cu un glonţ în picior.

— Şi a fost prins... ucigaşul? Nu mai rezist, domnule comisar! Recunoaşteţi că ai de ce să-ţi pierzi minţile. Alt client de la *Café de l'Amiral,* nu-i aşa? Noi suntem cei vizaţi! Şi degeaba îmi muncesc creierii să ghicesc de ce. Da, de ce? Mostaguen! Le Pommeret! Goyard! Şi otrava care ne era destinată tuturor!... Veţi vedea că vor ajunge şi la mine, chiar dacă sunt aici! Dar, spuneţi-mi, de ce?

Nu mai era palid, era livid. Şi vederea lui îţi făcea rău, într-atât întruchipa ideea de panică în ceea ce are ea mai jalnic, mai îngrozitor.

— Nu îndrăznesc să dorm. Uitaţi fereastra! Are gratii... Dar se poate trage printre ele. Noaptea!... Un jandarm poate să adoarmă sau să se gândească la altceva. Eu nu m-am născut pentru o astfel de viaţă! Ieri, am băut toată sticla de vin cu speranţa că voi adormi. N-am închis un ochi! Am bolit! Măcar de-ar fi fost împuşcat acel vagabond, cu câinele lui galben... A mai văzut cineva câinele? Tot mai dă târcoale cafenelei? Nu înţeleg de ce nu e împuşcat. Şi el, şi stăpânul lui!

— Stăpânul lui a plecat din Concarneau noaptea trecută.

— A!

Doctorului părea că îi venea greu să creadă.

— Imediat după... după noua lui crimă?

— Înainte!

— Păi, atunci? Nu e cu putinţă! Ar însemna că...

— Exact! Asta îi spuneam şi eu primarului, noaptea trecută. Un ins ciudat, între noi fie vorba, primarul ăsta. Ce părere aveţi despre el?

— Eu? Nu ştiu... Nu...

— În fine, v-a vândut terenul pentru construcţii. Sunteţi în relaţii cu el. Eraţi ceea ce se numeşte prieteni.

— Aveam îndeosebi relaţii de afaceri şi de bună vecinătate. La tară...

Maigret observă că vocea devenea mai fermă, că privirea doctorului era mai puţin vagă.

— Ce i-aţi spus?

Maigret îşi scoase carnetul din buzunar.

— I-am spus că seria de crime sau, dacă preferaţi, de tentative de crimă nu a putut să fie comisă de nici una dintre persoanele cunoscute actualmente de noi. N-am să iau dramele la rând, rezum... Vorbesc obiectiv, ca tehnician, nu? Ei bine, e sigur că n-aţi putut, practic, să trageţi noaptea trecută asupra vameşului, ceea ce ar putea fi de ajuns ca să vă scoată din cauză. Le Pommeret n-a putut nici el să tragă, pentru că va fi înmormântat mâine dimineaţă. Nici Goyard, care tocmai a fost găsit la Paris! Şi nici unul dintre ei nu putea să se afle vineri seara în spatele cutiei de scrisori a casei nelocuite. Nici Emma...

— Dar vagabondul cu câinele galben?

— M-am gândit şi la el! Nu numai că nu l-a otrăvit el pe Le Pommeret, dar noaptea trecută se afla departe de locul dramei când aceasta s-a produs. De aceea i-am vorbit primarului despre o persoană necunoscută, un X misterios care ar putea să fi comis toate aceste crime. Doar dacă...

— Doar dacă?

— Doar dacă nu e vorba de o serie! În loc de un fel de ofensivă unilaterală, am putea presupune o adevărată luptă între două grupuri sau între doi indivizi.

— Păi, atunci, domnule comisar, ce se întâmpla cu mine? Dacă există duşmani necunoscuţi care dau târcoale... eu...

Şi faţa lui pălea din nou. Doctorul îşi prinse capul cu amândouă mâinile.

— Când mă gândesc că sunt bolnav, că medicii îmi recomandă linişte absolută! O! N-o să fie nevoie de un glonţ sau de otravă ca să mă răpună! Veţi vedea că rinichiul o să mă dea gata!

— Ce credeţi despre primar?

— Nu ştiu! Nu ştiu nimic! E dintr-o familie foarte bogată. În tinereţe, a trăit pe picior mare la Paris. A avut caii lui de curse. Apoi s-a cuminţit. Şi-a salvat o parte din avere şi s-a instalat aici, în casa bunicului, care a fost şi el primar la Concarneau. Mi-a vândut terenurile care nu-i erau de nici un folos. Cred că ar vrea să fie numit consilier general, ca să ajungă în Senat...

Doctorul se ridicase şi ai fi putut jura că în câteva zile slăbise zece kilograme. Nu te-ai fi mirat dacă ar fi izbucnit într-un plâns nervos.

— Ce vreţi să înţelegeţi? Şi acest Goyard care e la Paris când toţi cred... Ce caută acolo? Şi de ce?

— Vom afla curînd, pentru că va sosi la Concarneau. Chiar a şi ajuns la ora asta.

— A fost arestat?

— A fost rugat să urmeze doi domni până aici. Nu-i acelaşi lucru.

— Ce-a spus?

— Nimic! Ce-i drept, nici n-a fost întrebat!

Atunci, brusc, doctorul îl privi în ochi pe comisar. Sângele îi coloră dintr-odată pomeţii.

— Ce înseamnă asta? Eu unul am impresia că cineva îşi pierde minţile! Mi-aţi vorbit de primar, de Goyard... Şi simt, înţelegeţi, simt că dintr-un moment în altul eu voi fi ucis. Cu toate gratiile astea, care nu vor împiedica nimic! Cu toate că în curte stă de pază jandarmul ăla idiot! Şi nu vreau să mor! Nu vreau! Măcar să mi se dea un revolver ca să mă apăr! Sau să fie închişi cei care vor să-mi ia viaţa, cei care l-au ucis pe Le Pommeret, care au otrăvit sticla...

Tremura tot.

— Eu nu sunt erou! Meseria mea nu e să înfrunt moartea! Sunt om! Sunt bolnav! Şi am luptat destul contra bolii ca să trăiesc. Vorbiţi! Vorbiţi! Dar de făcut ce faceţi?

Şi, furios, se lovi cu fruntea de perete.

— Totul seamănă cu o conspiraţie. Doar dacă nu cumva vrea cineva să-mi pierd minţile. Da! Cineva

vrea să fiu internat la nebuni! Cine ştie? S-o fi săturat mama? Pentru că întotdeauna am păstrat cu străşnicie partea care îmi revine din moştenirea taţii... Dar n-am să mă dau bătut...

Maigret nu făcuse nici o mişcare. Stătea acolo, în mijlocul celulei văruite, cu un perete inundat de soare, ţinându-şi coatele pe speteaza scaunului şi pipa între dinţi.

Doctorul se plimba de colo-colo, cuprins de o agitaţie vecină cu delirul.

Şi, deodată, în încăpere se auzi o voce veselă, uşor ironică, care articula asemenea copiilor:

— Cu-cu!

Ernest Michoux tresări, se uită în cele patru colţuri ale celulei, apoi la Maigret. Atunci zări chipul comisarului, care scosese pipa din gură şi râdea, făcându-i cu ochiul.

În acel moment, se produse un fel de declic. Michoux rămase locului, moale, palid, păru că se topeşte până la a ajunge o siluetă de o inconsistenţă ireală.

— Dumneavoastră aţi...?

S-ar fi putut crede că vocea venea din altă parte, ca aceea a unui ventriloc care scoate cuvintele din tavan sau dintr-o vază de porţelan.

Ochii lui Maigret râdeau, în timp ce se ridica şi rostea cu o gravitate încurajatoare, care contrasta cu expresia fizionomiei sale:

— Linişteşte-te, doctore! Aud paşi în curte. Peste câteva momente, asasinul va fi cu siguranţă între aceste patru ziduri.

Jandarmul îl aduse mai întâi pe primar. Dar în curte se auzeau şi alţi paşi.

Capitolul 10

Frumoasa Emma

— M-aţi rugat să vin, domnule comisar?

Până să răspundă Maigret, în curte intrară doi inspectori care îl escortau pe Jean Goyard, în timp ce în stradă se putea ghici, de ambele părţi ale porţii, o mulţime agitată.

Jurnalistul părea mai scund, mai grăsuţ, între cele două gărzi de corp. Îşi trăsese pălăria pe ochi şi, probabil de teama fotografilor, îşi acoperea cu o batistă partea de jos a feţei.

— Pe aici! Le spuse Maigret inspectorilor. Aţi putea să ne aduceţi scaune, pentru că aud o voce de femeie...

O voce stridentă, care spunea:

— Unde e? Vreau să-l văd imediat! Şi o să fac eu să fiţi dat afară, inspectore... Auziţi! O să fac să fiţi dat afară!

Era doamna Michoux, în rochie mov, plină de bijuterii, pudrată şi rujată, gâfâind de indignare.

— A! Eşti aici, dragă prietene! Se fandosi ea în faţa primarului. Tinerelul ăsta a venit la mine acasă când nu eram nici măcar îmbrăcată. Servitoarea mea e liberă. I-am spus prin uşă că nu pot să-l primesc şi a insistat, m-a silit, a aşteptat în timp ce-mi făceam toaleta, pretinzând că avea ordin să mă aducă aici. E pur şi simplu nemaipomenit! Când mă gândesc că bărbatul meu a fost deputat, aproape preşedinte de consiliu, şi acest... acest derbedeu... da, derbedeu!...

Era prea indignată ca să realizeze situaţia. Dar, deodată, îl văzu pe Goyard, care întoarse capul în altă parte, şi pe fiul ei aşezat pe marginea patului, cu capul între mâini. O maşină intra în curtea

scăldată de soare. Uniformele jandarmilor străluceau. Din mulţime se auziră deodată strigăte.

— Ce e... Ce s-a...?

Jandarmii trebuiră să închidă poartă mare ca să împiedice oamenii să intre cu forţa în curte. Fiindcă prima persoană trasă pur şi simplu din maşină fu vagabondul. Nu numai că avea cătuşe la mâini, dar fusese legat şi de picioare cu o frânghie solidă, astfel încât trebui să fie transportat ca un colet.

În spatele lui, Emma coborî liberă, năucă de parcă ar fi fost într-un vis.

— Dezlegaţi-i picioarele!

Jandarmii erau mândri, încă impresionaţi de captură lor. Şi probabil că nu fusese ceva uşor, judecând după uniformele în dezordine şi mai ales după faţa prizonierului, toată plină de sânge, care îi curgea încă din buza despicată.

Doamna Michoux scoase un strigăt de spaimă, se dădu înapoi până la perete, ca la vederea unui lucru respingător, în timp ce bărbatul se lăsa dezlegat fără o vorbă, ridicând capul şi privind lent, lent în jurul lui.

— Stai blând, Léon! Mormăi Maigret. Bărbatul tresări, încercând să afle cine vorbise.

— Să i se dea un scaun şi o batistă. Comisarul observă că Goyard se strecurase în fundul celulei, în spatele doamnei Michoux, şi că doctorul dârdâia de frig, fără să se uite la nimeni. Locotenentul de jandarmi, stânjenit de această reuniune neobişnuită, se întreba ce rol trebuia să joace el.

— Să fie închisă uşa! Fiecare să binevoiască să ia loc. Brigadierul dumitale e în stare să ne servească drept grefier, domnule locotenent? Foarte bine! Să se aşeze la măsuţa asta. Vă cer să staţi jos şi dumneavoastră, domnule primar.

Afară, mulţimea nu mai striga, şi totuşi simţeai că e acolo, ghiceai în stradă o pulsaţie compactă, o aşteptare pasionată.

Maigret îşi umplu pipa, plimbându-se prin încăpere, apoi se întoarse spre inspectorul Leroy.

— Înainte de orice, ar trebui să-i telefonezi reprezentantului Biroului de înscrieri Maritime, la Quimper, ca să-l întrebi ce s-a întâmplat, acum patru-cinci ani, poate şase, cu un vas numit *Frumoasa Emma.*

În timp ce inspectorul se îndrepta spre uşă, primarul tuşi uşor şi făcu semn că voia să vorbească.

— Pot să vă spun eu, domnule comisar. O poveste pe care o cunoaşte toată lumea de pe la noi.

— Spuneţi!

Vagabondul se foi în colţul lui, asemenea unui câine arţăgos. Emma nu-şi lua ochii de la el, stând pe marginea scaunului. Întâmplarea o plasase lângă doamna Michoux, al cărei parfum începea să invadeze atmosfera: un miros dulceag de violete.

— N-am văzut vasul, spuse primarul pe un ton degajat, poate şi cu un strop de afectare. Aparţinea unui anume Le Glen sau Le Glerec, considerat un marinar excelent, dar cam iute la mânie. Ca toate cabotierele din ţinut, *Frumoasa Emma* transporta mai ales trufandale în Anglia. Într-o zi, s-a vorbit despre o campanie mai lungă. Nu s-a mai ştiut nimic timp de două luni. Apoi, s-a aflat că *Frumoasa Emma* fusese inspectată la sosirea într-un mic port de lângă New York, echipajul dus la închisoare şi încărcătura de cocaină confiscată. La fel şi vasul, bineînţeles. Era perioada în care cele mai multe vase comerciale, mai ales cele care transportau sare în Terra Nova, făceau contrabandă cu alcool...

— Vă mulţumesc. Nu mişca, Léon. Răspunde-mi de la locul tău. Şi, mai ales, răspunde exact la întrebările mele, *atât*! Ai înţeles? Mai întâi, unde ai fost arestat puţin mai devreme?

Vagabondul îşi şterse sângele care îi mânjea bărbia şi rosti cu voce răguşită:

— La Rosporden... într-un depozit al căilor ferate, unde aşteptam să se facă noapte ca să ne urcăm într-un tren.

— Câţi bani ai în buzunar?

La întrebare răspunse locotenentul:

— Unsprezece franci şi ceva mărunţiş.

Maigret se uită la Emma, care avea lacrimi pe obraji, apoi la bruta ghemuită pe scaun. Simţi că doctorul, deşi nemişcat, era pradă unei agitaţii intense şi îi făcu semn unuia dintre poliţişti să se aşeze lângă el pentru orice eventualitate.

Brigadierul scria. Peniţa aluneca pe hârtie cu un zgomot metalic.

— Povesteşte-mi exact în ce condiţii s-a făcut acel transport de cocaină, Le Guérec.

Bărbatul ridică ochii. Privirea lui, îndreptată spre doctor, se înăspri. Şi, pe un ton arţăgos, cu pumnii strânşi, mormăi:

— Banca îmi împrumutase bani ca să-mi construiesc vasul.

— Ştiu. Şi...

— A fost un an prost. Francul creştea. Anglia cumpăra mai puţine fructe. Mă întrebam cum aveam să plătesc dobânda. Ca să mă însor cu Emma, aşteptam să dau înapoi grosul banilor. Atunci, un jurnalist, pe care îl cunoşteam pentru că venea des să iscodească prin port, a venit la mine.

Spre stupefacţia generală, Ernest Michoux îşi descoperi faţa, care era palidă, dar infinit mai calmă decât se presupunea. Şi scoase un carnet şi un creion din buzunar, apoi scrise câteva cuvinte.

— Jean Servières ţi-a propus un transport de cocaină?

— Nu imediat! Mi-a vorbit despre o afacere. Mi-a dat întâlnire într-o cafenea din Brest, unde se afla împreună cu alţi doi.

— Doctorul Michoux şi domnul Le Pommeret?

— Exact!

Michoux lua din nou note şi faţa lui căpătase o expresie dispreţuitoare. Ba, la un moment dat,

chiar schiţă un zâmbet ironic.

— Care dintre cei trei ţi-a dat marfa?

Doctorul aşteptă, cu creionul pregătit.

— Nici unul. Mi-au vorbit doar de sumă mare de bani pe care aş fi câştigat-o într-o lună sau două. După o oră, a sosit un american. Nu i-am ştiut niciodată numele. L-am văzut doar de două ori. Cu siguranţă, un om de meserie, pentru că mi-a cerut să-i spun caracteristicile vasului, numărul oamenilor de care aş avea nevoie la bord şi timpul necesar pentru instalarea unui motor auxiliar. Am crezut că era vorba de contrabandă cu alcool. Toată lumea făcea, chiar şi ofiţeri de pe pacheboturi. Săptămâna următoare, nişte muncitori au venit să instaleze un motor semidiesel pe *Frumoasa Emma.*

Vorbea lent, cu privirea fixă, şi era impresionant să vezi cum îşi mişca degetele groase, mai grăitoare, cu micile lor mişcări lente ca nişte spasme, decât expresia feţei.

— Mi s-a dat o hartă engleză cu toate vânturile din Atlantic şi ruta vaselor cu pânze, pentru că nu traversasem niciodată oceanul. Am luat doar doi oameni cu mine, din prudenţă, şi n-am vorbit despre afacere cu nimeni, doar cu Emma, care era pe dig în noaptea când am plecat. Cei trei erau şi ei acolo, lângă o maşină cu farurile stinse, încărcătura fusese urcată la bord în cursul după-amiezii. Şi, în acel moment, am avut trac. Nu atât din pricina contrabandei! N-am prea dat pe la şcoală. Cât timp pot să mă folosesc de compas şi de sondă, totul e în regulă. Nu mă tem de nimeni. Dar acolo, în larg... Un căpitan bătrân încercase să mă înveţe să mânuiesc sextantul ca să determin poziţia vasului. Cumpărasem un tabel de logaritmi şi tot ce trebuia. Dar eram sigur că mă voi încurca în calcule. Numai că, dacă reuşeam, vasul era plătit şi îmi mai rămâneau şi vreo douăzeci de mii de franci în buzunar... Vântul bătea cu putere în noaptea aia. I-am pierdut din vedere pe cei trei cu maşina lor. Apoi pe Emma, a cărei siluetă

întunecată stăruia la capătul digului. Două luni pe mare...

Michoux lua mai departe note, dar evita să se uite Ia bărbatul care vorbea.

— Primisem instrucţiuni pentru debarcare. În sfârşit, am ajuns, Dumnezeu ştie cum, în micul port indicat. N-am apucat să aruncăm parâmele pe uscat că trei vedete ale poliţiei, cu mitraliere şi oameni înarmaţi cu puşti, ne-au înconjurat. Au sărit pe punte, au îndreptat armele spre noi şi ne-au strigat ceva în engleză, lovindu-ne cu patul puştilor până când am ridicat mâinile sus. N-am putut să facem nimic, atât de rapid a fost atacul. Nu ştiu cine a condus vasul meu la chei, nici cum am fost înghesuiţi într-un camion. După o oră, eram închişi fiecare într-o cuşcă de fier, la închisoarea Sing-Sing... Ne simţeam foarte rău. Nimeni nu vorbea franceza. Deţinuţii ne strigau glume şi vorbe urâte. Lucrurile astea merg repede acolo. A doua zi, am apărut în faţa unui fel de tribunal şi avocatul care, pare-se, ne apăra nici măcar nu ne-a adresat o vorbă! Abia după aceea m-a anunţat că eram condamnat la doi ani de muncă silnică şi la o amendă de o sută de mii de dolari, că vasul meu fusese confiscat şi aşa mai departe... Nu înţelegeam. O sută de mii de dolari! Am jurat că nu am bani! Asta însemna nu ştiu câţi ani de închisoare în plus. Am rămas la Sing-Sing. Probabil că mateloţii mei au fost duşi la altă închisoare, pentru că nu i-am mai văzut niciodată. Am fost tuns. M-au dus pe drum să sparg pietre. Un capelan a vrut să mă înveţe Biblia. Nu vă puteţi închipui... Erau acolo deţinuţi bogaţi, care ieşeau aproape în fiecare seară în oraş. Iar ceilalţi le erau servitori! N-are importanţă... Abia după un an l-am întâlnit, într-o zi, pe americanul din Brest, care venise să viziteze un deţinut. L-am recunoscut. L-am strigat. I-a trebuit ceva timp să-şi amintească, apoi a izbucnit în râs şi a cerut să fiu dus la vorbitor. Era foarte cordial. Mă trata ca pe un

vechi camarad. Mi-a spus că fusese totdeauna agent pentru prohibiţie. Lucra mai ales în străinătate, în Anglia, în Franţa, în Germania, de unde trimitea poliţiei americane informaţii despre convoaiele care urmau să plece. Dar, în acelaşi timp, i se măi întâmpla şi să facă trafic pentru el. Aşa era cazul afacerii cu cocaină, care trebuia să aducă milioane, pentru că erau zece tone la bord, la nu ştiu câţi franci gramul. Aşadar, se înhăitase cu nişte francezi, care trebuiau să furnizeze vasul şi o parte din fonduri. Era vorba despre cei trei. Şi, normal, beneficiile se împărţeau între ei patru. O clipă! Pentru că acum vine partea cea mai frumoasă. Chiar în ziua în care marfa era urcată la bord, la Quimper, americanul a primit o înştiinţare de la el din ţară. Fusese numit un nou şef cu prohibiţia. Supravegherea fusese întărită. Cumpărătorii din Statele Unite ezitau şi, de aceea, marfa risca să nu găsească doritori. În schimb, un nou decret promitea oricui avea să ajute la capturarea de marfă interzisă o primă ce se ridica la o treime din valoarea acestei mărfi. Mi s-au povestit toate astea în închisoare! Am aflat că, în timp ce eu desfăceam parâmele, îngrijorat, întrebându-mă dacă vom ajunge vii pe celălalt mal al Atlanticului, cei trei discutau cu americanul, chiar pe chei... Să rişte totul? Ştiu că doctorul a insistat în favoarea denunţului. Cel puţin, în felul ăsta se recupera în mod sigur o treime din capital, fără risc de complicaţii. Şi fără a mai pune la socoteală că americanul aranja cu un coleg să pună deoparte ceva din cocaina confiscată. Nişte combinaţii incredibile!... *Frumoasa Emma* aluneca pe apa neagră a portului. M-am uitat pentru ultima oară la logodnica mea, sigur că mă voi întoarce să mă căsătoresc cu ea câteva luni mai târziu. Iar ei, care ne priveau cum plecăm, ştiau că vom fi arestaţi la sosire! Ba chiar sperau că ne vom apăra, că vom fi ucişi în luptă, cum se întâmplă zilnic în perioada aia în apele americane. Ştiau că vasul

meu, care nu era în întregime plătit, singurul lucru pe care îl aveam pe lume, va fi confiscat! Ştiau că nu visam decât să mă însor...

Şi se uitau la noi cum plecăm! Asta mi s-a spus la Sing-Sing, unde am devenit o brută printre alte brute. Mi se aduceau şi dovezi. Interlocutorul meu râdea şi exclamă, bătându-se cu palmele peste coapse: „Mari canalii, ăştia trei!".

Urmă o tăcere bruscă, totală. Şi, în această tăcere, auziră toţi cu stupoare creionul lui Michoux alunecând pe o pagină albă care tocmai fusese întoarsă.

Maigret privi – înţelegând – iniţialele SS tatuate pe mâna colosului: Sing-Sing!

— Cred că trebuia să mai stau acolo încă vreo zece ani. În ţara aia, nu se ştie niciodată. Cea mai mică încălcare a regulamentului înseamnă prelungirea pedepsei, odată cu o ploaie de lovituri de baston de cauciuc. Am primit sute... Şi lovituri de la ceilalţi deţinuţi! Dar americanul a făcut demersuri în favoarea mea. Cred că era scârbit de laşitatea celor pe care îi numea prietenii mei. Aveam tovarăş doar un câine. Un animal pe care îl crescusem la bord, care mă salvase de la înec şi pe care acolo, cu toată disciplina lor, îl lăsaseră să trăiască în închisoare. Pentru că nu gândesc la fel ca noi despre lucrurile astea... Un iad! Totuşi, duminică se dă muzică, chiar dacă pe urmă te bumbăcesc până la sânge. La sfârşit, nici măcar nu mai ştiam dacă mai eram om. Am plâns de o sută, de o mie de ori... Şi, într-o dimineaţă, când mi-au deschis poarta şi mi-au dat una cu patul puştii peste şale ca să mă trimită înapoi la viaţa civilizată, am leşinat pur şi simplu pe trotuar. Nu mai ştiam să trăiesc. Nu mai aveam nimic... Ba da! Un lucru...

Buza despicată îi sângera. Uitase să-şi şteargă sângele. Doamna Michoux îşi ascundea faţa în batistă de dantelă, al cărei miros te îngreţoşa. Iar

Maigret fuma liniştit, fără să-şi ia ochii de la doctor, care scria întruna.

— Dorinţa de a-i face să îndure aceeaşi soartă pe cei care erau cauza acestui dezastru! Nu să-i ucid! Nu! Să mori nu înseamnă nimic! La Sing-Sing, am încercat de multe ori, fără să reuşesc. Am refuzat să mănânc şi am fost hrănit artificial. *Să-i fac să cunoască închisoarea*! Aş fi vrut ca asta să se întâmple în America. Dar era imposibil... Am rătăcit prin Brooklyn, unde am făcut toate meseriile, aşteptând să-mi pot plăti călătoria înapoi. Am plătit chiar şi pentru câinele meu. Nu mai ştiam nimic de Emma. N-am pus piciorul la Quimper, unde aş fi putut fi recunoscut, deşi arătam ca naiba. Aici, am aflat că era chelneriţă şi, din când în când, amanta lui Michoux. Poate şi a celorlalţi... O chelneriţă, nu?... Nu era uşor să-i trimit pe cei trei ticăloşi la închisoare. Dar voiam neapărat! Era singura mea dorinţă! Am trăit cu câinele meu la bordul unei ambarcaţiuni eşuate, apoi în fostul post de veghe, la Capul Cabélou. Am început să mă arăt lui Michoux. Doar să mă arăt! Să-i arăt mutra mea hida, silueta mea de brută! Înţelegeţi? Voiam să-l sperii. Voiam să-i provoc o spaimă în stare să-l facă să tragă asupra mea! Poate că aş fi murit. Dar nu mai conta! II aştepta ocnă! Loviturile de picior! Loviturile cu patul armei! Tovarăşii de închisoare dezgustători, mai puternici decât tine, care te obligă să-i slugăreşti... Am dat târcoale vilei lui. I-am ieşit în cale.

Trei zile! Patru zile! Mă recunoscuse. Ieşea mai puţin. Şi totuşi, aici, în tot acest timp, viaţa nu se schimbase. Beau aperitive toţi trei! Oamenii îi salutau!... Furăm mâncare de pe tarabe. Voiam ca totul să meargă repede...

Deodată, se auzi o voce înăbuşită:

— Îmi cer scuze, domnule comisar! Acest interogatoriu, fără prezenţa unui judecător de instrucţie, are vreo valoare legală?

Era Michoux! Michoux, alb ca varul, tras la faţă, cu buzele decolorate. Dar un Michoux care vorbea cu o claritate aproape ameninţătoare!

Maigret îi ordonă din ochi unui agent să se aşeze între doctor şi vagabond. Era şi timpul! Léon Le Guérec se ridică încet, atras de această voce, cu pumnii strânşi, grei ca nişte buzdugane.

— Jos! Stai jos, Léon!

Şi, în timp ce bruta se supunea, cu răsuflarea şuierătoare, comisarul rostea, scuturând scrumul pipei:

— Acum e rândul meu să vorbesc!

Capitolul 11

Teama

Vocea lui joasă şi debitul rapid contrastau cu discursul pătimaş al marinarului, care îl privea pieziş.

— Mai întâi o vorbă despre Emma, domnilor... Află că logodnicul ei a fost arestat. Nu mai primeşte nici o veste de la el. Într-o zi, dintr-un motiv neînsemnat, îşi pierde slujba şi devine chelneriţă la *Hôtel de l'Amiral.* E o fată sărmană, care n-are nici un sprijin. Bărbaţii îi fac curte aşa cum fac curte clienţii bogaţi unei servitoare... Au trecut doi, trei ani. Nu ştie că Michoux e vinovat, într-o seară, se duce în camera lui. Şi timpul trece, viaţa merge mai departe. Michoux are şi alte amante. Din când în când, din fantezie, doarme la hotel. Sau, când mama lui lipseşte, o cheamă pe Emma la el acasă. Un amor banal, lipsit de iubire. Şi viaţa ei e banală. Nu-i o eroină. Păstrează într-o cutie cu scoici o scrisoare, o fotografie, dar e doar un vis vechi, care păleşte cu fiecare zi tot mai mult... Nu ştie că Léon s-a întors. N-a recunoscut câinele galben care îi dă târcoale şi care avea patru luni când plecase vasul. Într-o noapte, Michoux dictează o scrisoare, fără să-i spună cui îi este destinată. I se dădea o întâlnire cuiva într-o casă nelocuită, la ora unsprezece seara. Ea scrie. O chelneriţă! Înţelegeţi? Léon Le Guérec nu s-a înşelat. Lui Michoux îi e teamă! Îşi simte viaţa în pericol. Vrea să-l suprime pe duşmanul care îi dă târcoale. Dar e un laş! A simţit nevoia să-mi spună chiar el asta! Se va ascunde în spatele unei uşi, într-un coridor, după ce îi va trimite scrisoarea victimei sale, agăţând-o cu o sfoară de gâtul

câinelui. Oare Léon va avea vreo bănuială? Oare nu va dori să-şi revadă totuşi fosta logodnică? În momentul în care va bate la uşă, va fi de ajuns să tragă prin cutia de scrisori şi să fugă pe străduţă. Iar crimă va rămâne cu atât mai mult un mister cu cât nimeni nu va recunoaşte victima!... Dar Léon e bănuitor. Poate că dă târcoale prin piaţă. Poate că se va hotărî să se ducă totuşi la întâlnire? Întâmplarea face ca domnul Mostaguen să iasă în acel moment din cafenea, uşor ameţit de băutură, şi să se oprească în uşa casei nelocuite ca să-şi aprindă ţigara de foi. Se clatină. Se loveşte de uşă. Ăsta e semnalul. Un glonţ îl nimereşte în burtă... Acesta este primul caz. Michoux şi-a ratat lovitura. S-a dus acasă. Goyard şi Le Pommeret, care ştiu şi sunt la fel de interesaţi să dispară cel care îi ameninţa pe toţi trei, sunt terorizaţi. Emma a înţeles ce joc fusese pusă să facă. Poate chiar l-a zărit pe Léon? Poate că mintea a început să-i lucreze şi a recunoscut în sfârşit câinele galben?... A doua zi, ajung la faţa locului. Îi văd pe cei trei. Le simt spaima. *Se aşteaptă la o dramă!* Şi vreau să aflu de unde cred ei că trebuie să vină lovitura. Vreau să mă asigur că nu mă înşel. Otrăvesc eu însumi o sticlă de aperitiv, destul de stângaci. Sunt gata să intervin în cazul în care cineva ar bea. Dar nu! Michoux veghează! Michoux e atent la toate, la oamenii care trec, la ce mănâncă, la ce bea. Nici nu mai îndrăzneşte să părăsească hotelul!

Emma încremenise într-o imobilitate atât de uimitoare, încât n-ai fi putut găsi o imagine mai impresionantă a stuporii. Iar Michoux ridicase capul o clipă ca să-l privească în ochi pe Maigret. Acum scria cu furie.

— Iată a doua dramă, domnule primar! Iar cei trei continuă să trăiască şi să se teamă. Goyard e cel mai impresionabil dintre cei trei, probabil şi cel mai cumsecade. Povestea cu otrava l-a făcut să cadă pradă agitaţiei. Simte că îi va veni rândul într-

o zi sau alta. Ghiceşte că am prins un fir. Şi se hotărăşte să fugă. Să fugă fără să lase urme.

Să fugă fără să poată fi acuzat că a fugit... Şi va înscena o agresiune, lăsând să se creadă că a murit şi că trupul i-a fost aruncat în apa portului. Mai înainte, curiozitatea îl împinge să se ducă acasă la Michoux, poate în căutarea lui Léon şi ca să-i propună să facă pace. Acolo găseşte urme ale trecerii brutei. Înţelege că voi descoperi şi eu curînd aceste urme. Pentru că e jurnalist! În plus, ştie cât de impresionabile sunt mulţimile. Ştie că, atâta timp cât Léon va trăi, dânsul nu va fi în siguranţă nicăieri. Şi găseşte ceva cu adevărat genial: articolul scris cu mâna stângă şi trimis la ziarul *Le Phare de Brest.* În el vorbeşte despre câinele galben şi despre vagabond. Fiecare frază e calculată astfel încât să stârnească teroarea la Concarneau. Şi, în acest fel, există şanse, dacă oamenii îl zăresc pe bărbatul cu picioare mari, ca acesta să fie împuşcat. Şi chiar aşa era să se întâmple! S-a tras mai întâi în câine. S-ar fi tras şi asupra omului! O populaţie cuprinsă de panică e în stare de orice... într-adevăr, teroarea domneşte duminică în oraş. Michoux nu părăseşte hotelul. E bolnav de spaimă. Dar e foarte hotărât să se apere până la capăt, *prin toate mijloacele.* Îl las singur cu Le Pommeret. Nu ştiu ce se petrece atunci între ei. Goyard a fugit. Le Pommeret, care face parte dintr-o familie onorabilă din ţinut, e probabil tentat să apeleze la poliţie, să dezvăluie mai curînd totul decât să trăiască mai departe acest coşmar. Ce riscă? O amendă! Putină închisoare! Cel mult! Delictul principal a fost comis în America. Iar Michoux, care îl simte că cedează, care are pe conştiinţă tentativa contra lui Mostaguen, care vrea să scape cu orice preţ prin propriile mijloace, nu ezită să-l otrăvească. Emma e acolo. Nu va fi bănuită ea?... Aş vrea să vă vorbesc mai mult despre teamă, pentru că ea se află la baza acestei drame. Lui Michoux îi e teamă. El vrea mai mult

să-şi învingă teamă decât duşmanul. II cunoaşte pe Léon Le Guérec. Ştie că acesta nu se va lăsa arestat fără să opună rezistenţă. Şi contează pe un glonţ tras de jandarmi sau de vreun locuitor speriat, pentru ca totul să se sfârşească... Nu se mişcă de aici. Aduc câinele rănit, pe moarte. Vreau să ştiu dacă vagabondul va veni după el, şi vine. Animalul n-a mai fost văzut de atunci şi asta îmi dovedeşte că a murit.

Leon confirmă, răguşit:

— Da...

— L-ai îngropat?

— La Cabélou. E o cruce mică, făcută din două crengi de brad...

— Poliţia îl găseşte pe Léon le Guérec. Dar acesta fuge, pentru că singurul lui gând e să-l forţeze pe Michoux să-l atace. A spus-o cu gura lui: *vrea să-l vadă în închisoare.* Datoria mea e să împiedic o nouă dramă şi de aceea îl arestez pe Michoux, spunându-i că o fac ca să-l pun la adăpost. Nu-i deloc o minciună. Dar, cu aceeaşi ocazie, îl împiedic pe Michoux să comită alte crime. E la capătul răbdărilor. E în stare de orice. Se simte hăituit din toate părţile. Totuşi, încă e în stare să joace teatru, să-mi vorbească despre constituţia lui fragilă, să pună spaima lui pe seama misticismului şi a unei vechi predicţii inventate. Urmăreşte ca populaţia să se decidă să-i doboare duşmanul. Ştie că poate să fie bănuit în mod logic de tot ce s-a întâmplat până atunci. Singur în această celulă, se gândeşte ce să facă. Nu există un mijloc de a abate definitiv bănuielile? Să fie comisă o nouă crimă, în timp ce el e închis, având astfel cel mai strălucit alibi?... Mama lui vine să-l viziteze. Ea ştie totul. Trebuie să nu poată fi bănuită, nici prinsă de eventualii urmăritori. Trebuie să-l salveze! Va lua masa de seară la primar. Va fi condusă la vila ei, unde lampa va rămâne aprinsă toată seara. Se va întoarce în oraş pe jos. Toată lumea doarme? Mai puţin la *Café de*

l'Amiral! E de ajuns să aştepte să iasă cineva, să-l pândească la colţul străzii... Şi, ca respectivul să nu poată fugi, va trage în picior. Această tentativă, complet inutilă, e cea mai grea învinuire contra lui Michoux, dacă n-am avea deja altele. Dimineaţă, când sosesc aici, e foarte febril. Nu ştie că Goyard a fost arestat la Paris. Şi, mai ales, nu ştie că, în momentul în care s-a tras asupra vameşului, eu îl supravegheam pe vagabond. Pentru că Léon, urmărit de poliţie şi jandarmerie, a rămas în zonă. E nerăbdător să sfârşească odată. Nu vrea să se depărteze de Michoux. Doarme într-o odaie din casa nelocuită. Emma îl zăreşte de la fereastra camerei sale. Şi se duce la el. Îi strigă că nu e vinovată! Se aruncă, se târăşte la picioarele lui. E prima dată când o revede faţă în faţă, când îi aude din nou sunetul vocii. Ea a fost a altuia, a altora... Dar el prin câte nu a trecut? Se înduioşează. O prinde în braţe cu brutalitate, ca şi cum ar vrea s-o strivească, dar, în realitate, îi striveşte buzele cu buzele lui. Nu mai e bărbatul singur, bărbatul unui singur scop, al unei singure idei. Plângând, ea îi vorbeşte despre o fericire posibilă, despre o viaţă luată de la început. Şi pleacă amândoi în noapte, fără un ban în buzunar. Nu contează unde se duc! Îl lasă pradă spaimelor lui pe Michoux. Vor încerca să fie fericiţi în altă parte...

Maigret îşi umplu pipa, fără grabă, privind pe rând toate persoanele prezente.

— Mă veţi scuza, domnule primar, că nu v-am ţinut la curent cu ancheta mea. Dar, când am sosit, am avut certitudinea că drama era abia la început. Ca să-i cunosc dedesubturile, trebuia să-i permit să se dezvolte, evitând pe cât posibil victimele. Le Pommeret a murit, asasinat de complicele lui. Dar, după cum l-am văzut, sunt convins că s-ar fi sinucis în ziua arestării. Un vameş a fost împuşcat în picior. Peste opt zile, nu se va mai cunoaşte nimic. În schimb, pot să semnez acum un mandat de arestare pe numele doctorului Ernest Michoux

pentru tentativă de asasinat şi răni asupra persoanei domnului Mostaguen şi pentru otrăvirea voită a prietenului său Le Pommeret. Iată şi un alt mandat, pe numele doamnei Michoux, pentru agresiune la adăpostul întunericului. În ceea ce-l priveşte pe Jean Goyard, zis Servières, cred că nu prea poate fi învinuit decât de ultraj adus magistraturii, prin înscenarea pe care a pus-o la cale.

A fost singurul incident comic. Un oftat! Un oftat fericit, aerian, scos de jurnalistul durduliu. Acesta mai avu şi tupeul să bâiguie:

— În acest caz, presupun că pot fi lăsat în libertate pe cauţiune? Sunt gata să plătesc cincizeci de mii de franci...

— Parchetul va hotărî, domnule Goyard.

Doamna Michoux se prăbuşise pe scaun, dar fiul ei avea mai multă forţă decât ea.

— Nu aveţi nimic de adăugat? Îl întrebă Maigret.

— Scuze! Voi răspunde în prezenţa avocatului meu. Până atunci, îmi exprim rezerva asupra legalităţii acestei confruntări.

Şi îşi întinse gâtul de tânăr cocoş slab, scoţând în evidenţă mărul lui Adam gălbui. Nasul său părea mai strâmb ca de obicei. Nu lăsase din mina carnetul în care luase note.

— Şi aceştia doi? Murmură primarul, ridicându-se.

— N-am absolut nici o învinuire împotriva lor. Léon Le Guérec a mărturisit că scopul lui era să-l facă pe Michoux să tragă asupra sa. Pentru asta, n-a făcut decât să-i iasă în faţă. Nu există text de lege care...

— Poate pentru... vagabondaj! Interveni locotenentul de jandarmi.

Dar comisarul dădu din umeri în aşa fel încât omul roşi pentru sugestia lui.

Deşi de mult trecuse ora prânzului, afară era lume multă, iar primarul nu avu nimic împotrivă să

pună la dispoziţie maşina sa, ale cărei perdele se închideau aproape ermetic.

Emma urcă prima, apoi Léon Le Guérec şi, în sfârşit, Maigret, care luă loc pe bancheta din spate împreună cu tânăra femeie, în timp ce marinarul se aşeză, stângaci, pe o strapontină.

Trecură în viteză prin mijlocul mulţimii. După câteva minute, se îndreptau spre Quimperlé, iar Léon, jenat, privind în gol, întrebă:

— De ce aţi spus asta?

— Ce?

— Că dumneavoastră aţi pus otravă în sticlă?

Emma era foarte palidă. Nu îndrăznea să se sprijine de spetează şi probabil că era pentru prima dată în viaţa ei când mergea cu limuzina.

— O idee de-a mea! Mormăi Maigret, strângând coada pipei între dinţi.

Atunci, tânăra izbucni, disperată:

— Jur, domnule comisar, că nu mai ştiam ce fac! Michoux mă pusese să scriu scrisoarea. Recunoscusem până la urmă câinele. Duminică dimineaţă, l-am zărit pe Léon care dădea târcoale. Atunci am înţeles. Am încercat să vorbesc cu Léon, dar a plecat fără măcar să se uite la mine, scuipând pe jos. Am vrut să-l răzbun. Am vrut... Nu ştiu! Parcă eram nebună. Ştiam că voiau să-l omoare. Încă îl iubeam. Toată ziua m-am tot gândit ce să fac. La amiază, în timpul mesei, am dat fuga la vila lui Michoux să iau otrava. Nu ştiam pe care s-o aleg. Îmi mai arătase fiole, spunându-mi că avea acolo cu ce să ucidă toţi oamenii din Concarneau. Dar jur că nu v-aş fi lăsat să beţi. Cel puţin aşa cred...

Plângea. Léon, cu stângăcie, o bătea uşor cu palma pe genunchi ca s-o liniştească.

— Nu voi putea niciodată să vă mulţumesc, domnule comisar, spuse ea, printre suspine. Ce-aţi făcut e... e... nu găsesc cuvântul... e atât de minunat!

Maigret îi privea: el, cu buza crăpată, părul scurt şi faţa de brută care încearcă să se umanizeze; ea, cu faţă ei ingrată, devenită lividă în acel acvariu de la *Café de l'Amiral.*

— Ce-o să faceţi?

— Încă nu ştim. O să părăsim ţinutul. Poate vom ajunge la Le Havre. Dacă am reuşit eu să-mi câştig existenţa pe cheiurile din New York...

— Ai primit înapoi cei doisprezece franci?

Léon roşi şi nu răspunse.

— Cât costă trenul de aici la Havre?

— Nu! Nu faceţi asta, domnule comisar. Pentru că atunci... n-am şti cum... înţelegeţi?

Maigret ciocăni cu degetul în geamul maşinii, pentru că treceau pe lângă o mică gară. Scoase din buzunar două bancnote de o sută de franci.

— Luaţi-le! Le voi trece pe nota mea de cheltuieli.

Aproape că îi împinse afară şi închise portiera în timp ce ei încă voiau să mulţumească.

— La Concarneau! Repede!

Singur în maşină, ridică din umeri de cel puţin trei ori, ca unul căruia tare îi vine să-şi râdă de el însuşi.

Procesul a durat un an. În acest răstimp, doctorul Michoux s-a prezentat până la de cinci ori pe săptămână în faţa judecătorului de instrucţie, cu o servietă de marochin burduşită cu documente.

Şi, la fiecare interogatoriu, inventa noi tertipuri.

Fiecare piesă a dosarului a prilejuit controverse, anchete şi contraanchete.

Michoux era tot mai slab, mai galben la faţă, mai suferind, dar nu se dădea bătut.

— Daţi-i voie unui om care nu mai are nici trei luni de trăit...

Asta era fraza lui preferată. Se apăra pas cu pas, cu manevre viclene şi riposte neaşteptate. Şi găsise un avocat mai morocănos decât el, ca să facă cu schimbul.

Condamnat la douăzeci de ani muncă silnică de Tribunalul din Finistère, trase nădejde timp de şase luni că dosarul lui va ajunge la Curtea de Casaţie.

Dar o fotografie veche de nici o lună de zile, apărută în toate ziarele, îl arată, tot slab şi galben la faţă, cu nasul strâmb, cu sacul în spinare şi boneta pe cap, îmbarcându-se pentru insula Ré pe vasul *La Martinière,* care duce o sută optzeci de ocnaşi la Cayenne.

La Paris, doamna Michoux, care a făcut trei luni de închisoare, încearcă tot felul de manevre în mediul politic. Vrea să obţină revizuirea procesului.

A câştigat deja două ziare de partea ei.

Léon Le Guérec pescuieşte heringi în Marea Nordului, la bordul vasului *La Francette,* iar soţia lui aşteaptă un bebeluş.

Château de Guigneville,
Guigneville-sur-Essonne,
Martie 1931

Cuprins

Capitolul 1 Câinele fără stăpân
Capitolul 2 Doctorul în papuci
Capitolul 3 Teama domneşte la Concarneau
Capitolul 4 Postul de comandă
Capitolul 5 Omul de la Cabélou
Capitolul 6 Un laş
Capitolul 7 Un cuplu la lumânare
Capitolul 8 Necunoscutul
Capitolul 9 Cutia cu scoici
Capitolul 10 Frumoasa Emma
Capitolul 11 Teama

Maigret

Al 50-lea volum din seria Maigret

Într-o seară de vineri, comisarul Maigret e chemat la Concarneau pentru a ancheta tentativa de asasinare a lui Mostaguen, cel mai important comerciant de vin din ţinut. A doua zi, la momentul aperitivului, luat alături de cîţiva notabili ai oraşului, printre care Jean Servières, se încearcă otrăvirea acestuia punîndu-i-se stricnină în Pernod. Duminică, maşina lui Servières e găsită goală şi pătată de sînge. Trei drame în trei zile, toate petrecute în prezenţa unui cîine misterios, avînd o culoare galbenă-murdară. Spre disperarea impetuosului său coleg proaspăt ieşit de pe băncile şcolii de poliţie, Maigret aplică propriile tehnici de investigare, nu tocmai o culme a progresului, dar foarte eficiente...

În aceeaşi serie:

Maigret se apără
Prietenul meu Maigret
Maigret se amuză
Maigret călătoreşte

EDITURA POLIROM
ISBN 978-973-46-1952-8
www.polirom.ro

Foto copertă: by Alpha.flickr.com

[←1]

Aperitiv cu aromă de anason, având 45 de grade şi o culoare galben-aurie, care devine de un galben lăptos când e diluat cu apă (n.t.).

Table of Contents

Capitolul 1 Câinele fără stăpân
Capitolul 2 Doctorul în papuci
Capitolul 3 Teama domnește la Concarneau
Capitolul 4 Postul de comandă
Capitolul 5 Omul de la Cabélou
Capitolul 6 Un laș
Capitolul 7 Un cuplu la lumânare
Capitolul 8 Necunoscutul
Capitolul 9 Cutia cu scoici
Capitolul 10 Frumoasa Emma
Capitolul 11 Teama

Table of Contents

Capitolul 1 Câinele fără stăpân 3
Capitolul 2 Doctorul în papuci 14
Capitolul 3 Teama domneşte la Concarneau 25
Capitolul 4 Postul de comandă 37
Capitolul 5 Omul de la Cabélou 49
Capitolul 6 Un laş 60
Capitolul 7 Un cuplu la lumânare 70
Capitolul 8 Necunoscutul 83
Capitolul 9 Cutia cu scoici 94
Capitolul 10 Frumoasa Emma 105
Capitolul 11 Teama 115